

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2007 ROKU
SPORZĄDZONE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ
WRAZ Z OPINIĄ NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA**

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE.....	4
SKONSOLIDOWANE BILANSE.....	5
SKONSOLIDOWANE RACHUNKI ZYSKÓW I STRAT.....	7
SKONSOLIDOWANE RACHUNKI PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH.....	9
DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA.....	10
1. Informacje ogólne.....	10
2. Skład Grupy Kapitałowej.....	11
3. Informacje dotyczące składu osobowego Zarządu oraz Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej.....	14
4. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	14
5. Kontynuacja działalności.....	14
6. Czas trwania Grupy Kapitałowej.....	15
7. Data bilansowa oraz okres objęty skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.....	15
8. Waluta pomiaru i waluta sprawozdawcza.....	15
9. Podstawa sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych.....	15
10. Zasady rachunkowości.....	17
10.1. Podstawa konsolidacji.....	18
10.2. Inwestycje w podmioty stowarzyszone.....	18
10.3. Wartości niematerialne.....	18
10.4. Wartość firmy jednostek podporządkowanych.....	19
10.5. Rzeczowe aktywa trwale.....	20
10.6. Środki trwale w budowie.....	21
10.7. Nakłady na poszukiwanie i ocenę zasobów.....	22
10.8. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia.....	22
10.9. Utrata wartości aktywów niefinansowych.....	23
10.10. Inwestycje w nieruchomości.....	23
10.11. Zapasy.....	24
10.12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	24
10.13. Transakcje w walucie obcej.....	24
10.14. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	25
10.15. Rozliczenia międzyokresowe.....	25
10.16. Kapitał własny.....	26
10.17. Rezerwy.....	26
10.18. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe.....	26
10.19. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne.....	26
10.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne.....	27
10.21. Koszty finansowania zewnętrznego.....	27
10.22. Dotacje rządowe.....	27
10.23. Prawa do emisji dwutlenku węgla (CO ₂).....	27
10.24. Podatek dochodowy.....	28
10.25. Instrumenty finansowe.....	29
10.26. Pochodne instrumenty finansowe.....	29
10.27. Utrata wartości aktywów finansowych.....	30
10.28. Uznawanie przychodów.....	31
10.29. Sprzedaż produktów, towarów i usług.....	31
10.30. Odsetki.....	31
10.31. Dywidendy.....	31
10.32. Szacunki Zarządu.....	31
10.33. Zysk netto na akcję.....	32
10.34. Zobowiązania i należności warunkowe.....	32
11. Rzeczowe aktywa trwale oraz zaliczki na środki trwale w budowie.....	33
12. Należności długoterminowe.....	40
13. Rozliczenia międzyokresowe.....	41
14. Inwestycje w nieruchomości.....	41

15.	<i>Wartości niematerialne</i>	41
16.	<i>Aktywa przeznaczone do sprzedaży</i>	44
17.	<i>Połączenia jednostek gospodarczych</i>	44
18.	<i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych</i>	46
19.	<i>Długoterminowe aktywa finansowe</i>	48
20.	<i>Krótkoterminowe aktywa finansowe</i>	49
21.	<i>Instrumenty finansowe</i>	49
21.1.	<i>Wartość bilansowa instrumentów finansowych</i>	52
21.2.	<i>Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych</i>	54
21.3.	<i>Zarządzanie ryzykiem finansowym</i>	62
21.4.	<i>Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe</i>	65
22.	<i>Zapasy</i>	67
23.	<i>Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności</i>	69
24.	<i>Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych</i>	71
25.	<i>Informacja o strukturze środków pieniężnych do sprawozdania z przepływów pieniężnych</i>	72
26.	<i>Kapitał podstawowy</i>	74
27.	<i>Dywidendy</i>	74
28.	<i>Zysk przypadający na jedną akcję</i>	74
29.	<i>Udziały mniejszości</i>	75
30.	<i>Oprocentowane kredyty i pożyczki</i>	75
31.	<i>Rezerwy</i>	85
32.	<i>Pozostałe zobowiązania finansowe i inne</i>	87
33.	<i>Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe bierne</i>	89
34.	<i>Majątek socjalny oraz zobowiązania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych</i>	89
35.	<i>Przychody ze sprzedaży</i>	90
36.	<i>Koszty według rodzaju</i>	91
37.	<i>Pozostałe przychody operacyjne</i>	92
38.	<i>Pozostałe koszty operacyjne</i>	92
39.	<i>Przychody finansowe</i>	92
40.	<i>Koszty finansowe</i>	93
41.	<i>Podatek dochodowy</i>	93
42.	<i>Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe</i>	95
43.	<i>Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (CO₂)</i>	98
44.	<i>Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym</i>	99
45.	<i>Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach jednostki dominującej lub jednostek od niej zależnych</i>	99
46.	<i>Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej oraz informacje o pożyczkach i świadczeniach o podobnym charakterze udzielonych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących jednostki dominującej</i>	107
47.	<i>Struktura zatrudnienia</i>	107
48.	<i>Informacje o transakcjach z podmiotami powiązanymi</i>	108
49.	<i>Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę</i>	110
50.	<i>Pozostałe informacje</i>	110
51.	<i>Podpisy członków Zarządu oraz osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych Grupy LOTOS S.A.</i>	111

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.	PLN'000		EUR'000	
	Za rok zakończony 31.12.2007	Za rok zakończony 31.12.2006	Za rok zakończony 31.12.2007	Za rok zakończony 31.12.2006
	(badane)	(dane porównywalne)	(badane)	(dane porównywalne)
Przychody ze sprzedaży	13.125.123	12.798.084	3.475.197	3.282.317
Zysk operacyjny	713.664	798.346	188.960	204.751
Zysk przed opodatkowaniem	1.004.494	915.891	265.964	234.898
Zysk netto	814.147	734.652	215.565	188.416
Zysk netto przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	777.160	679.912	205.772	174.377
Zysk netto przypisany akcjonariuszom mniejszościowym	36.987	54.740	9.793	14.039
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	189.462	654.441	50.165	167.844
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(816.440)	(721.514)	(216.172)	(185.046)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	481.513	(78.151)	127.492	(20.043)
Przepływy pieniężne netto razem	(147.061)	(143.629)	(38.938)	(36.836)
Podstawowy zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	6,84	5,98	1,81	1,53
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	-	-	-	-
	PLN'000		EUR'000	
	Stan na 31.12.2007	Stan na 31.12.2006	Stan na 31.12.2007	Stan na 31.12.2006
	(badane)	(dane porównywalne)	(badane)	(dane porównywalne)
Aktywa razem	9.720.384	7.763.542	2.713.675	2.026.400
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	5.816.227	5.095.527	1.623.737	1.330.008
Kapitał własny akcjonariuszy mniejszościowych	334.691	306.416	93.437	79.979
Kapitał własny razem	6.150.918	5.401.943	1.717.174	1.409.987

Do przeliczenia wybranych danych finansowych na dzień 31 grudnia 2007 roku, użyto średniego kursu NBP obowiązującego dla EUR w tym dniu tj. 1 EUR = 3,5820 PLN. Pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych wykazane w tabeli za 2007 rok przeliczono przy użyciu kursu 1 EUR = 3,7768 PLN (według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku).

W celu przeliczenia pozycji bilansowych na dzień 31 grudnia 2006 roku, użyto średniego kursu NBP obowiązującego dla EUR w tym dniu tj. 1 EUR = 3,8312 PLN. Pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych za 2006 rok przeliczono przy użyciu kursu 1 EUR = 3,8991 PLN (według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2006 roku do 31 grudnia 2006 roku).

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku

SKONSOLIDOWANE BILANSE
na dzień 31 grudnia 2007 i 31 grudnia 2006 roku

(w tysiącach złotych)	Nota	31 grudnia 2007 (badane)	31 grudnia 2006 (dane porównywalne) (badane)
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	11	3.471.247	3.336.839
Zaliczki na środki trwałe w budowie	11	781.780	148.018
Wartość firmy	17	58.207	67.058
Wartości niematerialne	15	64.999	55.858
Inwestycje w nieruchomości	14	3.445	4.849
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	18	48.519	83.381
Długoterminowe aktywa finansowe	19	21.553	23.642
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	41	31.732	32.057
Należności długoterminowe	12	12.668	16.199
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	13	13.976	13.912
		-----	-----
Aktywa trwałe razem		4.508.126	3.781.813
		-----	-----
Aktywa obrotowe			
Zapasy	22	2.589.322	1.707.442
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe, w tym:	23	1.542.465	1.276.475
- należności z tytułu podatku dochodowego		1.867	33.068
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	13	31.868	13.562
Krótkoterminowe aktywa finansowe	20	119.342	204.044
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24	924.995	772.387
		-----	-----
Aktywa obrotowe razem		5.207.992	3.973.910
		-----	-----
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	16	4.266	7.819
		-----	-----
		=====	=====
Aktywa razem		9.720.384	7.763.542
		=====	=====

Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 111 stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku

SKONSOLIDOWANE BILANSE
na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku

(w tysiącach złotych)	Nota	31 grudnia 2007 (badane)	31 grudnia 2006 (dane porównywalne) (badane)
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	26	113.700	113.700
Kapitał zapasowy		970.951	970.951
Zyski zatrzymane		4.746.221	4.014.432
Różnice kursowe z przeliczenia		(14.645)	(3.556)
		-----	-----
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej		5.816.227	5.095.527
		-----	-----
Kapitał własny akcjonariuszy mniejszościowych	29	334.691	306.416
		-----	-----
Kapitał własny razem		6.150.918	5.401.943
		-----	-----
Zobowiązania długoterminowe			
Oprocentowane kredyty i pożyczki	30	842.943	330.706
Rezerwy długoterminowe	31	208.594	208.082
Rezerwa na podatek odroczony	41	154.789	170.009
Pozostałe zobowiązania finansowe i inne	32	9.323	10.801
		-----	-----
Zobowiązania długoterminowe razem		1.215.649	719.598
		-----	-----
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, rozliczenia międzyokresowe bierne oraz pozostałe zobowiązania, w tym:			
zobowiązania, w tym:	33	1.757.451	1.385.106
- zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		20.446	3.413
Oprocentowane kredyty i pożyczki	30	517.193	173.526
Rezerwy krótkoterminowe	31	74.268	80.579
Pozostałe zobowiązania finansowe	32	4.905	2.790
		-----	-----
Zobowiązania krótkoterminowe razem		2.353.817	1.642.001
		-----	-----
Zobowiązania razem		3.569.466	2.361.599
		-----	-----
Pasywa razem		9.720.384	7.763.542
		=====	=====

Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 111 stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku

SKONSOLIDOWANE RACHUNKI ZYSKÓW I STRAT
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku oraz 31 grudnia 2006 roku

(w tysiącach złotych)	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2007	za rok zakończony 31 grudnia 2006 (dane porównywalne)
		(badane)	(badane)
Przychody ze sprzedaży	35	13.125.123	12.798.084
Koszt własny sprzedaży	36	(11.346.692)	(10.978.033)
Zysk brutto ze sprzedaży		1.778.431	1.820.051
Pozostałe przychody operacyjne	37	81.845	28.099
Odpis z tytułu trwałej utraty wartości firmy	17	(21.496)	-
Koszty sprzedaży	36	(697.495)	(665.553)
Koszty ogólnego zarządu	36	(335.440)	(313.892)
Pozostałe koszty operacyjne	38	(92.181)	(70.359)
Zysk operacyjny		713.664	798.346
Przychody finansowe	39	313.549	133.295
Koszty finansowe	40	(44.995)	(41.561)
Udział w inwestycjach w jednostkach stowarzyszonych	18	22.276	25.811
Zysk przed opodatkowaniem		1.004.494	915.891
Podatek dochodowy od osób prawnych	41	(190.347)	(181.239)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		814.147	734.652
Przypisany: Akcjonariuszom jednostki dominującej		777.160	679.912
Akcjonariuszom mniejszościowym	29	36.987	54.740
		814.147	734.652
Zysk netto na jedną akcję			
- podstawowy	28	6,84	5,98
- rozwodniony		-	-

Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 111 stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku

SKONSOLIDOWANE RACHUNKI PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku oraz 31 grudnia 2006 roku

(w tysiącach złotych)	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2007	za rok zakończony 31 grudnia 2006 (dane porównywalne)
		(badane)	(badane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk netto		814.147	734.652
Korekty o pozycje:			
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności		(22.276)	(25.811)
Amortyzacja		306.224	297.356
Zyski z tytułu różnic kursowych		4.091	(6.556)
Odsetki i dywidendy otrzymane		855	11.098
(Zysk) / Strata z tytułu działalności inwestycyjnej		(41.766)	27.651
Podatek dochodowy bieżącego okresu		190.347	181.239
Podatek dochodowy zapłacony		(157.003)	(290.568)
(Zwiększenie) stanu należności	25	(252.733)	(189.154)
(Zwiększenie) stanu zapasów	25	(883.218)	(274.491)
Zwiększenie stanu zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych biernych	25	253.101	175.099
(Zwiększenie) stanu rozliczeń międzyokresowych czynnych	25	(17.987)	(7.243)
(Zmniejszenie) / Zwiększenie stanu rezerw	25	(4.276)	19.201
Pozostałe	25	(44)	1.968
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		189.462	654.441
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Dywidendy otrzymane		47.318	2.527
Odsetki otrzymane		19.036	10.951
Zakup / Sprzedaż środków trwałych i wartości niematerialnych		(368.681)	(524.769)
Zakup długoterminowych aktywów finansowych		-	(3.449)
Sprzedaż / (Zakup) krótkoterminowych aktywów finansowych		184.007	(44.866)
Nabycie Krak-Gaz Sp. z o.o. po odjęciu nabytych w transakcji połączenia środków pieniężnych		(15.829)	-
Wydatki z tytułu zaliczek na środki trwałe w budowie		(681.601)	(163.874)
Pozostałe pozycje netto		(690)	1.966
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(816.440)	(721.514)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek		579.791	68.399
Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek		(23.217)	(118.888)
Zapłacone odsetki		(21.603)	(20.814)
Zapłacone dywidendy – akcjonariuszom jednostki dominującej	27	(40.932)	-
Zapłacone dywidendy – akcjonariuszom mniejszościowym	29	(8.593)	(2.521)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(942)	(2.151)
Pozostałe pozycje netto		(2.991)	(2.176)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		481.513	(78.151)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(1.596)	1.595
Zmiana stanu środków pieniężnych netto		(147.061)	(143.629)
Środki pieniężne na początek okresu	25	624.165	767.794
Środki pieniężne na koniec okresu	25	477.104	624.165
- o ograniczonej możliwości dysponowania	24	17.296	23.143

Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 111 stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku oraz 31 grudnia 2006 roku

(w tysiącach złotych)	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Różnice kursowe	Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	Kapitał własny akcjonariuszy mniejszościowych	Kapitał własny razem
1 stycznia 2006 (dane porównywalne) (badane)	113.700	970.951	3.334.520	2.266	4.421.437	254.281	4.675.718
Zysk netto za rok zakończony 31 grudnia 2006	-	-	679.912	-	679.912	54.740	734.652
Dywidenda	-	-	-	-	-	(2.521)	(2.521)
Pozostałe	-	-	-	(5.822)	(5.822)	(84)	(5.906)
31 grudnia 2006 (dane porównywalne) (badane)	113.700	970.951	4.014.432	(3.556)	5.095.527	306.416	5.401.943
1 stycznia 2007 (dane porównywalne) (badane)	113.700	970.951	4.014.432	(3.556)	5.095.527	306.416	5.401.943
Zysk netto za rok zakończony 31 grudnia 2007	-	-	777.160	-	777.160	36.987	814.147
Dywidenda	-	-	(40.932)	-	(40.932)	(8.593)	(49.525)
Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej	-	-	2.377	-	2.377	(119)	2.258
Pozostałe	-	-	(6.816)	(11.089)	(17.905)	-	(17.905)
31 grudnia 2007 (badane)	113.700	970.951	4.746.221	(14.645)	5.816.227	334.691	6.150.918

Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 111 stanowią jego integralną część

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

1. Informacje ogólne

Grupa LOTOS S.A. („Spółka”, „Jednostka Dominująca”), będąca jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. („Grupa Kapitałowa”, „Grupa”) została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 18 września 1991 roku. Spółka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gdańsku XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (obecnie Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego) w dniu 10 kwietnia 2002 roku, pod numerem KRS 0000106150. Spółce nadano numer statystyczny REGON 190541636.

Siedziba Spółki mieści się na ul. Elbląskiej 135, 80 - 718 Gdańsk.

W 2003 roku na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Gdańsku XII Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 28 maja 2003 roku została dokonana zmiana firmy Rafineria Gdańska Spółka Akcyjna na Grupa LOTOS Spółka Akcyjna.

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy jest wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej oraz ich sprzedaż hurtowa i detaliczna. Grupa prowadzi również działalność w zakresie pozyskiwania oraz eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego.

Jednostka Dominująca posiada następujące koncesje związane z podstawowym zakresem działalności:

- wytwarzanie paliw ciekłych na okres do 30 listopada 2008 roku udzieloną Spółce przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 28 listopada 1998 roku,
- wytwarzanie paliw w procesie przeróbki ropy naftowej oraz w procesie komponowania tych paliw przy wykorzystaniu odpowiednich frakcji węglowodorowych oraz przewidzianych technologia komponentów jak również w specyficznych procesach na okres do 31 grudnia 2025 roku udzieloną Spółce przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 5 października 2007 roku,
- Obrót paliwami ciekłymi na okres do 21 grudnia 2008 roku udzieloną Spółce przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 23 listopada 1998 roku,
- Obrót paliwami ciekłymi na okres do 31 grudnia 2025 roku udzieloną Spółce przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 5 października 2007 roku,
- magazynowanie paliw ciekłych na okres do 15 października 2016 roku udzieloną Spółce przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 10 października 2006 roku,
- wytwarzanie energii elektrycznej na okres do 5 października 2010 roku udzieloną Spółce przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 29 września 2000 roku,
- obrót energią elektryczną na okres od 10 września 2001 roku do 10 września 2011 roku udzieloną Spółce przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 5 września 2001 roku,
- przesyłanie i dystrybucję energii elektrycznej na okres od 10 września 2001 roku do 10 września 2011 roku udzieloną Spółce przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 5 września 2001 roku.

Ponadto, spółki z Grupy Kapitałowej posiadają m.in. koncesje i licencje:

- udzielone przez Ministra Środowiska na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy i gazu ziemnego w poszczególnych rejonach (rejon Gaz Południe do 14 grudnia 2012 roku, rejony: Gaz Północ, Gotlandia, Łeba, Rozewie, Sambia- E, Sambia –W do 14 grudnia 2010 roku, Wolin do 14 czerwca 2008 roku),
- udzielone przez Ministra Środowiska na eksploatację z poszczególnych złóż (złóżko B6 do 7 listopada 2026 roku, złoża B3 i B8 do 29 lipca 2016 roku i 5 września 2009 roku, złożo B4 do 11 maja 2032 roku),
- udzielone przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki m.in. na: wytwarzanie, magazynowanie i obrót paliwami ciekłymi, obrót paliwami gazowymi, przesyłanie i dystrybucję paliw gazowych, przesyłanie i dystrybucję ciepła, wytwarzanie energii elektrycznej, przesyłanie i dystrybucję energii, obrót energią elektryczną,
- udzielone przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego na wykonywanie przewozów kolejowych rzeczy i udostępnianie pojazdów trakcyjnych.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

2. Skład Grupy Kapitałowej

Poniżej przedstawiono jednostki zależne wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A wraz z ich przedmiotem działalności, metodą konsolidacji oraz udziałem Grupy w ogólnej liczbie głosów w kapitale podstawowym.

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Metoda konsolidacji/ wyceny udziałów	Procentowy udział Grupy w kapitale podstawowym	
				31.12.2007	31.12.2006
Podmiot dominujący					
Grupa LOTOS S.A.	Gdańsk	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej (głównie paliw) oraz ich sprzedaż hurtowa	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Spółki bezpośrednio zależne					
LOTOS Paliwa Sp. z o.o.	Gdańsk	Sprzedaż hurtowa, detaliczna paliw, lekkiego oleju opałowego, zarządzanie siecią stacji paliw LOTOS	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Partner Sp. z o.o.	Gdańsk	Sprzedaż paliw i obsługa detalicznych sieci koncernów zagranicznych, obsługa logistyczna	pełna	- ⁽¹⁾	100,00%
LOTOS Gaz S.A. (spółka posiada własną grupę kapitałową, dawniej LOTOS Mazowsze S.A.) ⁽²⁾	Mława	Hurtowa i detaliczna sprzedaż gazu płynnego	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Oil S.A.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż olejów smarowych i smarów oraz krajowa sprzedaż olejów bazowych	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Asphalt Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż asfaltów	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Ekoenergia S.A.	Gdańsk	Realizacja budowy podstawowych instalacji Programu 10+; spółka nie rozpoczęła działalności operacyjnej	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Kolej Sp. z o.o.	Gdańsk	Transport kolejowy	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Serwis Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność w zakresie utrzymania ruchu mechanicznego, elektrycznego i automatyki, wykonawstwo remontów	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Lab Sp. z o.o.	Gdańsk	Wykonywanie analiz laboratoryjnych	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Straż Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona przeciwpożarowa	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Ochrona Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona mienia i osób	pełna	100,00%	100,00% ⁽³⁾
LOTOS Parafiny Sp. z o.o.	Jasło	Sprzedaż i produkcja mas parafinowych	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Tank Sp. z o.o.	Jasło	Handel hurtowy produktami naftowymi	pełna	100,00% ⁽⁴⁾	86,01%
LOTOS Czechowice S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową)	Czechowice	Magazynowanie i dystrybucja paliw ⁽⁵⁾	pełna	80,04%	80,04%
LOTOS Jasło S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową)	Jasło	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej oraz ich sprzedaż hurtowa i detaliczna	pełna	80,01%	80,01%

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Metoda konsolidacji/ wyceny udziałów	Procentowy udział Grupy w kapitale podstawowym	
				31.12.2007	31.12.2006
Petrobaltic S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową)	Gdańsk	Pozyskiwanie oraz eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	pełna	69,00%	69,00%
UAB LOTOS Baltija	Litwa	Obrót hurtowy i detaliczny olejami smarowymi m.in. na terenie Litwy i Białorusi, Ukrainy i Łotwy	pełna ⁽⁶⁾	100,00%	100,00%
BiproRaf Sp. z o.o.	Gdańsk	Usługi projektowe dla przemysłu naftowego	wyłączenie	- ⁽⁷⁾	50,00%
Rafineria Nafty Glimar S.A. w upadłości	Gorlice	Działalność rafineryjna ⁽⁸⁾	wyłączenie- brak sprawowania kontroli	91,54%	91,54%
LOTOS Hydrokompleks Sp. z o.o. w likwidacji ⁽⁹⁾	Gorlice	Realizacja budowy oraz późniejsza eksploatacja instalacji Hydrokompleks; spółka nie rozpoczęła działalności operacyjnej	wyłączenie	100,00%	100,00%
LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o.	Gorlice	Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania	pełna	86,91%	86,91%
LOTOS Exploration and Production Norge AS	Stavanger Norwegia	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej na norweskim szelfie kontynentalnym; świadczenie usług związanych z poszukiwaniem i wydobywaniem ropy naftowej. Spółka rozpoczęła działalność operacyjną w listopadzie 2007 roku	pełna ⁽⁶⁾	100,00% ⁽¹⁰⁾	-
Spółki pośrednio zależne					
RC Ekoenergia Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Działalność usługowa	pełna	80,04%	80,04%
LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Brak działalności operacyjnej	pełna	80,04%	80,04%
RC Serwis Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Działalność usługowa	⁽¹¹⁾	86,91%	86,91%
RC Paliwa Sp. z o.o. w likwidacji	Czechowice-Dziedzice	Działalność handlowa (nie została rozpoczęta)	metoda praw własności	- ⁽¹²⁾	80,04%
Plastekol Organizacja Odzysku S.A.	Jasło	Działalność usługowa	pełna	53,61%	53,61%
Petrosoft.pl Technologie Informatyczne Sp. z o.o.	Jasło	Działalność usługowa	wyłączenie	- ⁽¹³⁾	80,01%
Chemipetrol Sp. z o.o.	Jasło	Działalność handlowa majątek wniesiony w zamian za udziały na rzecz spółki LOTOS Parafiny Sp. z o.o.	pełna ⁽⁶⁾	80,01%	80,01%
KRAK - GAZ Sp. z o.o. ⁽¹⁴⁾	Bochnia	Hurtowa i detaliczna sprzedaż gazu płynnego	pełna	100,00%	-
Miliana Shipping Company Ltd.	Cypr	Działalność usługowa	pełna	68,93%	68,93%
Aphrodite Offshore Services Ltd.	Antyle Holenderskie	Działalność usługowa	pełna ⁽⁶⁾	69,00%	69,00%

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

⁽¹⁾ W dniu 29 czerwca 2007 roku postanowieniem Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrowane zostało połączenie Grupy LOTOS S.A. z LOTOS Partner Sp. z o.o.

⁽²⁾ Zmiana nazwy z dniem 5 lipca 2007 roku na LOTOS Gaz S.A.

⁽³⁾ W dniu 20 grudnia 2006 roku na podstawie umowy sprzedaży udziałów Grupa LOTOS S.A. nabyła pozostałą część (12,56%) udziałów w spółce LOTOS Ochrona Sp. z o.o.

⁽⁴⁾ W dniu 11 kwietnia 2007 roku Grupa LOTOS S.A. zawarła ze spółką LOTOS Jasło S.A. umowę zakupu 700 udziałów spółki LOTOS Tank Sp. z o.o.

⁽⁵⁾ Z dniem 31 marca 2006 roku Spółka zaprzestała przerobu ropy naftowej.

⁽⁶⁾ Z dniem 31 grudnia 2007 roku spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS, UAB LOTOS Baltija, Aphrodite Offshore Services Ltd., Chemipetrol Sp. z o.o. zostały objęte konsolidacją metodą pełną.

⁽⁷⁾ W dniu 15 stycznia 2007 roku Grupa LOTOS S.A. zbyła na rzecz KTI Poland S.A. z siedzibą w Warszawie 35 udziałów spółki Przedsiębiorstwo Projektowo-Usługowe BiproRaf Sp. z o.o. (PPU BiproRaf Sp. z o.o.) za cenę 2.750 tysięcy złotych.

⁽⁸⁾ W dniu 19 stycznia 2005 roku Sąd Rejonowy w Nowym Sączu ogłosił upadłość Rafinerii Nafty Glimar S.A. w Gorlicach. Sąd Rejonowy w Nowym Sączu Wydział V Sąd Gospodarczy po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2008 roku sprawy upadłości Rafinerii Nafty „GLIMAR” S.A. w Gorlicach w przedmiocie wniosku syndyka upadłości „Capricorn” Sp. z o.o. w Nowym Sączu o umorzenie postępowania upadłościowego postanowił na podstawie art. 361 pkt 2 prawa upadłościowego i naprawczego umorzyć postępowanie upadłościowe. Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyrok sądu nie uprawomocnił się.

⁽⁹⁾ Dnia 26 listopada 2007 roku uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółka LOTOS Hydrokompleks Sp. z o.o., w 100% kontrolowana przez Grupę LOTOS S.A., została postawiona w stan likwidacji.

⁽¹⁰⁾ W dniu 22 września 2007 roku przez Centralny Rejestr Podmiotów Gospodarczych w Brønnøysund została zarejestrowana spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS z siedzibą w Stavanger w Norwegii. W nowoutworzonym podmiocie Grupa LOTOS S.A. objęła 100% udziałów pokrywając w całości kapitał zakładowy w wysokości 8.000 tysięcy NOK, tj. 3.871 tysięcy złotych.

⁽¹¹⁾ Udziały wniesione aportem w dniu 2 stycznia 2006 roku przez Grupę Kapitałową LOTOS Czechowice S.A. do LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o.

⁽¹²⁾ W dniu 4 października 2007 roku spółka RC Paliwa w likwidacji Sp. z o.o. została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy Katowice Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy KRS.

⁽¹³⁾ W dniu 27 grudnia 2007 roku LOTOS Jasło S.A. zbyła 100% posiadanych udziałów spółki PETROSOFT.pl Technologie Informatyczne Sp. z o.o. na rzecz Petrosoft.eu. Sp. z o.o.

⁽¹⁴⁾ W dniu 9 lipca 2007 roku LOTOS Gaz S.A. zawarła umowę przyrzeczoną zakupu 34.500 udziałów spółki KRAK - GAZ Sp. z o.o. LOTOS Gaz S.A. objęła 100% udziałów w spółce KRAK – GAZ Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz 31 grudnia 2006 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadanych przez Grupę w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

3. Informacje dotyczące składu osobowego Zarządu oraz Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Skład Zarządu Grupy LOTOS S.A. na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz na dzień przekazania do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego jest następujący:

Paweł Olechnowicz – Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny,
Marek Sokołowski – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Produkcji i Rozwoju,
Mariusz Machajewski – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Ekonomiczno - Finansowych.

Skład Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A. na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz na dzień przekazania do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego jest następujący:

Jan Stefanowicz - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
Henryk Siodmok - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
Grzegorz Szczodrowski - Sekretarz Rady Nadzorczej,
Beata Zawadzka - Członek Rady Nadzorczej,
Marta Busz - Członek Rady Nadzorczej,
Izabela Emerling - Członek Rady Nadzorczej,
Jacek Mościcki - Członek Rady Nadzorczej.

Zmiany w składzie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki w trakcie 2007 roku były następujące:

1. W dniu 13 listopada 2007 roku Rada Nadzorcza Grupy LOTOS S.A. odwołała Pana Jarosława Kryńskiego ze stanowiska Wiceprezesa Zarządu, Dyrektora ds. Handlu Grupy LOTOS S.A.
2. W dniu 28 maja 2007 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Grupy LOTOS S.A. odwołało Pana Jacka Tarnowskiego z funkcji Członka Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A. i powołało:
  - Jana Stefanowicza na Przewodniczącego Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A., który pełnił dotychczas funkcję Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A.,
  - Martę Busz na Członka Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A.,
  - Izabelę Emerling na Członka Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A.
3. W dniu 14 czerwca 2007 roku Rada Nadzorcza powołała na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A. Pana Henryka Siodmoka.

4. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 6 maja 2008 roku.

5. Kontynuacja działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

6. Czas trwania Grupy Kapitałowej

Czas trwania jednostki dominującej oraz spółek zależnych jest nieoznaczony.

7. Data bilansowa oraz okres objęty skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. obejmuje dane bilansowe na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz dane porównywalne na dzień 31 grudnia 2006 roku. Rachunek zysków i strat, rachunek przepływów pieniężnych oraz sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy prezentuje dane za okres od dnia 1 stycznia 2007 roku do dnia 31 grudnia 2007 roku wraz z danymi porównywalnymi za okres od dnia 1 stycznia 2006 roku do dnia 31 grudnia 2006 roku.

Zaprezentowane skonsolidowane dane finansowe na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz za rok zakończony tą datą, zawarte w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, podlegały badaniu przez biegłego rewidenta. Dane finansowe na dzień 31 grudnia 2006 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2006 roku podlegały badaniu przez biegłego rewidenta, który wydał opinię z badania w dniu 17 kwietnia 2007 roku.

8. Waluta pomiaru i waluta sprawozdawcza

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

9. Podstawa sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Jednostki Grupy, za wyjątkiem Jednostki Dominującej oraz jednostek zagranicznych, prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) i wydanymi na jej podstawie przepisami („Polskie Standardy Rachunkowości”- „PSR”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

Przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółka zastosowała takie same zasady rachunkowości i metody wyliczeń jak przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2006 roku, za wyjątkiem zasad rachunkowości dotyczących ujęcia prawa wieczystego użytkowania gruntów nabytego nieodpłatnie, tj. na mocy decyzji administracyjnej oraz prezentacji instrumentów finansowych, o czym mowa w Nocie 10 Dodatkowych informacji i objaśnień.

Począwszy od dnia 1 stycznia 2007 roku w wyniku zmian dokonanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zmieniony został standard MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych, „Ujawnianie informacji na temat kapitału”.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Następujące standardy i interpretacje weszły w życie od dnia 1 stycznia 2007 roku:

- MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji,
- Zmiany MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych-ujawnienia dotyczące kapitałów,
- Aktualizacja wytycznych do wdrażania MSSF4: Kontrakty ubezpieczeniowe.

Grupa dokonała weryfikacji nowych interpretacji, standardów oraz zmian do standardów już istniejących. Nowe interpretacje, standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie mają istotnego wpływu na stosowane przez Grupę zasady (polityki) rachunkowości.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiana do MSR 23, Koszty finansowania zewnętrznego (obowiązuje od 1 stycznia 2009 roku, nie została jeszcze przyjęta do stosowania przez Unię Europejską),
- Zmiana do MSR 1, Prezentacja sprawozdań finansowych (obowiązuje od 1 stycznia 2009 roku, nie została jeszcze przyjęta do stosowania przez Unię Europejską),
- MSSF 8, Segmenty operacyjne (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2009 roku),
- Zaktualizowany MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 lipca 2009 roku, nie został jeszcze przyjęty do stosowania przez Unię Europejską),
- Zaktualizowany MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe” (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 lipca 2009 roku, nie został jeszcze przyjęty do stosowania przez Unię Europejską),
- Interpretacja KIMSF 11, Wydanie akcji w ramach Grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 marca 2007 roku),
- Interpretacja KIMSF 12, Umowy na usługi koncesjonowane (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2008 roku),
- Interpretacja KIMSF 13, Programy lojalnościowe (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 lipca 2008 roku),
- Interpretacja KIMSF 14, MSR 19 - Ograniczenia w rozpoznawaniu aktywów programów określonych świadczeń pracowniczych, wymogi minimalnego finansowania i ich interakcje (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2008 roku).

Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

Grupa nie sporządza informacji dotyczących segmentów działalności, ponieważ nie spełnia wymogów dotyczących wydzielenia segmentów działalności określonych przez Międzynarodowy Standard Rachunkowości Nr 14 „Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności”.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

10. Zasady rachunkowości

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Na dzień zastosowania po raz pierwszy MSSF jako podstawy rachunkowości tj. na dzień 1 stycznia 2004 roku, nabyte nieodpłatne, tj. na mocy decyzji administracyjnej prawo wieczystego użytkowania gruntów zostało ujęte w wartości godziwej w księgach rachunkowych i zaprezentowane jako składnik rzeczowych aktywów trwałych.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Grupa traktuje otrzymane bezpłatnie prawo wieczystego użytkowania gruntów jako leasing operacyjny i prezentuje w wartości godziwej jako pozycja pozabilansową.

W związku z przeniesieniem otrzymanego bezpłatnie prawa wieczystego użytkowania gruntów do ewidencji pozabilansowej Grupa dokonała korekty danych porównywalnych zaprezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym. W wyniku korekty danych porównywalnych na dzień 31 grudnia 2006 roku oraz na dzień 31 stycznia 2005 roku wartość rzeczowych aktywów trwałych spadła o kwotę 163.446 tysięcy złotych, wartość rezerwy na podatek odroczony spadła o kwotę 31.055 tysięcy złotych, wartość kapitałów własnych (zyski zatrzymane) spadła o kwotę 132.391 tysięcy złotych, z uwzględnieniem efektu podatku odroczonego. Niniejsza korekta nie miała wpływu na zysk netto na akcję.

Dodatkowo, Grupa wprowadziła zmiany prezentacyjne danych porównywalnych dotyczące wartości godziwej aktywów i zobowiązań z tytułu wyceny instrumentów pochodnych. Grupa na dzień 31 grudnia 2007 roku ujęła aktywa finansowe i zobowiązania finansowe oddzielnie, wykazując je jako zasoby lub obowiązki jednostki. W związku z powyższym, wartość aktywów i zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2006 roku wzrosła o 514 tysięcy złotych (31 grudnia 2005 roku: 1.745 tysięcy złotych).

Ponadto, w związku z MSR 18 Przychody ze sprzedaży, Grupa wartości przychodów ze sprzedaży za rok zakończony 31 grudnia 2007 roku zaprezentowała uwzględniając kwoty rabatów handlowych oraz hurtowych przyznanych przez spółki z Grupy. W sprawozdaniach finansowych za 2006 rok wartość przyznanych bonusów z tytułu ilościowej sprzedaży hurtowej powiększała koszty sprzedaży. Grupa dokonała reklasyfikacji wartości przyznanych bonusów, pomniejszając koszty sprzedaży i przychody ze sprzedaży za rok zakończony 31 grudnia 2006 roku odpowiednio o kwotę 12.799 tysięcy złotych.

Jednocześnie, Grupa w roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku dokonała reklasyfikacji kosztów związanych z użytkowaniem urzędzeń nalewczycych. Za rok zakończony 31 grudnia 2006 roku zmniejszeniu uległa wartość kosztu własnego sprzedaży i kosztów ogólnego zarządu odpowiednio o kwotę 9.966 tysięcy złotych i 2.209 tysięcy złotych, natomiast wartość kosztów sprzedaży zwiększyła się odpowiednio o kwotę 12.175 tysięcy złotych.

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Grupę przedstawione zostały poniżej.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

10.1. Podstawa konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na podstawie sprawozdania finansowego jednostki dominującej oraz sprawozdań finansowych jednostek kontrolowanych przez jednostkę dominującą sporządzonych na dzień 31 grudnia 2007 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym istotne niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia trwałej utraty wartości.

Spółki zależne podlegają konsolidacji od momentu objęcia kontroli przez Grupę, natomiast przestają być konsolidowane w momencie utraty nad nimi kontroli. Sprawowanie kontroli przez Spółkę ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub poprzez swoje jednostki zależne więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy Spółka ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną danej jednostki.

10.2. Inwestycje w podmioty stowarzyszone

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności. Są to jednostki, na które Spółka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami. Sprawozdania finansowe jednostek stowarzyszonych są podstawą określenia wartości udziałów posiadanych przez Spółkę dominującą metodą praw własności. Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest jednakowy.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w bilansie według ceny nabycia skorygowanej o późniejsze zmiany udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Rachunek zysków i strat odzwierciedla udział w wynikach działalności jednostek stowarzyszonych. W przypadku zmiany ujętej bezpośrednio w kapitale własnym jednostek stowarzyszonych, spółka dominująca ujmuje swój udział w każdej zmianie i ujawnia go, jeśli jest to właściwe, w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym.

10.3. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ do Grupy korzyści ekonomicznych, które mogą być bezpośrednio powiązane z tymi aktywami. Początkowe ujęcie wartości niematerialnych następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, jeśli są nabyte w ramach oddzielnej transakcji. Wartości niematerialne nabyte w ramach transakcji przejęcia jednostki gospodarczej są aktywowane według wartości godziwej na dzień przejęcia. Po ujęciu początkowym wartości niematerialne są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Grupa aktywuje i wykazuje jako składnik wartości niematerialnych opłaty za koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wynagrodzenia z tytułu zawartych umów o ustanowienie użytkowania górniczego w celu poszukiwania i rozpoznawania złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Uzyskanie koncesji oraz ustanowienie użytkowania górniczego jest niezbędne do rozpoczęcia i prowadzenia prac poszukiwawczych.

Wartości niematerialne są amortyzowane liniowo w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności.

Przewidywany okres ekonomicznej użyteczności posiadanych przez Grupę wartości niematerialnych wynosi od 2 do 25 lat.

Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych są weryfikowane na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwany okresie użytkowania lub oczekiwany sposób konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku następnego roku obrotowego.

Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

10.4. Wartość firmy jednostek podporządkowanych

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej nadwyżkę kosztów połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego ze zidentyfikowanych ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach wartość firmy odnosząca się do zbytej działalności powinna być wyceniana na podstawie względnej wartości zbytej działalności, proporcjonalnie do udziału w zatrzymanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

10.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe, oprócz gruntów, są wyceniane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Grunty wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. W przypadku prawa wieczystego użytkowania gruntu przez cenę nabycia rozumie się cenę nabycia prawa od osoby trzeciej.

Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po wprowadzeniu środka trwałego do użytkowania, jak koszty napraw, przeglądów, opłaty eksploatacyjne, wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione.

Środki trwałe (w tym ich komponenty), z wyjątkiem gruntów oraz środków trwałych zaliczanych do infrastruktury wydobywczej ropy naftowej, są amortyzowane liniowo w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności, który kształtuje się następująco:

Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1 rok – 80 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	1 rok – 25 lat
Środki transportu	1 rok – 15 lat
Inne środki trwałe	1 rok – 10 lat

Środki trwałe wchodzące w skład infrastruktury wydobywczej amortyzowane są metodą naturalną opartą na odpisaniu w ciężar kosztów kwoty amortyzacji przypadającej na jednostkę wydobytej ropy naftowej. Stawka amortyzacji szacowana jest w odniesieniu do prognozy wydobycia surowca z obszaru geologicznego. W przypadku istotnej zmiany wielkości szacowanych zasobów na dzień bilansowy ustala się zaktualizowaną kwotę amortyzacji przypadającą na jednostkę wydobytego surowca i począwszy od nowego roku obrotowego dokonuje amortyzacji według zaktualizowanej stawki.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się, i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku następnego roku.

Każdorazowo, przy wykonywaniu remontu, koszt remontu jest ujmowany w wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli są spełnione kryteria ujmowania.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w pozycji środki trwałe ujęto aktywo odpowiadające wartości rezerwy na likwidację zakładu górniczego. Aktywo zostało utworzone zgodnie MSR 16 – „Środki trwałe”, który mówi, iż „koszt/wartość składnika majątku trwałego składa się m.in. ze wstępnego szacunku kosztu rozbiórki, demontażu/usunięcia środka trwałego oraz przywrócenia miejsca jego montażu do pierwotnego kształtu, którego obowiązkiem poniesienia ciąży na spółce albo od momentu nabycia środka trwałego albo w konsekwencji użytkowania danego środka trwałego przez spółkę przez pewien okres w celu innym niż wytworzenie zapasów w trakcie danego okresu”. Obowiązek poniesienia przez Grupę kosztów likwidacji Morskiej Kopalni Ropy wynika bezpośrednio z powodów opisanych w MSR 16. Ten sam standard, w punkcie 63, nakłada na stosujących MSR obowiązek okresowej analizy zmiany wartości aktywa, nie rzadziej niż na dzień bilansowy. Dodatkowo należy podkreślić, iż KIMSF wydał interpretację nr 1 dotyczącą zagadnień „Zmian obecnie prezentowanego kosztu rozbiórki/demontażu środka trwałego oraz przywrócenia miejsca jego montażu do pierwotnego kształtu oraz podobnych zobowiązań”. Interpretacja ta odnosi się bezpośrednio m.in. do MSR 16, w szczególności zaś do zmian wartości aktywa rozpoznanego jako przyszły koszt likwidacji. Zmiany wartości tak rozpoznanego aktywa mogą wynikać z następujących powodów:

- zmiany w szacowanych wypływach pieniężnych niezbędnych do wywiązania się z obowiązku likwidacji,
- zmiany wysokości bieżącej rynkowej stopy dyskontowej,
- wzrost wynikający z upływu czasu – skracania się okresu do momentu likwidacji powodującego rozliczenie stopy dyskontowej.

Grupa uwzględniła wymóg KIMSF w tym zakresie wobec czego niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentuje zaktualizowaną wartość tego aktywa.

10.6. Środki trwałe w budowie

Inwestycje rozpoczęte są wyceniane w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, w tym kosztów finansowych, pomniejszonych o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Inwestycje rozpoczęte nie są amortyzowane do momentu zakończenia ich budowy i oddania do użytkowania.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia.

Koszty finansowe aktywowane na środkach trwałych w budowie obejmują koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania.

Koszty poszukiwania złóż ropy naftowej i gazu ziemnego są aktywowane jako środki trwałe w budowie do czasu określenia zasobności złoża oraz ekonomicznej opłacalności jego eksploatacji. W momencie potwierdzenia istnienia złóż, których eksploatacja jest technicznie możliwa i ekonomicznie opłacalna, nakłady poniesione

na poszukiwanie złóż są przenoszone do środków trwałych i amortyzowane. W przypadku, gdy wiercenia poszukiwawcze nie doprowadzą do odkrycia złóż, których eksploatacja jest technicznie możliwa i ekonomicznie opłacalna, dokonuje się odpisów aktualizujących wartość środków trwałych w budowie w wyniku okresu, w którym stwierdzono brak możliwości gospodarczego wykorzystania odkrytych złóż.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

10.7. Nakłady na poszukiwanie i ocenę zasobów

Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych to nakłady na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych ujęte jako aktywa, zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości Grupy. Nakłady na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych to nakłady poniesione przez Grupę w związku z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych zanim możliwe jest dowiedzenie technicznej wykonalności i komercyjnej zasadności wydobywania zasobów mineralnych. Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych to poszukiwanie zasobów mineralnych, w tym ropy naftowej, gazu ziemnego oraz analogicznych nieodnawialnych zasobów, po tym, gdy jednostka uzyskała prawo prowadzenia poszukiwań na określonym obszarze, jak też ustalanie technicznej wykonalności i komercyjnej zasadności wydobywania zasobów mineralnych. Grupa klasyfikuje aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych jako rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne w zależności od rodzaju nabytych aktywów i stosuje tę zasadę klasyfikacji w sposób ciągły. Grupa zaprzestaje klasyfikacji aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych jako takich, gdy wykazano techniczną wykonalność i komercyjną zasadność wydobywania zasobów mineralnych. Grupa prezentuje i ujawnia odpisy aktualizujące dotyczące aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych zgodnie z MSSF 6 oraz dokonuje ich oceny zgodnie z MSR 36. Odpisy aktualizujące obciążają wynik finansowy zgodnie z MSR 36.

Grupa rozważa potrzebę dokonywania odpisów aktualizujących wartość aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych biorąc pod uwagę wystąpienie dla danego obszaru poszukiwań między innymi następujących okoliczności:

- okres, przez który jednostka miała prawo do prowadzenia poszukiwań zakończył się w bieżącym okresie obrotowym lub zakończy się w najbliższej przyszłości, a jego przedłużenia nie przewiduje się;
- Grupa nie przewiduje poniesienia znaczących nakładów na dalsze poszukiwania i ocenę zasobów mineralnych;
- poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych nie doprowadziły do odkrycia znaczących z gospodarczego punktu widzenia zasobów minerałów i jednostka postanowiła zaniechać dalszych poszukiwań;
- dostępne dane wskazują, iż mimo kontynuowania prac rozwojowych, wartość bilansowa aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów minerałów nie zostanie w pełni odzyskana, nawet jeśli pomyślnie zakończą się prace rozwojowe lub nastąpi ich sprzedaż.

10.8. Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia

Aktywa trwałe i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwałe (i grupy do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

10.9. Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów odpowiada wartości godziwej tego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w rachunku zysków i strat, chyba że dany składnik aktywów wykazywany jest w wartości przeszacowanej, w którym to przypadku odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości traktuje się jako zwiększenie kapitału z aktualizacji wyceny. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

10.10. Inwestycje w nieruchomości

Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości.

Do nieruchomości inwestycyjnych obejmujących inwestycje w grunty, prawo wieczystego użytkowania oraz budynki i budowle zalicza się takie nieruchomości, których Grupa nie użytkuje na własne potrzeby, ale które przyniosą korzyści w postaci przyrostu wartości lub przychodów z wynajmu.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

10.11. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione w celu doprowadzenia składników zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu ujmowane są w następujący sposób:

- materiały i towary – według ceny nabycia ustalonej metodą średniej ważonej,
- produkty gotowe i produkty w toku – według kosztu bezpośrednich materiałów i robocizny oraz uzasadnionej części pośrednich kosztów produkcji, ustalonej przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Cena sprzedaży netto jest to możliwa do uzyskania na dzień bilansowy cena sprzedaży bez podatku od towarów akcyzowego usług, podatku akcyzowego i opłaty paliwowej, pomniejszona o rabaty, opusty i tym podobne oraz koszty związane z przystosowaniem składnika do sprzedaży i dokonaniem tej sprzedaży.

10.12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 14 do 55 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Należności nieściągalne są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie stwierdzenia ich nieściągalności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

10.13. Transakcje w walucie obcej

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w walucie funkcjonalnej spółek z Grupy (polski złoty) na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:

- 1) kupna lub sprzedaży walut stosowanym przez bank, w którym następuje transakcja – w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut oraz operacji zapłaty należności lub zobowiązań; lub
- 2) średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień chyba, że w innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs.

Aktywa i zobowiązania monetarne wyrażone w walucie obcej są na dzień bilansowy przeszacowywane według średniego kursu NBP na ten dzień. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub kosztu własnego sprzedaży, z wyjątkiem różnic kursowych traktowanych jako część kosztów finansowania zewnętrznego kapitalizowanych w wartości środków trwałych.

Aktywa

i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane na dzień bilansowy po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Kurs średni NBP na dzień	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006 roku
USD	2,4350	2,9105
EUR	3,5820	3,8312

Sprawozdania finansowe jednostek zagranicznych przeliczane są na walutę polską w następujący sposób:

- odpowiednie pozycje bilansowe po średnim kursie, ustalonym przez Narodowy Bank Polski na dzień bilansowy;
- odpowiednie pozycje rachunku zysków i strat po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na każdy dzień kończący miesiąc obrotowy.

Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w kapitale własnym jako odrębny składnik.

W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w rachunku zysków i strat.

10.14. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe przechowywane do terminu zapadalności wyceniane są według wartości nominalnej.

Wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływu środków pieniężnych pozycja środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych składa się z gotówki w kasie, kredytów w rachunku bieżącym oraz lokat bankowych o terminie zapadalności nie dłuższym niż 3 miesiące, które nie zostały potraktowane jako działalność lokacyjna.

10.15. Rozliczenia międzyokresowe

Grupa dokonuje czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeżeli dotyczą one przyszłych okresów sprawozdawczych.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy.

Pracownikom jednostek wchodzących w skład Grupy przysługuje prawo do urlopów na warunkach określonych w przepisach Kodeksu Pracy. Grupa uznaje koszt urlopów pracowniczych na bazie memoriałowej, stosując metodę zobowiązań. Rezerwa z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych ustalana jest w oparciu o różnicę pomiędzy faktycznym stanem wykorzystania urlopów przez pracowników, a stanem jaki wynikałby z wykorzystania proporcjonalnego do upływu czasu.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

10.16. Kapitał własny

Kapitał własny ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu.

Kapitał podstawowy Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. stanowi kapitał Jednostki Dominującej i jest wykazywany według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej ze Statutem Spółki oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

10.17. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane

w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

10.18. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych i rentowych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu

określonej liczby lat. Odprawy emerytalne i rentowe są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę. Wysokość odpraw emerytalnych i rentowych oraz nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych oraz nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne i rentowe są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w rachunku zysków i strat.

10.19. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą akcjonariusze / udziałowcy jednostek mogą dokonać podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilenia funduszu socjalnego oraz na inne fundusze specjalne. W sprawozdaniu finansowym zgodnie z MSSF ta część podziału zysku jest zaliczana do kosztów działalności okresu, którego dotyczy podział zysku.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

10.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania. Zyski i straty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku naliczania odpisu z tytułu utraty wartości.

10.21. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego ujmuje się jako koszty w okresie, w którym je poniesiono, z wyjątkiem kosztów, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, które aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów.

W zakresie, w jakim środki pożyczają się specjalnie w celu pozyskania dostosowywanego składnika aktywów, kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, którą można aktywować jako część tego składnika aktywów ustala się jako różnicę między rzeczywistymi kosztami finansowania zewnętrznego poniesionymi z tytułu danej pożyczki lub kredytu w danym okresie, a przychodami z tytułu tymczasowego zainwestowania pożyczonych środków.

W stopniu, w jakim środki pożyczają się bez ściśle określonego celu, a następnie przeznacza na pozyskanie dostosowywanego składnika aktywów, kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, które mogą być kapitalizowane, ustala się poprzez zastosowanie stopy kapitalizacji do nakładów poniesionych na ten składnik majątku.

10.22. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana jako przychody przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

10.23. Prawa do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

W celu ewidencji w swoim sprawozdaniu finansowym praw do emisji dwutlenku węgla Grupa stosuje metodę zobowiązań netto. Zgodnie z tą metodą Grupa rozpoznaje w swoim sprawozdaniu finansowym tylko zobowiązania wynikające z przekroczenia przez Grupę przyznanego limitu praw do emisji, a zobowiązanie to jest rozpoznawane dopiero w momencie przekroczenia przyznanego spółce limitu. Przychody z tytułu sprzedaży niewykorzystanych przez Grupę praw do emisji odnoszone są na dobro rachunku zysków i strat w momencie sprzedaży.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

10.24. Podatek dochodowy

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony. Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, rezerwa na podatek dochodowy jest tworzona metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych aktywów podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać w/w różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości w/w różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku oraz rezerwy na podatek odroczony prezentowane są w bilansie według wartości po skompensowaniu dla poszczególnych jednostek objętych konsolidacją w ramach grupy kapitałowej.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

10.25. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe w momencie wprowadzenia do ksiąg rachunkowych są wyceniane według kosztu (ceny nabycia), stanowiącego wartość godziwą uiszczonej zapłaty. Koszty transakcji są ujmowane w wartości początkowej instrumentów finansowych.

Po początkowym ujęciu instrumenty finansowe są zaliczane do jednej z czterech kategorii i wyceniane w następujący sposób:

- instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności – są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej,
- pożyczki i należności – są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, a zyski lub straty są ujmowane w rachunku zysków i strat. Należności o krótkim terminie wymagalności, dla których nie określono stopy procentowej wyceniane są w kwocie wymaganej zapłaty,
- instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży – są wyceniane według wartości godziwej, a zyski/straty z tytułu aktualizacji wyceny są ujmowane w kapitale z aktualizacji wyceny do momentu sprzedaży inwestycji lub obniżenia się jej wartości. W tym momencie łączny zysk lub strata z tytułu aktualizacji wyceny jest odnoszony na rachunek zysków i strat.

Wartość godziwa instrumentów finansowych stanowiących przedmiot obrotu na aktywnym rynku ustalana jest w odniesieniu do cen notowanych na tym rynku na dzień bilansowy. W przypadku, gdy brak jest notowanej ceny rynkowej, wartość godziwa jest szacowana na podstawie technik wyceny.

Zobowiązania finansowe nie będące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Instrument finansowy zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

10.26. Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone na wynik finansowy netto roku obrotowego. Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana poprzez odniesienie do wartości rynkowej podobnych instrumentów.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

10.27. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej (tj. stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu). Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio lub poprzez rezerwę. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona

o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do rachunku zysków i strat. Nie można ujmować w rachunku zysków i strat odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

10.28. Uznawanie przychodów

Przychody uznawane są w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne, które można wiarygodnie wycenić.

10.29. Sprzedaż produktów, towarów i usług

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, VAT i inne podatki związane ze sprzedażą (podatek akcyzowy, opłata paliwowa). Sprzedaż towarów i produktów ujmowana jest w momencie ich dostarczenia, kiedy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności towarów i produktów zostały przekazane nabywcy.

10.30. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są rozpoznawane w momencie ich naliczenia (przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej), jeżeli ich otrzymanie nie jest wątpliwe.

10.31. Dywidendy

Należne dywidendy zalicza się do przychodów finansowych na dzień powzięcia przez właściwy organ Spółki uchwały o podziale zysku chyba, że w uchwale określono inny dzień prawa do dywidendy.

10.32. Szacunki Zarządu

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga przyjęcia pewnych założeń oraz dokonania szacunków, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym oraz w notach do tego sprawozdania. Założenia i szacunki są oparte na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących i przyszłych zdarzeń i działań, jednak rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych. Obszary, w których Zarząd dokonał szacunków dotyczą m.in. rezerw, rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, wartości firmy, transakcji połączenia, aktywów finansowych oraz składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego. Przyjęte istotne założenia przy dokonywaniu szacunków przedstawione zostały w odpowiednich notach.

Wycena rezerw

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

10.33. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. Grupa nie prezentuje rozwodnionego zysku/straty na akcję, ponieważ nie występują instrumenty rozwadniające zysk na akcję.

10.34. Zobowiązania i należności warunkowe

Przez zobowiązania warunkowe rozumie się obowiązek wykonania świadczeń, których powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń. Zobowiązania warunkowe nie są wykazywane w bilansie, jednakże ujawnia się informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba, że prawdopodobieństwo wpływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest znikome. Należności warunkowe nie są wykazywane w bilansie, jednakże ujawnia się informację o należności warunkowej, jeżeli wpływ środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest prawdopodobny.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

11. Rzeczowe aktywa trwale oraz zaliczki na środki trwale w budowie

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Grunty	214.173	212.371
Budynki i budowle	1.729.902	1.677.234
Urządzenia techniczne i maszyny	679.138	746.967
Środki transportu i pozostałe	255.868	357.624
Środki trwale w budowie	592.166	342.643
	=====	=====
Razem rzeczowe aktywa trwale	3.471.247	3.336.839
	=====	=====
Zaliczki na środki trwale w budowie	781.780	148.018
	=====	=====
Razem	4.253.027	3.484.857
	=====	=====

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Zmiany w rzeczowych aktywach trwałych oraz zaliczkach na środki trwale w budowie

w tysiącach złotych	Grunty	Budynki i budowle - aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwale w budowie - aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów		Zaliczki na środki trwale w budowie	Razem	
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2006 (dane porównywalne) (badane)	204.515	1.675.122	72.159	1.059.630	513.012	271.250	75.693	17.737	3.741.266
Zwiększenia	23.809	266.777	55.857	126.897	57.557	86.759	(17.453)	163.874	725.673
- zakup	-	93	-	410	4.759	548.185	38.404	145.723	699.170
- z rozliczenia z inwestycji	23.809	265.767	55.857	122.826	33.285	(461.889)	(55.857)	-	(16.202)
- pozostałe	-	917	-	3.661	19.513	463	-	18.151	42.705
Zmniejszenia	(9.555)	(8.141)	-	(10.705)	(27.155)	(4.674)	-	(33.593)	(93.823)
- sprzedaż	(5.707)	(2.099)	-	(2.762)	(5.323)	(572)	-	-	(16.463)
- likwidacja	-	(3.639)	-	(3.794)	(4.963)	(685)	-	-	(13.081)
- nieodpłatne przekazanie, darowizna	-	(158)	-	-	(12)	-	-	-	(170)
- pozostałe	(3.848)	(2.245)	-	(4.149)	(16.857)	(3.417)	-	(33.593)	(64.109)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2006 (dane porównywalne) (badane)	218.769	1.933.758	128.016	1.175.822	543.414	353.335	58.240	148.018	4.373.116
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2007 (dane porównywalne) (badane)	218.769	1.933.758	128.016	1.175.822	543.414	353.335	58.240	148.018	4.373.116
Zwiększenia	3.790	176.398	136	62.369	(47.727)	288.703	10.799	681.601	1.165.134
- zakup	38	-	-	389	16.059	470.193	1.750	681.601	1.168.280
- z rozliczenia z inwestycji	4.453	82.933	136	59.125	11.810	(181.834)	-	-	(23.513)
- aport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- transfer	(1.144)	76.005	-	(137)	(78.978)	-	-	-	(4.254)
- zmiana struktury grupy kapitałowej	443	13.626	-	2.920	3.376	335	-	-	20.700
- pozostałe	-	3.834	-	72	6	9	9.049	-	3.921

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w tysiącach złotych	Grunty	Budynki i budowle		Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwale w budowie		Zaliczki na środki trwale w budowie	Razem
		- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów	- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów			- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów	- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów		
Zmniejszenia	(1.133)	(14.009)	(3.878)	(6.091)	(23.506)	(7.274)	-	(47.839)	(99.852)
- sprzedaż	(1.133)	(435)	-	(1.229)	(5.672)	(141)	-	-	(8.610)
- likwidacja	-	(8.591)	(3.878)	(4.348)	(4.989)	-	-	-	(17.928)
- nieodpłatne przekazanie, darowizna	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- pozostałe	-	(4.983)	-	(514)	(12.845)	(7.133)	-	(47.839)	(73.314)
	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2007 (badane)	221.426	2.096.147	124.274	1.232.100	472.181	634.764	69.039	781.780	5.438.398
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2006 (dane porównywalne) (badane)	5.886	154.548	6.494	294.836	136.926	-	-	-	592.196
Zwiększenia	1.939	97.181	9.665	135.324	59.129	-	-	-	293.573
- amortyzacja	1.939	97.147	9.665	134.242	52.449	-	-	-	285.777
- inne zwiększenia	-	34	-	1.082	6.680	-	-	-	7.796
Zmniejszenia	(1.756)	(1.837)	-	(5.239)	(12.530)	-	-	-	(21.362)
	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2006 (dane porównywalne) (badane)	6.069	249.892	16.159	424.921	183.525	-	-	-	864.407
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2007 (dane porównywalne) (badane)	6.069	249.892	16.159	424.921	183.525	-	-	-	864.407
Zwiększenia	1.384	115.228	6.584	130.466	44.638	-	-	-	291.716
- amortyzacja	1.450	105.070	6.584	130.335	55.051	-	-	-	291.906
- transfer	(66)	10.132	-	(111)	(11.042)	-	-	-	(1.087)
- zmiana struktury grupy kapitałowej	-	-	-	229	584	-	-	-	813
- inne zwiększenia	-	26	-	13	45	-	-	-	84

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w tysiącach złotych	Grunty	Budynki i budowle		Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwale w budowie		Zaliczki na środki trwale w budowie	Razem
		- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów	- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów			- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów	- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów		
Zmniejszenia	(211)	(1.795)	(1.047)	(4.323)	(12.665)	-	-	-	(18.994)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2007 (badane)	7.242	363.325	21.696	551.064	215.498	-	-	-	1.137.129
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości 1 stycznia 2006 (dane porównywalne) (badane)	-	239	-	200	118	179	-	-	736
Zwiększenia	329	6.959	-	4.244	2.150	10.518	8.147	-	24.200
Zmniejszenia	-	(566)	-	(510)	(3)	(5)	-	-	(1.084)
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości 31 grudnia 2006 (dane porównywalne) (badane)	329	6.632	-	3.934	2.265	10.692	8.147	-	23.852
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości 1 stycznia 2007 (dane porównywalne) (badane)	329	6.632	-	3.934	2.265	10.692	8.147	-	23.852
Zwiększenia	11	922	-	516	699	31.916	7.231	-	34.064
Zmiana struktury grupy kapitałowej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	(329)	(4.634)	-	(2.552)	(2.149)	(10)	-	-	(9.674)
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości 31 grudnia 2007 (badane)	11	2.920	-	1.898	815	42.598	15.378	-	48.242
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w tysiącach złotych	Grunty	Budynki i budowle - aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwale w budowie - aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów	Zaliczki na środki trwale w budowie	Razem		
Wartość księgowa netto 1 stycznia 2006 (dane porównywalne) (badane)	198.629 =====	1.520.335 =====	65.665 =====	764.594 =====	375.968 =====	271.071 =====	75.693 =====	17.737 =====	3.148.334 =====
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2006 (dane porównywalne) (badane)	212.371 =====	1.677.234 =====	111.857 =====	746.967 =====	357.624 =====	342.643 =====	50.093 =====	148.018 =====	3.484.857 =====
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2007 (badane)	214.173 =====	1.729.902 =====	102.578 =====	679.138 =====	255.868 =====	592.166 =====	53.661 =====	781.780 =====	4.253.027 =====

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Wartość netto składników rzeczowego majątku trwałego stanowiącego zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień 31 grudnia 2007 roku wyniosła 575.331 tysięcy złotych (31 grudnia 2006 roku: 521.638 tysięcy złotych).

Koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania środków trwałych w budowie oraz zaliczek na środki trwałe w budowie w okresie roku zakończonego dnia 31 grudnia 2007 roku wyniosły 10.528 tysięcy złotych, (31 grudnia 2006 roku: 1.231 tysięcy złotych).

Wartość netto aktywa z tytułu likwidacji zakładu górniczego, o którym mowa w Nocie 10.5. Dodatkowych informacji i objaśnień, na dzień 31 grudnia 2007 roku wyniosła 58.005 tysięcy złotych, (31 grudnia 2006 roku: 68.096 tysięcy złotych).

Koszty amortyzacji aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów minerałów w okresie roku zakończonego dnia 31 grudnia 2007 roku wyniosły 6.754 tysięcy złotych, (31 grudnia 2006 roku: 10.286 tysięcy złotych).

W okresie roku zakończonego dnia 31 grudnia 2007 roku koszty odpisów z tytułu trwałej utraty wartości aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów minerałów wyniosły 7.231 tysięcy złotych, (31 grudnia 2006 roku: 8.147 tysięcy złotych).

Wartość godziwa wykazywanego w ewidencji pozabilansowej prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymanego na mocy decyzji administracyjnych na dzień 31 grudnia 2007 roku wyniosła 163.446 tysięcy złotych (31 grudnia 2006: 163.446 tysięcy złotych) (patrz Nota 10 Dodatkowych informacji i objaśnień).

Informacja dotycząca perspektyw zagospodarowania złóż gazowych B - 4 i B - 6

Pozycja Środki trwałe w budowie obejmuje m.in. nakłady poniesione przez Petrobaltic S.A. na poszukiwania złóż gazowych w obszarach B - 4 i B - 6 w wysokości ok. 48 mln złotych. Petrobaltic S.A. zleciła opracowanie analizy opłacalności zagospodarowania tych złóż. Wyniki przeprowadzonej analizy wskazują na konieczność poniesienia znaczących nakładów inwestycyjnych umożliwiających uzyskanie przemysłowego przyływu węglowodorów z zachowaniem dodatniej rentowności projektu. Mimo planowanej nadwyżki przychodów ze sprzedaży produktów uzyskanych w wyniku eksploatacji złóż nad kosztami ich zagospodarowania i eksploatacji, nie przewiduje się w perspektywie średnioterminowej poniesienia istotnych nakładów na ten cel. Zarząd Petrobaltic S.A. stoi na stanowisku, iż z uwagi na strategiczny charakter tych złóż i stale rosnące ceny surowców energetycznych, ich zagospodarowanie - mimo konieczności zaangażowania znaczących środków - jest możliwe w sytuacji zsynchronizowania planów inwestycyjnych Petrobaltic S.A. z planami inwestycyjnymi Grupy

LOTOS S.A. Prowadzone obecnie działania zmierzają m.in. do pozyskania partnera gwarantującego możliwość wspólnego zagospodarowania złóż gazowych B - 4 i B - 6. Dokonane dotychczas przez potencjalnych kooperantów analizy geologiczne i zasobowe złóż potwierdzają ich pozytywną ocenę, a tym samym otwierają drogę do dalszej współpracy zmierzającej do wspólnego przedsięwzięcia inwestycyjnego w tym zakresie.

Program 10+ (Program Kompleksowego Rozwoju Technicznego)

Elementem strategii rozwoju Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A., jest realizacja Programu 10+. Celem Programu jest zwiększenie zdolności przerobowej rafinerii w Gdańsku o około 75%, czyli do 10,5 miliona ton ropy naftowej rocznie przy wyższym współczynniku konwersji.

Po zakończeniu fazy przygotowawczej projektu, rozpoczęto wdrożenie Programu 10+. Do końca 2010 roku zostaną wybudowane następujące instalacje w rafinerii Grupy LOTOS S.A. w Gdańsku:

- instalacja destylacji ropy (CDU),
- instalacja hydroodsiarczania olejów napędowych (HDS),
- instalacja hydrokrakingu (MHC),
- instalacja przerobu ciężkiej pozostałości (ROSE),
- wytwórnia wodoru,
- kompleks aminowo-siarkowy,
- rozbudowa infrastruktury (zbiorniki, media, połączenia międzyobiektowe).

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Realizację budowy instalacji zgazowania ciężkiej pozostałości po przerobieniu ropy naftowej zakłada się rozpocząć w okresie od 2010-2015 roku, w zależności od koniunktury na rynku asfaltów.

Opracowany harmonogram ma na celu zwiększenie efektywności oraz bezpieczeństwa realizacji Programu 10+. Aktualna struktura projektu daje możliwość:

- zmniejszenia ryzyka wynikającego z deficytu siły roboczej, materiałów i ograniczonej dostępności usług wykonawczych,
- obniżenia kosztów projektu oraz lepszego dopasowania strategii finansowania projektu do możliwości Spółki,
- wykorzystania przez Grupę LOTOS S.A. sprzyjających trendów na rynku asfaltów.

Rynek asfaltów będzie rynkiem rosnącym co najmniej do roku 2012, zarówno pod względem wolumenów jak i osiąganych cen (lub marż) produktów. Po zakończeniu realizacji Programu 10+, Grupa LOTOS S.A. zamierza zwiększyć sprzedaż asfaltów do poziomu minimum 1.100 tys. t/r. Jednostka Dominująca obecnie prowadzi prace przygotowawcze związane z projektem zgazowania ciężkiej pozostałości i produkcji energii (IGCC), umożliwiające w latach 2010-2015 uruchomienie realizacji drugiego etapu Programu 10+ skoncentrowanego na budowie i uruchomieniu kompleksu zgazowania (IGCC). Skapitalizowane nakłady na projekt zgazowania ciężkiej pozostałości i produkcji energii (IGCC) do dnia 31 grudnia 2007 roku wyniosły 46.525 tysięcy złotych.

Planowane nakłady na realizację Programu 10+ do 2012 roku wynoszą około 1,47 miliarda EUR.

W celu finansowania nakładów inwestycyjnych do roku 2010 Spółka zamierza zaciągnąć kredyt inwestycyjny na kwotę 1.550 miliona USD.

Realizacja Programu 10+ - podpisanie Kontraktu EPCM (na projektowanie techniczne oraz zarządzanie dostawami i budową instalacji pomocniczych i infrastruktury w ramach Programu 10+)

W dniu 19 czerwca 2007 roku Grupa LOTOS S.A. oraz firma FLUOR S.A. podpisały kontrakt EPCM na projektowanie techniczne oraz zarządzanie dostawami i budową instalacji pomocniczych i infrastruktury w ramach Programu 10+. Budowa instalacji umożliwi Spółce sprostanie wymogom Unii Europejskiej dotyczącymi jakości olejów napędowych, które wejdą w życie w 2009 roku. Zakres realizacji jest dostosowany do planowanej zdolności przerobowej ropy naftowej na poziomie 10,5 miliona ton rocznie. Realizacja kontraktu będzie trwała 34 miesiące. Kontrakt stanowi element strategii rozwoju Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A., która zapewnia budowę instalacji produkcyjnych w ramach Programu 10+. Wyżej wymieniony kontrakt to drugi z szeregu kontraktów (po kontrakcie EPC na budowę instalacji hydroodsiarczania olejów napędowych (tzw. HDS)).

Podpisanie kontraktu na projektowanie techniczne, dostawy i budowę instalacji hydrokrakingu oraz kompleksu aminowo – siarkowego w ramach Programu 10+

W dniu 21 czerwca 2007 roku Grupa LOTOS S.A. oraz Technip Italy S.p.A., jako główny wykonawca wraz z firmami Technip KTI S.p.A., Technip Polska Sp. z o.o i KTI Poland S.A. podpisały kontrakt EPC LSTK (cena ryczałtowa "pod klucz") na projektowanie techniczne, dostawy i budowę instalacji hydrokrakingu ("MHC") oraz kompleksu aminowo – siarkowego, tj. instalacji odzysku siarkowodoru ("ARU"), stripera wód kwaśnych (SWS), instalacji odzysku siarki/oczyszczania gazów odlotowych (SRU/TGTU) dla Grupy LOTOS S.A. w ramach Programu 10+.

Zakres realizacji MHC, ARU, SWS oraz SRU/TGTU jest dostosowany do planowanej zdolności przerobowej ropy naftowej na poziomie 10,5 miliona ton rocznie. Realizacja kontraktu będzie trwała około 42 miesięcy.

Wartość kontraktu wynosi 2.208.051 tysięcy złotych (według średniego kursu NBP z dnia 20 czerwca 2007 roku).

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Kontrakt zobowiązuje do wypłaty na rzecz Grupy LOTOS S.A. kar umownych z tytułu zwłoki w realizacji lub niezachowania ustalonych parametrów budowanych instalacji. Całkowita odpowiedzialność wykonawcy względem Grupy LOTOS S.A. ograniczona jest do 8% wartości kontraktu.

Podpisanie kontraktu EPC LSTK (cena ryczałtowa "pod klucz") na projektowanie techniczne, dostawy i budowę instalacji wytwórni wodoru w ramach Programu 10+

W dniu 28 czerwca 2007 roku Grupa LOTOS S.A. i spółka Lurgi S.A. z siedzibą w Krakowie podpisały kontrakt EPC LSTK (cena ryczałtowa "pod klucz") na projektowanie techniczne, dostawy i budowę instalacji wytwórni wodoru na bazie technologii dostarczonej przez Lurgi AG Frankfurt w ramach Programu 10+ Grupy LOTOS S.A. Wytwórnia wodoru będzie zaopatrywać instalacje produkcyjne w wodór niezbędny do produkcji czystych paliw. Zakres nowej instalacji jest dostosowany do planowanej zdolności przerobu ropy naftowej na poziomie 10,5 miliona ton. Realizacja kontraktu potrwa do 28 miesięcy.

Podpisanie kontraktu na projektowanie techniczne oraz zarządzanie dostawami i budowę instalacji destylacji ropy naftowej w ramach Programu 10+

W dniu 19 lipca 2007 roku Grupa LOTOS S.A. i spółka Lurgi S.A. z siedzibą w Krakowie podpisały kontrakt na projektowanie techniczne, organizację dostaw oraz zarządzanie budową instalacji destylacji ropy naftowej.

Będzie to druga instalacja tego typu w rafinerii Grupy LOTOS S.A. w Gdańsku. Jej zdolność przerobowa wyniesie 4,5 miliona ton ropy rocznie, co pozwoli podnieść przerób ropy przez Grupę LOTOS S.A. do wysokości 10,5 miliona ton/rok, tj. o około 75%. Jej budowa pozwoli również poprawić poziom zaopatrzenia rynku krajowego w paliwa.

Realizacja kontraktu zakończy się w drugiej połowie 2009 roku.

W dniu 1 sierpnia 2007 roku Grupa LOTOS S.A. i spółka Lurgi S.A. z siedzibą w Krakowie podpisały aneks do kontraktu zawartego w dniu 19 lipca 2007 roku na projektowanie techniczne, organizację dostaw oraz zarządzanie budową instalacji destylacji ropy naftowej (RB 37/2007). Zgodnie z podpisanym aneksem spółka Lurgi S.A. z siedzibą w Krakowie zrealizuje również dostawy urządzeń budowanej instalacji destylacji ropy naftowej.

Uwzględniając zawarty aneks, kontrakt dotyczący budowy destylacji ropy naftowej obejmujący projektowanie techniczne, realizację dostaw urządzeń oraz zarządzanie budową instalacji destylacji ropy naftowej jest największą z zawartych transakcji pomiędzy wyżej wymienionymi podmiotami, a jego wartość wynosi około 101 miliona EUR (około 385 miliona złotych według średniego kursu NBP z dnia 1 sierpnia 2007 roku).

Umowa przewiduje kary umowne. Limit odpowiedzialności finansowej z tytułu nienależytego wykonywania umowy przez Lurgi S.A. wynosi 8% wartości kontraktu.

12. Należności długoterminowe

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u>	<u>31 grudnia 2006</u>
	<u>(badane)</u>	<u>(badane)</u>
Należności długoterminowe	12.668	16.199
	=====	=====
Razem	12.668	16.199
	=====	=====

Należności długoterminowe reprezentują głównie wartość dotyczącą nakładów na wizualizację poniesionych na stacjach paliw partnera, oddanych do użytkowania na podstawie umów zawieranych na okres dziesięciu lat.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

13. Rozliczenia międzyokresowe

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Ubezpieczenie majątkowe i inne	16.360	4.213
Remonty	22.566	17.896
Pozostałe	6.918	5.365
	=====	=====
Razem	45.844	27.474
	=====	=====
Część krótkoterminowa	31.868	13.562
Część długoterminowa	13.976	13.912

14. Inwestycje w nieruchomości

w tysiącach złotych	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Bilans otwarcia	5.573	5.888
Zwiększenia stanu w tym:	372	-
- aktualizacja wartości	372	-
Zmniejszenia stanu w tym:	(2.500)	(1.039)
- sprzedaż	(2.500)	(214)
- aktualizacja wartości	-	(825)
	=====	=====
Bilans zamknięcia	3.445	4.849
	=====	=====

Do nieruchomości inwestycyjnych obejmujących inwestycje w grunty, prawo wieczystego użytkowania gruntów oraz budynki i budowle na dzień 31 grudnia 2007 roku Grupa zaliczyła takie nieruchomości, które nie są użytkowane na własne potrzeby, ale które przyniosą korzyści w postaci przyrostu wartości lub przychodów z wynajmu (rozlewnia gazu, stacje paliw).

15. Wartości niematerialne

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Koszty zakończonych prac rozwojowych	286	392
Oprogramowanie	6.243	7.626
Patenty, znaki towarowe i licencje	55.228	44.984
Pozostałe	3.242	2.856
	=====	=====
Razem	64.999	55.858
	=====	=====

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Zmiany stanu wartości niematerialnych

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Oprogramowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje	- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów	Pozostałe	- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów	Razem
w tysiącach złotych							
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2006 (badane)	633	9.326	54.678	956	1.851	794	66.488
Zwiększenia	-	4.736	9.601	176	2.299	826	16.636
- zakup	-	35	62	-	-	-	97
- rozliczenia z inwestycji	-	4.485	9.465	176	2.252	826	16.202
- pozostałe	-	216	74	-	47	-	337
Zmniejszenia	(105)	(169)	(214)	-	(2)	-	(490)
- sprzedaż	-	(11)	-	-	-	-	(11)
- likwidacja	(105)	(40)	(6)	-	-	-	(151)
- pozostałe	-	(118)	(208)	-	(2)	-	(328)
	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2006 (badane)	528	13.893	64.065	1.132	4.148	1.620	82.634
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2007 (badane)	528	13.893	64.065	1.132	4.148	1.620	82.634
Zwiększenia	-	1.493	20.435	1.456	1.686	1.608	23.614
- zakup	-	6	-	-	-	-	6
- rozliczenia z inwestycji	-	1.488	20.339	1.456	1.686	1.608	23.513
- aport	-	-	-	-	-	-	-
- transfer	-	(97)	96	-	-	-	(1)
- zmiana struktury grupy kapitałowej	-	96	-	-	-	-	96
- pozostałe	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	(51)	(11)	-	-	-	(62)
- sprzedaż	-	(2)	-	-	-	-	(2)
- likwidacja	-	(43)	(11)	-	-	-	(54)
- pozostałe	-	(6)	-	-	-	-	(6)
	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2007 (badane)	528	15.335	84.489	2.588	5.834	3.228	106.186
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2006 (badane)	156	3.843	10.854	300	519	249	15.372
Zwiększenia	110	2.696	8.233	331	773	290	11.812
- amortyzacja	110	2.696	8.000	331	773	290	11.579
- inne zwiększenia	-	-	233	-	-	-	233
Zmniejszenia	(103)	(324)	(6)	-	-	-	(433)
	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2006 (badane)	163	6.215	19.081	631	1.292	539	26.751

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w tysiącach złotych	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Oprogramowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje		Pozostałe	Razem	
			- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów		- aktywa z tytułu poszukiwań i oceny zasobów minerałów		
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2007 (badane)	163	6.215	19.081	631	1.292	539	26.751
Zwiększenia	106	2.875	10.191	372	1.300	381	14.472
- amortyzacja	106	2.820	10.191	372	1.300	381	14.417
- zmiana struktury grupy kapitałowej	-	56	-	-	-	-	56
- transfer	-	(1)	-	-	-	-	(1)
- inne zwiększenia	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	(49)	(11)	-	-	-	(60)
	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2007 (badane)	269	9.041	29.261	1.003	2.592	920	41.163
Odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości 1 stycznia 2006 (badane)	(27)	57	-	-	-	-	30
Zwiększenia	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	(5)	-	-	-	-	(5)
	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości 31 grudnia 2006 (badane)	(27)	52	-	-	-	-	25
Odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości 1 stycznia 2007 (badane)	(27)	52	-	-	-	-	25
Zwiększenia	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	(1)	-	-	-	-	(1)
	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości 31 grudnia 2007 (badane)	(27)	51	-	-	-	-	24
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Wartość księgowa netto 1 stycznia 2006 (badane)	504	5.426	43.824	656	1.332	545	51.086
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2006 (badane)	392	7.626	44.984	501	2.856	1.081	55.858
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2007 (badane)	286	6.243	55.228	1.585	3.242	2.308	64.999
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

16. Aktywa przeznaczone do sprzedaży

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u>	<u>31 grudnia 2006</u>
	(badane)	(badane)
Grunty	1.309	2.756
Budynki i budowle	2.914	1.724
Urządzenia techniczne i maszyny	42	33
Środki transportu	-	3.287
Inne środki trwałe	1	19
	=====	=====
Razem	4.266	7.819
	=====	=====

Aktywa trwałe i grupy do zbycia przeznaczone do sprzedaży, reprezentują wartości, które zdaniem Grupy zostaną sprzedane w ciągu rok od momentu zmiany klasyfikacji.

17. Połączenia jednostek gospodarczych

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u>	<u>31 grudnia 2006</u>
	(badane)	(badane)
Wartość bilansowa wartości firmy z konsolidacji		
LOTOS Partner Sp. z o.o.	1.862	1.862
LOTOS Mazowsze S.A.	10.009	10.009
Krak-Gaz Sp. z o.o. ⁽²⁾	12.645	-
	=====	=====
Razem	24.516	11.871
	=====	=====
Wartość bilansowa wartości firmy z połączenia ⁽¹⁾ , w tym:		
- nabycie sieci stacji paliw ESSO	31.759	44.256
- nabycie sieci stacji paliw Slovnaft Polska S.A.	1.932	10.931
	=====	=====
Razem	33.691	55.187
	=====	=====
Razem wartość firmy	58.207	67.058
	=====	=====

⁽¹⁾ Wartość firmy z połączenia z ExxonMobile Poland i Slovnaft Polska

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Grupa wykazuje wartość firmy powstałej przy zakupie zorganizowanej części przedsiębiorstwa od ExxonMobile Poland i Slovnaft Polska w wartości netto odpowiednio 31.759 tysięcy złotych oraz 1.932 tysięcy złotych (31 grudnia 2006 roku: 44.256 tysięcy złotych oraz 10.931 tysięcy złotych). W oparciu o MSR 36 na dzień 31 grudnia 2007 roku Grupa przeprowadziła test na utratę wartości firmy ExxonMobile i Slovnaft. Zgodnie z MSR 36 Grupa przeprowadza test na utratę wartości firmy raz w roku. W celu ustalenia wartości użytkowej dokonano analizy zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF) dla nabytych 39 stacji paliw sieci ESSO oraz 12 stacji sieci SLOVNAFT wyodrębnionych jako osobne ośrodki wypracowujące środki pieniężne przy zastosowaniu średnioważonego kosztu kapitału („WACC”) równego 10,2%. Analiza ta została oparta o prognozy przyszłych przepływów pieniężnych (EBITDA bez kosztów finansowych) opracowanych na podstawie zatwierdzonego przez Zarząd LOTOS Paliwa Sp. z o.o. na rok 2008

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

oraz zaplanowanych wpływów i wydatków środków pieniężnych w oparciu o zatwierdzoną strategię rozwoju spółki LOTOS Paliwa Sp. z o.o. do roku 2012. Wartość rezydualna dla zdyskontowanych przepływów pieniężnych została obliczona w oparciu o wzór renty wieczystej ze wzrostem.

Wartość użytkowa została określona w ramach przeprowadzonego przez Grupę testu na ocenę wartości firmy na kwotę:

- 272.733 tysięcy złotych dla stacji paliw ESSO,
- 49.783 tysięcy złotych dla stacji paliw Slovnaft.

Wartość bilansowa aktywów nabytych od ExxonMobile oraz Slovnaft Polska wynosi:

- 278.463 tysięcy złotych dla stacji paliw ESSO,
- 57.717 tysięcy złotych dla stacji paliw Slovnaft.

Z uwagi na uzyskaną w teście nadwyżkę wartości księgowej aktywów nabytych od ExxonMobile oraz Slovnaft Polska nad wartością użytkową tych aktywów określoną w ramach przeprowadzonego przez Grupę testu na ocenę wartości firmy, Grupa dokonała odpisu z tytułu utraty wartości firmy na łączną kwotę 21.496 tysięcy złotych.

W 2006 roku Grupa nie dokonywała odpisów aktualizujących wartość firmy.

⁽²⁾ Nabycie przez LOTOS Gaz S.A. udziałów spółki KRAK - GAZ Sp. z o.o.

W związku z uzyskaniem zgody UOKiK na dokonanie koncentracji, poprzez przejęcie przez LOTOS Gaz S.A. (dawniej LOTOS Mazowsze S.A.) kontroli nad spółką KRAK-GAZ Sp. z o.o. w wyniku nabycia jej udziałów, LOTOS Gaz S.A. zawarła w dniu 9 lipca 2007 roku umowę przyrzeczoną zakupu 34.500 udziałów spółki KRAK-GAZ Sp. z o.o. Przed wydaniem decyzji przez UOKiK LOTOS Gaz S.A. zawarła w dniu 26 marca 2007 roku warunkową przedwstępną umowę zakupu od osób fizycznych 34.500 udziałów spółki KRAK-GAZ Sp. z o.o.

Udziały o łącznej wartości nominalnej 3.450 tysięcy złotych są równe i niepodzielne i stanowią 100% kapitału zakładowego KRAK-GAZ Sp. z o.o. oraz są traktowane przez LOTOS Gaz S.A. jako inwestycja długoterminowa.

LOTOS Gaz S.A. nabyła udziały KRAK-GAZ Sp. z o.o. za cenę 16.368 tysięcy złotych wykorzystując własne środki finansowe. Wpływ na wysokość ceny nabycia (kosztu połączenia) miały dodatkowe wydatki związane z poniesionymi przez spółkę LOTOS Gaz S.A., wydatkami na doradztwo podatkowe, doradztwo finansowe. Podstawowym przedmiotem działalności spółki KRAK-GAZ Sp. z o.o. jest hurtowa oraz detaliczna sprzedaż gazu płynnego. Nabycie udziałów spółki przez LOTOS Gaz S.A. jest elementem realizacji strategii Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. zakładającej wzrost udziału Grupy LOTOS S.A. w krajowym rynku gazu płynnego.

Zgodnie z MSSF 3 na dzień przejęcia jednostki gospodarczej, tj. na dzień jej nabycia, nabywca ma obowiązek dokonać alokacji kosztu połączenia jednostek gospodarczych poprzez ujęcie identyfikowalnych aktywów i zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych jednostki nabywanej według ich wartości godziwych na ten dzień. Różnica pomiędzy ceną nabycia a udziałem nabywcy w tak wycenionych aktywach, zobowiązaniach i zobowiązaniach warunkowych stanowi wartość firmy.

Alokacji dokonuje się wyłącznie w stosunku do tych aktywów i zobowiązań, które istnieją w dniu nabycia, ponadto standard, w ramach nabywanych aktywów netto, zakazuje tworzenia rezerw na straty operacyjne przyszłych okresów, ponieważ stanowią one pozycję powstałą po przejęciu.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego LOTOS Gaz S.A., zgodnie z opisanymi powyżej zasadami, ujęła różnicę pomiędzy kosztem nabycia jednostek gospodarczych a udziałem w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jako wartość firmy.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

W wyniku przejęcia spółki KRAK-GAZ Sp. z o.o. rozpoznana została wartość firmy prezentująca różnicę pomiędzy ceną nabycia a wartością przejętych aktywów netto w wysokości 12.645 tysięcy złotych.

(w tysiącach złotych)	<u>31 grudnia 2007</u>
Koszt połączenia (cena nabycia)	17.329
Udział w kapitale własnym przejmowanych jednostek	100,00%
Aktywa obrotowe, w tym:	42.987
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	91
Aktywa trwałe	20.210
Aktywa razem	63.197
Rezerwy i inne	792
Zobowiązania krótkoterminowe oraz rozliczenia międzyokresowe bierne	57.721
Zobowiązania razem	58.513
Aktywa netto	4.684
Udział Spółki w aktywach netto	4.684
Nadwyżka udziału w aktywach netto nad ceną nabycia	12.645

Do dnia 31 grudnia 2007 roku spółka LOTOS Gaz S.A. uregulowała zobowiązania z tytułu nabycia udziałów w kwocie 15.711 tysięcy złotych. Po odjęciu nabytych w transakcji połączenia środków pieniężnych w wysokości 91 tysięcy złotych, wartość nabycia udziałów w KRAK-GAZ Sp. z o.o. wynosi 15.738 tysięcy złotych.

18. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Grupa na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz na dzień 31 grudnia 2006 roku wykazuje inwestycje w następujących jednostkach stowarzyszonych:

Nazwa spółki	Siedziba	Obszar działalności	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
Energobaltic Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność produkcyjna	32,16%	32,16%
AB Naftos Gavyba (spółka posiada swoją grupę kapitałową)	Kłajpeda, Litwa	działalność usługowa	29,46%	29,46%

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności. Wartość bilansowa inwestycji w jednostkach stowarzyszonych jest następująca:

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Grupa AB Naftos Gavyba	48.519	83.381
Energobaltic Sp. z o.o.*	-	-
	=====	=====
Razem inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	48.519	83.381
	=====	=====

*wartość udziałów w spółce Energobaltic Sp. z o.o. objęta jest odpisem aktualizującym (patrz Nota 21 Dodatkowych informacji i objaśnień).

Dnia 30 marca 2007 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy jednostki stowarzyszonej UAB „Naftos Gavyba” (obecnie AB Naftos Gavyba) zatwierdziło sprawozdanie finansowe za 2006 rok, a także podjęło uchwałę o przeznaczeniu na wypłatę dywidendy zysku wypracowanego w roku 2006 oraz części niepodzielonych zysków z lat ubiegłych w łącznej kwocie 100 milionów LTL. Spółka Petrobaltic S.A. otrzymała dywidendę w kwocie 47.854 tysiące złotych.

Aktywa netto istotnych spółek wycenianych metodą praw własności przedstawiały się następująco:

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Grupa AB Naftos Gavyba	113.628	195.270
Energobaltic Sp. z o.o.	27.288	24.118

Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania istotnych spółek wycenianych metodą praw własności przedstawiały się następująco:

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Grupa AB Naftos Gavyba	151.857	73.203
Energobaltic Sp. z o.o.	105.319	118.761

Przychody ze sprzedaży istotnych spółek wycenianych metodą praw własności przedstawiały się następująco:

w tysiącach złotych	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Grupa AB Naftos Gavyba	148.812	102.488
Energobaltic Sp. z o.o.	31.133	24.424

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Zysk/ strata netto istotnych spółek wycenianych metodą praw własności przedstawiały się następująco:

w tysiącach złotych	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Grupa AB Naftos Gavyba	52.197	60.458
Energobaltic Sp. z o.o.	3.170	9.047

Udział w wynikach spółek wycenianych metodą praw własności odniesiony w rachunek zysków i strat Grupy przedstawiał się następująco:

w tysiącach złotych	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Grupa AB Naftos Gavyba	22.288	25.815
Pozostałe spółki wyceniane metodą praw własności	(12)	(4)
	=====	=====
Razem	22.276	25.811
	=====	=====

W sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym za rok zakończony 31 grudnia 2007 Grupa ujęła udział w zmianie kapitałów własnych Grupa AB Naftos Gavyba w wysokości 6.816 tysięcy złotych.

19. Długoterminowe aktywa finansowe

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Udziały w spółkach zależnych nie objętych konsolidacją	1.461	2.877
Udziały w spółkach pozostałych	6.632	10.023
Inne długoterminowe aktywa finansowe, w tym:	13.460	10.742
- fundusz likwidacyjny	13.443	10.650
- pożyczki	17	92
	=====	=====
Razem	21.553	23.642
	=====	=====

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

20. Krótkoterminowe aktywa finansowe

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u>	<u>31 grudnia 2006</u>
	<u>(badane)</u>	<u>(dane porównywalne)</u>
		<u>(badane)</u>
Dodatnia wycena instrumentów finansowych, w tym:		
- futures	96.099	703
- forward walutowy	388	-
- swap towarowy	87.630	703
- spot	8.011	-
Obligacje skarbowe	70	-
Pozostałe, w tym:	-	178.300
- zaliczki na udziały ⁽¹⁾	23.243	25.041
- pożyczki krótkoterminowe	23.117	24.726
- udziały	41	108
	85	207
	=====	=====
Razem	119.342	204.044
	=====	=====

⁽¹⁾Grupa Kapitałowa na dzień 31 grudnia 2007 roku wykazuje aktywa zaangażowane w spółkę stowarzyszoną AB "Naftos Gavyba" w łącznej wysokości 23,1 milionów złotych (31 grudnia 2006: 24,7 milionów złotych). Źródłem dla tej kwoty są środki przekazane do UAB „Naftos Gavyba” (obecnie AB „Naftos Gavyba”) w roku 2000 przez Petrobaltic S.A. na zakup z warunkiem zawieszającym akcji spółki AB Geonafta (Warunkowa Umowa Kupna - Sprzedaży Prawa Własności do Akcji z dnia 18 lipca 2000 roku - dalej zwana Umową). Warunkiem zawieszającym przekazanie akcji było wywiązanie się przez AB „Naftos Gavyba” ze zobowiązań inwestycyjnych wobec AB „Geonafta” określonych w umowie prywatyzacyjnej AB „Geonafta”. W latach 2001-2005 UAB „Naftos Gavyba” zrealizowała wszystkie zobowiązania inwestycyjne w kwocie 56 milionów LTL obejmując z tego tytułu 41 milionów akcji AB „Geonafta”. Ostatnie podwyższenie kapitału akcyjnego AB „Geonafta” miało miejsce w dniu 25 kwietnia 2005 roku. Sfinansowanie tych zobowiązań nastąpiło w całości ze środków własnych UAB „Naftos Gavyba” uzyskanych z dywidend wypłacanych w kolejnych latach z AB „Geonafta”. W dniu 25 kwietnia 2005 roku spełniony został warunek zawieszający, co umożliwiło przejęcie przez Petrobaltic S.A. akcji AB „Geonafta” określonych w Umowie. W dniu 24 marca 2006 roku zostało zawarte dodatkowe porozumienie do Umowy z dnia 18 lipca 2000 roku pomiędzy Petrobaltic S.A. a UAB „Naftos Gavyba” w sprawie prolongowania terminu przekazania prawa własności do akcji AB „Geonafta” do dnia 31 sierpnia 2007 roku. W dniu 19 grudnia 2007 roku pomiędzy spółką AB Naftos Gavyba a Petrobaltic S.A. zostało zawarte dodatkowe porozumienie do Umowy z dnia 18 lipca 2000 roku pomiędzy Petrobaltic S.A. a UAB „Naftos Gavyba” w sprawie prolongowania terminu przekazania prawa własności do akcji AB „Geonafta” do dnia 30 czerwca 2008 roku.

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego spółka AB „Naftos Gavyba” nie dokonała wpisu do księgi akcyjnej AB „Geonafta” konstytutywnego dla przekazania prawa własności do akcji zakupionych przez Petrobaltic S.A. z warunkiem zawieszającym.

21. Instrumenty finansowe

Charakterystyka instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Grupa wykazuje transakcje pochodne o dodatniej wartości godziwej jako aktywa finansowe przeznaczone do obrotu. Należą do nich między innymi: niezrealizowane kontrakty terminowe typu forward, futures oraz kontrakty swap. Transakcje pochodne o ujemnej wartości godziwej wykazywane są jako zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu.

Wartość godziwa forwardów walutowych ustalana jest w oparciu o przyszłe zdyskontowane przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych zerokuponowych (CLOSE YIELD), uzyskane z serwisu Reutersa, krzywa stóp procentowych oraz fixing NBP są z dnia wyceny.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Wartość godziwa full barrel swap ustalana jest w oparciu o przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między średnią ceną rynkową, a ceną transakcyjną. Wycena swapów towarowych ustalana jest w oparciu o hipotetyczną transakcję przeciwstawną (zamykającą), przy użyciu średnich kwotowań (mid).

Wartość godziwa transakcji futures ustalana jest w oparciu o przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między odpowiednią ceną rynkową publikowaną na dzień wyceny przez Europejską Giełdę Klimatyczną (ECX) a ceną transakcyjną.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Wartość długoterminowych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wycenianych według wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz na dzień 31 grudnia 2006 roku, obejmuje głównie akcje i udziały, dla których nie istnieje aktywny rynek.

Pożyczki udzielone i należności własne

1. W dniach 23 września 2003 roku oraz 8 kwietnia 2004 roku Grupa LOTOS S.A. podpisała z Rafinerią Nafty Glimar S.A. umowy pożyczkowe na finansowanie działalności operacyjnej i inwestycyjnej, w tym w szczególności inwestycji Hydrokompleks Glimar, w łącznej kwocie 90 milionów złotych. Do dnia 31 grudnia 2004 roku Grupa LOTOS S.A. wypłaciła Rafinerii Nafty Glimar S.A. środki pieniężne wynikające z podpisanych umów w wysokości 48 milionów złotych. Dodatkowo, w związku z podpisanym w dniu 12 lutego 2004 roku oświadczeniem Grupy LOTOS S.A. (Letter of Comfort) dla Banku Przemysłowo-Handlowego S.A. Spółka podjęła zobowiązania związane ze współfinansowaniem inwestycji Hydrokompleks Glimar oraz utrzymaniem odpowiedniej sytuacji ekonomiczno-finansowej Rafinerii Nafty Glimar S.A. W opinii Zarządu Spółki zobowiązania te nie stanowią zobowiązań finansowych na dzień bilansowy.

Aktywa z tytułu udzielonych pożyczek według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz na dzień 31 grudnia 2006 roku są objęte odpisem w pełnej wysokości. Spółka według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku posiada rezerwy na potencjalne zobowiązania wynikające z powyższych umów w kwocie 16 milionów złotych (31 grudnia 2006: 42 milionów złotych) (patrz Nota 31 Dodatkowych informacji i objaśnień).

W dniu 19 stycznia 2005 roku Sąd Rejonowy w Nowym Sączu ogłosił upadłość Rafinerii Nafty Glimar S.A. w Gorlicach. Sąd Rejonowy w Nowym Sączu Wydział V Sąd Gospodarczy po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2008 roku sprawy upadłości Rafinerii Nafty „GLIMAR” S.A. w Gorlicach w przedmiocie wniosku syndyka upadłości „Capricorn” Sp. z o.o. w Nowym Sączu o umorzenie postępowania upadłościowego postanowił na podstawie art. 361 pkt 2 prawa upadłościowego i naprawczego umorzyć postępowanie upadłościowe. Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyrok sądu nie uprawomocnił się.

2. W dniu 12 listopada 2001 roku zawarta została umowa, na mocy której Petrobaltic S.A. udzielił pożyczki Energobaltic Sp. z o.o. Należność Petrobaltic S.A. z tytułu udzielonej Energobaltic Sp. z o.o. pożyczki na dzień 31 grudnia 2007 roku wynosi 7.129 tysięcy USD (31 grudnia 2006 roku: 6.879 tysięcy USD), co stanowi równowartość 19.955 tysięcy złotych (31 grudnia 2006 roku: 20.022 tysięcy złotych) wraz z naliczonymi odsetkami. Niniejsza kwota została w pełni objęta odpisem aktualizującym, na podstawie oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej spółki stowarzyszonej Energobaltic Sp. z o.o. dokonanej w oparciu o sprawozdanie finansowe za rok 2005, uwzględniającej również prognozę na lata następne i wiążące się z tym ryzyko utraty płynności w przypadku niepowodzenia działań Zarządu Energobaltic Sp. z o.o. zmierzających do restrukturyzacji zadłużenia tej spółki, tj. prolongaty spłaty kredytów bankowych oraz pożyczek od udziałowców wartości pożyczki wraz z odsetkami. Odpisem aktualizującym została również objęta wartość udziałów w spółce Energobaltic Sp. z o.o. (patrz Nota 18 Dodatkowych informacji i objaśnień).

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują kredyty, kredyty w rachunkach bieżących oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.

W Grupie w trakcie okresu sprawozdawczego zakończonego 31 grudnia 2007 roku oraz zakończonego 31 grudnia 2006 roku nie wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze i sytuacje wymagające ujawnienia:

- Grupa nie dokonała przeszacowania składników aktywów finansowych (MSSF 7, par. 12),
- na rzecz Grupy nie ustanowiono zabezpieczeń na żadnej z kategorii aktywów, które powodowałyby poprawę warunków kredytowania (MSSF 7, par. 15),
- Grupa nie wyemitowała żadnego instrumentu zawierającego element zobowiązaniowy lub element kapitałowy (MSSF 7, par. 17),
- Grupa wywiązała się z wszystkich postanowień umownych (MSSF 7, par. 18),
- przychody z tytułu odsetek w związku z aktywami finansowymi, które uległy utracie wartości Grupa uznała za nieistotne (MSSF 7, par. 20.d),
- ze względu na brak spełnienia wymogów formalnych Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, zatem zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych odnoszona jest w rachunek zysków i strat (MSSF 7, par. 22),
- Grupa nie nabywała żadnych aktywów finansowych po cenie różnej, od ich wartości godziwej (MSSF 7, par.28),
- Grupa nie przejmowała żadnych aktywów w ramach zabezpieczenia (MSSF 7, par. 38).

Metody i założenia dotyczące ustalania wartości godziwej posiadanych instrumentów finansowych zostały opisane w Nocie 10 i 20 Dodatkowych informacji i objaśnień do sprawozdania finansowego.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

21.1. Wartość bilansowa instrumentów finansowych

31 grudnia 2007 (badane) w tysiącach złotych	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik - przeznaczone do obrotu	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik-- przeznaczone do obrotu	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowany m koszcie	Razem
Udziały i akcje	-	-	6.717	-	-	6.717
- część długoterminowa	-	-	6.632	-	-	6.632
- część krótkoterminowa	-	-	85	-	-	85
Zaliczki na udziały	-	23.117	-	-	-	23.117
Fundusz likwidacyjny	-	13.443	-	-	-	13.443
Pożyczki:	-	58	-	-	-	58
- część długoterminowa	-	17	-	-	-	17
- część krótkoterminowa	-	41	-	-	-	41
Pochodne instrumenty finansowe	96.099	-	-	-	-	96.099
Należności netto	-	1.555.133	-	-	-	1.555.133
- część długoterminowa	-	12.668	-	-	-	12.668
- część krótkoterminowa	-	1.542.465	-	-	-	1.542.465
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	924.995	-	-	-	924.995
Zobowiązania handlowe	-	-	-	-	(1.106.023)	(1.106.023)
Kredyty i pożyczki	-	-	-	-	(1.360.136)	(1.360.136)
Zobowiązania finansowe:	-	-	-	(3.906)	(1.628)	(5.534)
Zobowiązania z tytułu leasingu:	-	-	-	-	(1.628)	(1.628)
- część długoterminowa	-	-	-	-	(629)	(629)
- część krótkoterminowa	-	-	-	-	(999)	(999)
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	(3.906)	-	(3.906)
	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Razem	96.099	2.516.746	6.717	(3.906)	(2.467.787)	147.869
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Grupa na dzień 31 grudnia 2007 nie posiada aktywów finansowych, których warunki renegotjowano ze względu na możliwość pojawienia się zaległości lub z powodu możliwości utraty ich wartości. Grupa na dzień 31 grudnia 2007 nie posiada aktywów i zobowiązań finansowych, wycenionych w wartości godziwej przez wynik, których składniki zostały wyznaczone jako wycenione w ten sposób przy początkowym ujęciu (fair value option). Grupa na dzień 31 grudnia 2007 nie posiada aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Na dzień 31 grudnia 2007 roku wartość bilansowa wykazanych klas instrumentów finansowych odpowiada ich wartości godziwej. Na dzień 31 grudnia 2007 roku wartość bilansowa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, krótkoterminowych należności i zobowiązań handlowych oraz zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zbliżona jest do ich wartości godziwej. Kredyty o charakterze długoterminowym są oparte na zmiennej stopie procentowej, a termin zapadalności zobowiązań z tytułu odsetek przypada w krótkim okresie. Wartość aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wycenianych według wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2007 roku obejmuje głównie akcje i udziały, dla których nie istnieje aktywny rynek.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

31 grudnia 2006 (dane porównywalne) (badane) w tysiącach złotych	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godzniej przez wynik - przeznaczone do obrotu	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godzniej przez wynik- przeznaczone do obrotu	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowany m koszcie	Razem
Udziały i akcje	-	-	10.230	-	-	10.230
- część długoterminowa	-	-	10.023	-	-	10.023
- część krótkoterminowa	-	-	207	-	-	207
Zaliczki na udziały	-	24.726	-	-	-	24.726
Fundusz likwidacyjny	-	10.650	-	-	-	10.650
Pożyczki:	-	200	-	-	-	200
- część długoterminowa	-	92	-	-	-	92
- część krótkoterminowa	-	108	-	-	-	108
Pochodne instrumenty finansowe	703	-	-	-	-	703
Należności netto	-	1.292.674	-	-	-	1.292.674
- część długoterminowa	-	16.199	-	-	-	16.199
- część krótkoterminowa	-	1.276.475	-	-	-	1.276.475
Krótkoterminowe aktywa finansowe:	178.300	-	-	-	-	178.300
- obligacje skarbowe	178.300	-	-	-	-	178.300
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	772.387	-	-	-	772.387
Zobowiązania handlowe	-	-	-	-	(738.696)	(738.696)
Kredyty i pożyczki	-	-	-	-	(504.232)	(504.232)
Zobowiązania finansowe:	-	-	-	(514)	(2.861)	(3.375)
Zobowiązania z tytułu leasingu:	-	-	-	-	(2.861)	(2.861)
- część długoterminowa	-	-	-	-	(584)	(584)
- część krótkoterminowa	-	-	-	-	(2.277)	(2.277)
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	(514)	-	(514)
	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Razem	179.003	2.100.637	10.230	(514)	(1.245.789)	1.043.567
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Grupa na dzień 31 grudnia 2006 nie posiada aktywów finansowych, których warunki renegotjowano ze względu na możliwość pojawienia się zaległości lub z powodu możliwości utraty ich wartości. Grupa na dzień 31 grudnia 2006 nie posiada aktywów i zobowiązań finansowych, wycenionych w wartości godzniej przez wynik, których składniki zostały wyznaczone jako wycenione w ten sposób przy początkowym ujęciu (fair value option). Grupa na dzień 31 grudnia 2006 nie posiada aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Na dzień 31 grudnia 2006 roku wartość bilansowa wykazanych klas instrumentów finansowych odpowiada ich wartości godzniej. Na dzień 31 grudnia 2006 roku wartość bilansowa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, krótkoterminowych należności i zobowiązań handlowych oraz zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zbliżona jest do ich wartości godzniej. Kredyty o charakterze długoterminowym są oparte na zmiennej stopie procentowej, a termin zapadalności zobowiązań z tytułu odsetek przypada w krótkim okresie. Wartość aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wycenianych według wartości godzniej na dzień 31 grudnia 2006 roku obejmuje głównie akcje i udziały, dla których nie istnieje aktywny rynek.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

21.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

za rok zakończony 31 grudnia 2007 (badane) w tysiącach złotych	Aktywa / Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziennej przez wynik - przeznaczone do obrotu	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Razem
Przychody / (Koszty) z tytułu odsetek	-	41.205	-	(28.182)	13.023
Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	-	(71.414)	-	11.239	(60.175)
(Utworzenie) / Odwrócenie odpisów aktualizujących	-	5.976	-	-	5.976
Zyski / (straty) z tytułu wyceny do wartości godziennej oraz realizacji	122.473	-	-	-	122.473
Zyski / (straty) z tytułu sprzedaży	2.188	-	2.710	-	4.898
	=====	=====	=====	=====	=====
Razem	124.661	(24.233)	2.710	(16.943)	86.195
	=====	=====	=====	=====	=====

za rok zakończony 31 grudnia 2006 (dane porównywalne) (badane) w tysiącach złotych	Aktywa/ Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziennej przez wynik - przeznaczone do obrotu	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowany m koszcie	Razem
Przychody / (Koszty) z tytułu odsetek	-	31.693	-	(30.324)	1.369
Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	-	(47.724)	-	123.868	76.144
(Utworzenie) / Odwrócenie odpisów aktualizujących	-	(12.495)	-	-	(12.495)
Zyski / (straty) z tytułu wyceny do wartości godziennej oraz realizacji	47.145	-	-	-	47.145
Zyski / (straty) z tytułu sprzedaży	8.952	-	-	-	8.952
	=====	=====	=====	=====	=====
Razem	56.097	(28.526)	-	93.544	121.115
	=====	=====	=====	=====	=====

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Informacje na temat wartości transakcji pochodnych w tysiącach złotych na dzień 31 grudnia 2007 roku przedstawiały się następująco:

Podmiot	Typ transakcji walutowej	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji ⁽¹⁾	Kurs terminowy	Para walut	Kwota bazowa sprzedana na termin (w tys. EUR)	Kwota bazowa sprzedana na termin (w tys. USD)	Wartość godziwa na 31.12.2007 (w tys. PLN) ⁽²⁾
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-14	2008-01-11	3,6	EUR/PLN	8.500		200
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-14	2008-01-18	2,5	USD/PLN	-	30.000	1.501
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-14	2008-01-22	2,5	USD/PLN	-	30.000	1.498
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-04	2,5	USD/PLN	-	30.000	2.375
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-04	2,5	USD/PLN	-	18.000	1.336
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-06	2,5	USD/PLN	-	50.000	3.887
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-27	2,5	USD/PLN	-	40.000	3.055
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-27	2,5	USD/PLN	-	20.000	1.547
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-15	3,6	EUR/PLN	25.000	-	856
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-29	3,6	EUR/PLN	50.000	-	1.694
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-29	2,5	USD/PLN	-	48.000	3.754
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-20	2008-02-22	2,5	USD/PLN	-	50.000	4.700
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-20	2008-01-08	2,5	USD/PLN	-	30.000	2.701
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-20	2008-02-28	3,6	EUR/PLN	45.000	-	1.398
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-20	2008-02-08	2,5	USD/PLN	-	32.000	2.857
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-20	2008-02-08	2,5	USD/PLN	-	25.000	2.126
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-20	2008-02-14	3,6	EUR/PLN	7.000	-	221
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-20	2008-02-14	2,5	USD/PLN	-	20.000	1.698
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-21	2008-01-28	3,6	EUR/PLN	50.000	-	1.742
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-21	2008-02-21	3,6	EUR/PLN	20.000	-	733
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-27	2008-02-25	2,5	USD/PLN	-	50.000	2.163
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-27	2008-02-26	2,5	USD/PLN	-	50.000	2.162
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-27	2008-01-07	3,6	EUR/PLN	10.000	-	271
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-28	2008-01-09	3,6	EUR/PLN	10.000	-	229

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Podmiot	Typ transakcji walutowej	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji ⁽¹⁾	Kurs terminowy	Para walut	Kwota bazowa sprzedana na termin (w tys. EUR)	Kwota bazowa sprzedana na termin (w tys. USD)	Wartość godziwa na 31.12.2007 (w tys. PLN) ⁽²⁾
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-06	2008-01-07	1,5	EUR/USD	20.000	-	496
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-06	2008-01-10	1,5	EUR/USD	10.000	-	370
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-07	2008-01-11	3,6	EUR/PLN	8.500	-	5
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-10	2008-01-14	1,5	EUR/USD	20.000	-	83
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-10	2008-01-14	1,5	EUR/USD	20.000	-	88
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-10	2008-01-17	1,5	EUR/USD	40.000	-	208
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-01-16	1,4	EUR/USD	50.000	-	3.714
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-01-16	1,4	EUR/USD	50.000	-	3.784
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-01-09	1,4	EUR/USD	50.000	-	3.701
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-01-25	1,4	EUR/USD	50.000	-	3.846
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-11	1,4	EUR/USD	50.000	-	3.724
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-19	1,4	EUR/USD	40.000	-	3.066
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-20	1,4	EUR/USD	50.000	-	3.747
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-28	1,4	EUR/USD	40.000	-	3.032
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-01-23	1,4	EUR/USD	40.000	-	3.125
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-01-29	1,4	EUR/USD	20.000	-	1.545
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-20	2008-02-29	1,4	EUR/USD	20.000	-	1.654
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-21	2008-01-31	1,4	EUR/USD	50.000	-	4.003
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-27	2008-02-13	1,4	EUR/USD	50.000	-	2.735
							SUMA	87.630

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Podmiot	Typ transakcji walutowej	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji ⁽¹⁾	Kurs terminowy	Para walut	Kwota bazowa sprzedana na termin (w tys. EUR)	Kwota bazowa sprzedana na termin (w tys. USD)	Wartość godziwa na 31.12.2007 (w tys. PLN) ⁽²⁾
Grupa LOTOS S.A.	Spot	2007-12-28	2008-01-02	3,6	EUR/PLN	3.500		70
							SUMA	70

1) Istnieje możliwość wcześniejszego rozliczenia transakcji, poprzez zawarcie transakcji do niej odwrotnej i zdyskontowanie płatności bądź też zgodnie z innymi procedurami, określonymi przez banki.

2) Wartość godziwa transakcji ustalana jest w oparciu o jej zdyskontowaną wycenę rynkową, ustalaną metodą równania do rynku („mark-to-market”). Jest to kwota wynikająca z zawarcia na dzień wyceny hipotetycznej transakcji przeciwstawnej (zamykającej). W przypadku transakcji wymiany walutowej, w celu ustalenia ich wartości godziwej, transakcje wycenia się stosując kursy terminowe, kalkulowane w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych zerokuponowych (CLOSE YIELD), uzyskane z serwisu Reutersa z dnia wyceny.

Podmiot	Typ transakcji terminowej	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji	Ilość kupionych uprawnień do emisji CO ₂	Cena (w EUR)	Wartość godziwa na 31.12.2007 (w tys.PLN)
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-10-23	2008-12-18	10.000	22,13	10
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-10-23	2008-12-18	10.000	22,10	11
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-10-31	2008-12-18	5.000	21,50	16
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-10-31	2008-12-18	10.000	21,65	27
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-10-31	2008-12-18	10.000	21,60	29
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-06-19	2008-12-18	10.000	21,50	33
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-10-31	2008-12-18	10.000	21,50	33
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-06-19	2008-12-18	10.000	21,45	35
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-06-19	2008-12-18	10.000	21,40	36
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-06-19	2008-12-18	10.000	21,40	36
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-10-31	2008-12-18	10.000	21,40	36
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-06-19	2008-12-18	10.000	21,30	40
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-10-31	2008-12-18	15.000	21,55	46
					SUMA	388

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Podmiot	Typ transakcji terminowej	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji	Ilość sprzedanych baryłek	Cena (w EUR)	Wartość godziwa na 31.12.2007 (w tys.PLN)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-09	2008-04-07	1.040.000	9,21	1.638
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-09	2008-07-08	750.000	9,30	347
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-12	2008-04-07	990.000	9,30	1.776
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-21	2008-07-08	609.999	9,35	356
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-13	2008-07-08	490.000	9,47	429
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-13	2008-07-08	799.998	9,25	273
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-12	2008-04-07	999.999	9,19	1.526
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-13	2008-07-08	129.999	9,40	92
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-20	2008-07-08	510.000	9,27	295
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-14	2008-07-08	620.000	9,35	362
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-14	2008-07-08	90.000	9,35	53
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-22	2008-10-07	246.000	9,20	29
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-27	2008-07-08	700.002	9,60	835
					SUMA	8.011

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Podmiot	Typ transakcji walutowej	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji ⁽¹⁾	Kurs terminowy	Para walut	Kwota bazowa sprzedana na termin (w tys. EUR)	Kwota bazowa sprzedana na termin (w tys. USD)	Wartość godziwa na 31.12.2007 (w tys. PLN) ⁽²⁾
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-29	3,6	EUR/PLN	25.000	-	(863)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2007-12-19	2008-02-29	2,5	USD/PLN	-	24.000	(1.903)
Grupa Kapitałowa LOTOS Gaz S.A.	Forward walutowy	2007-12-03	2008-01-04	2,8	USD/PLN	-	100	(39)
Grupa Kapitałowa LOTOS Gaz S.A.	Forward walutowy	2007-12-07	2008-01-07	2,8	USD/PLN	-	100	(35)
Grupa Kapitałowa LOTOS Gaz S.A.	Forward walutowy	2007-12-21	2008-02-21	2,8	USD/PLN	-	100	(40)
Grupa Kapitałowa LOTOS Gaz S.A.	Forward walutowy	2007-12-21	2008-01-21	2,8	USD/PLN	-	100	(35)
							SUMA	(2.915)

1) Istnieje możliwość wcześniejszego rozliczenia transakcji, poprzez zawarcie transakcji do niej odwrotnej i zdyskontowanie płatności bądź też zgodnie z innymi procedurami, określonymi przez banki.

2) Wartość godziwa transakcji ustalana jest w oparciu o jej zdyskontowaną wycenę rynkową, ustalaną metodą równania do rynku („mark-to-market”). Jest to kwota wynikająca z zawarcia na dzień wyceny hipotetycznej transakcji przeciwstawnej (zamykającej). W przypadku transakcji wymiany walutowej, w celu ustalenia ich wartości godziwej, transakcje wycenia się stosując kursy terminowe, kalkulowane w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych zerokuponowych (CLOSE YIELD), uzyskane z serwisu Reutersa z dnia wyceny.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Podmiot	Typ transakcji terminowej	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji	Ilość kupionych uprawnień do emisji CO ₂	Cena (w EUR)	Wartość godziwa na 31.12.2007 (w tys.PLN)
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-06-14	2008-12-18	25.000	23,85	(130)
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-06-14	2008-12-18	5.000	23,80	(25)
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-05-31	2009-12-17	10.000	23,40	(16)
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-05-31	2009-12-17	10.000	23,40	(16)
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-05-31	2009-12-17	10.000	23,40	(16)
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-06-13	2008-12-18	5.000	23,30	(16)
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-06-13	2008-12-18	5.000	23,30	(16)
Grupa LOTOS S.A.	Futures	2007-06-13	2008-12-18	5.000	23,30	(16)
					SUMA	(251)

Podmiot	Typ transakcji terminowej	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji	Ilość sprzedanych baryłek	Cena (w EUR)	Wartość godziwa na 31.12.2007 (w tys.PLN)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-11-21	2008-10-07	500.001	9,10	(63)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-12-13	2008-10-07	500.001	8,90	(307)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	2007-12-20	2008-10-07	999.999	9,00	(370)
					SUMA	(740)

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Informacje na temat wartości transakcji pochodnych w tysiącach złotych na dzień 31 grudnia 2006 roku przedstawiały się następująco:

Podmiot	Typ transakcji terminowej	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji*	Kurs terminowy	Para walut	Kwota bazowa sprzedana na termin (w tys. USD)	Kwota bazowa sprzedana na termin (w tys. PLN)	Wartość godziwa na 31.12.2006 (w tys. PLN)**
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2006-12-20	2007-01-02	2,9	USD/PLN	-	43.198	460
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2006-12-15	2007-01-19	1,3	EUR/USD	13.089	-	244
Razem								704

Podmiot	Typ transakcji terminowej	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji*	Kurs terminowy	Para walut	Kwota bazowa kupiona na termin (w tys. EUR)	Kwota bazowa kupiona na termin (w tys. PLN)	Wartość godziwa na 31.12.2006 (w tys. PLN)**
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2006-12-21	2007-01-29	2,9	USD/PLN	-	57.700	(455)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2006-12-28	2007-03-16	2,9	USD/PLN	-	43.533	(15)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	2006-12-28	2007-01-10	1,3	EUR/USD	13.179	-	(34)
Razem								(504)

Podmiot	Typ transakcji terminowej	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji*	Kurs terminowy	Para walut	Kwota bazowa kupiona na termin (w tys. EUR)	Kwota bazowa kupiona na termin (w tys. PLN)	Wartość godziwa na 31.12.2006 (w tys. PLN)**
Grupa LOTOS S.A.	Swap walutowy	2006-12-28	2007-01-02	3,8	EUR/PLN	-	10.393	(10)
Razem								(10)

*Istnieje możliwość wcześniejszego rozliczenia transakcji, poprzez zawarcie transakcji do niej odwrotnej i zdyskontowanie płatności bądź też zgodnie z innymi procedurami, określonymi przez banki.

** Wartość godziwa transakcji ustalana jest w oparciu o jej zdyskontowaną wycenę rynkową, ustalaną metodą równania do rynku („mark-to-market”). Jest to kwota wynikająca z zawarcia na dzień wyceny hipotetycznej transakcji przeciwstawnej (zamykającej). W przypadku transakcji wymiany walutowej, w celu ustalenia ich wartości godziwej, transakcje wycenia się stosując kursy terminowe, kalkulowane w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych zerokuponowych (CLOSE YIELD), uzyskane z serwisu Reutersa z dnia wyceny.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

21.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Grupa narażona jest na ryzyko finansowe obejmujące przede wszystkim:

- ryzyko rynkowe (ryzyko cen surowców i produktów naftowych, ryzyko cen uprawnień do emisji CO₂, ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych),
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe związane z transakcjami finansowymi oraz handlowymi.

Komitet Zarządzania Ryzykiem Finansowym („KZRF”) funkcjonujący w Jednostce Dominującej jest odpowiedzialny za nadzór oraz koordynację procesu zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie LOTOS S.A. W celu zapewnienia sprawności, efektywności i bezpieczeństwa operacyjnego wspomnianego procesu wyodrębniono obszary transakcji finansowych („front-office”), analizy i kontroli ryzyka („middle-office”) oraz dokumentacji i rozliczania transakcji (back-office”).

Podstawowymi celami realizowanymi poprzez zarządzanie ryzykiem finansowym są:

- maksymalizacja wyniku na zarządzaniu ryzykiem rynkowym przy założonym poziomie ryzyka,
- stabilizacja przepływów pieniężnych,
- zapewnienie krótkoterminowej płynności finansowej,
- wsparcie działań w zakresie organizacji finansowania działalności inwestycyjnej.

W celu realizacji wymienionych celów w Jednostce Dominującej powstały dokumenty zatwierdzone na odpowiednich szczeblach decyzyjnych Jednostki Dominującej. Określają one konieczne ramy dla efektywnego i bezpiecznego funkcjonowania procesu zarządzania ryzykiem finansowym, w tym przede wszystkim:

- metodologię wyznaczania pozycji w poszczególnych kategoriach ryzyk,
- dopuszczone instrumenty finansowe,
- sposób oceny zarządzania ryzykiem finansowym,
- limity w zarządzaniu ryzykiem,
- sposób raportowania,
- limity kredytowe dla partnerów transakcji finansowych.

Jednostka Dominująca monitoruje w sposób ciągły wszystkie ryzyka rynkowe będące przedmiotem zarządzania. Nie jest dopuszczone otwieranie pozycji w ramach ryzyk, które nie wynikają z podstawowej działalności Spółki. Spółka używa płynnych instrumentów pochodnych, które jest w stanie wycenić za pomocą stosowanych powszechnie modeli wyceny. Wycena pozycji bazowej i instrumentów pochodnych odbywa się na podstawie danych rynkowych otrzymywanych od wiarygodnych dostawców.

Ze względu na brak spełnienia wymogów formalnych Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, zatem zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych odnoszona jest w rachunek zysków i strat.

Ryzyko cen surowców i produktów naftowych

Koncepcja zarządzania ryzykiem cen surowców i produktów naftowych obejmuje okres do końca 2010 roku, co jest zbieżne z horyzontem realizacji Programu 10+. Głównym celem koncepcji jest zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji przepływów pieniężnych gwarantujących bezpieczne finansowanie inwestycji w ramach Programu 10+.

Mapa bazowa ryzyka powstaje poprzez przekształcenie mapy indeksów cenowych używanych w kontraktach handlowych na mapę indeksów, dla których istnieją płynne rynki instrumentów pochodnych. Przekształcenie to uwzględnia odpowiednie zależności statystyczne pomiędzy indeksami bazowymi a indeksami rynkowymi. Przekształcona mapa jest podstawą dla określenia modelu marży rafinerijnej. Marża ta określana jest jako różnica między wartością indeksów reprezentujących sprzedawane produkty i indeksem reprezentującym kupowany surowiec.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

W koncepcji określono maksymalne współczynniki zabezpieczenia pozycji bazowej malejące z każdym rokiem w stosunku do aktualnego roku budżetowego. W ramach zaakceptowanych limitów i wytycznych KZRF podejmuje decyzje określające limity i wolumeny transakcji zabezpieczających.

Na koniec 2007 roku pozycja Jednostki Dominującej w marży rafinerijnej (uwzględniająca zarówno pozycję bazową jak i zawarte transakcje) wynosiła:

- dla roku 2008 = 28,6 mln bbl,
- dla roku 2009 = 36,6 mln bbl,
- dla roku 2010 = 63,7 mln bbl.

Ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

Zarządzanie ryzykiem cen uprawnień do emisji CO₂ odbywa się zgodnie z założeniami zawartymi w „Strategii zarządzania ryzykiem cen uprawnień do emisji CO₂ w Grupie LOTOS S.A.”. Horyzont zarządzania jest wyznaczany przez poszczególne fazy Protokołu z Kioto, obecnie jest to koniec roku 2012 roku.

Mapa bazowa ryzyka uwzględnia przyznane uprawnienia oraz planowaną emisję CO₂ w ramach danej fazy. W zależności od sytuacji rynkowej i przyznanym limitom Spółka utrzymuje odpowiednią pozycję w uprawnieniach za pomocą dokonywania transakcji finansowych lub poprzez zmiany w pozycji bazowej.

Limit na pozycję definiowany jest w oparciu o ilość przyznanym uprawnień dla danej fazy i obejmuje sumę pozycji w poszczególnych latach fazy. Limit na maksymalną stratę jest definiowany w oparciu o kapitały własne.

Na koniec 2007 roku pozycja Jednostki Dominującej w uprawnieniach do emisji CO₂ wynosiła:

- I faza (2005-2007) = 11,6 tys. EUA,
- II faza (2008-2012) = 205,0 tys. EUA.

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej dotyczy kredytów ze zmienną stopą procentową. Zmienna stopa procentowa jest podstawą naliczania odsetek zarówno dla kredytów w rachunku bieżącym jak i dla kredytów operacyjnych.

W celu optymalizacji salda odsetek wprowadzono usługę „cashpoolingu” kompensacyjnego dla spółek z Grupy Kapitałowej

Grupy LOTOS S.A. Usługa ta polega na stosowaniu korzystnych stawek oprocentowania dla ujemnych i dodatnich sald, które podlegają kompensacji na koniec każdego dnia roboczego.

Ryzyko walutowe

Zarządzanie ryzykiem walutowym odbywa się zgodnie z założeniami zawartymi w „Strategii zarządzania ryzykiem walutowym w Grupie LOTOS S.A.”. Horyzont zarządzania jest wyznaczany przez poszczególne lata budżetowe, na 31 grudnia 2007 roku był to koniec 2008 roku. Mapa bazowa pozycji walutowych netto uwzględnia przede wszystkim wolumeny i formuły cenowe na zakup surowców i sprzedaż produktów, wycenę instrumentów pochodnych, inwestycje oraz kredyty dewizowe. Następnie mapa ta jest prezentowana w jednej walucie, co umożliwia zarządzanie pozycjami zagregowanymi takimi jak pozycja całkowita i globalna brutto, w oparciu o które zostały stworzone limity na pozycję. W zależności od sytuacji rynkowej i przyznanym limitom Spółka utrzymuje odpowiednią pozycję walutową za pomocą dokonywania transakcji finansowych lub poprzez zmiany w pozycji bazowej. Limity na pozycję i na maksymalną stratę wyrażone są jako procent kapitałów własnych Spółki.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Naturalną walutą rynku, na którym działa Grupa LOTOS S.A. jest USD. Waluta ta jest używana w kwotowaniach cen rynkowych ropy i produktów naftowych. Z tytułu działalności operacyjnej Grupa LOTOS S.A. ma strukturalnie długą pozycję w USD. Z tego też względu uznano, że najwłaściwszą walutą do zaciągania i spłaty długoterminowych kredytów na finansowanie Programu 10+ jest USD, ponieważ efektem takiego działania będzie zmniejszenie strukturalnie długiej pozycji i w konsekwencji strategicznego ryzyka walutowego.

Na koniec 2007 roku pozycja walutowa netto Jednostki Dominującej wynosiła dla roku 2008:

- USD/PLN = -54,5 mln USD,
- EUR/PLN = 57,6 mln EUR.

Ryzyko płynności

Proces zarządzania ryzykiem płynności w Grupie polega na monitorowaniu prognozowanych przepływów pieniężnych, a następnie dopasowywaniu zapadalności aktywów i pasywów, analizie kapitału obrotowego i utrzymywaniu dostępu do różnych źródeł finansowania.

Płynność w Jednostce Dominującej horyzoncie budżetowym monitorowana jest na bieżąco w ramach zarządzania ryzykiem finansowym. Płynność w Jednostce Dominującej w okresie średnio - i długoterminowym monitorowana jest w ramach procesu planowania, który wspomaga tworzenie wieloletniej strategii finansowej. W obszarze ryzyka finansowego obok aktywnego zarządzania ryzykiem rynkowym, Jednostka Dominująca podejmuje następujące działania, które dodatkowo zwiększają bezpieczeństwo w zakresie płynności:

- minimalizowanie wysokości depozytów zabezpieczających w zakresie wyceny instrumentów pochodnych,
- ograniczanie możliwości wcześniejszego rozwiązania transakcji,
- limity w zakresie mało płynnych kasowych instrumentów finansowych,
- limity kredytowe dla partnerów transakcji finansowych.

W Nocie 24 Dodatkowych informacji i objaśnień wykazano wartość dodatkowych niewykorzystanych środków pieniężnych pozostających w dyspozycji Grupy. W Nocie 30 Dodatkowych informacji i objaśnień została zaprezentowana informacja o kontraktowych terminach zapadalności zobowiązań finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz 31 grudnia 2006 roku.

Ryzyko kredytowe

Zarządzanie ryzykiem kredytowym partnerów transakcji finansowych polega na bieżącym monitorowaniu ekspozycji kredytowej w stosunku do przyznanych limitów. Partnerzy transakcji muszą posiadać odpowiedni rating przyznany przez wiodące agencje ratingowe bądź posiadać gwarancje instytucji spełniających wymóg minimalnego ratingu. Grupa, co do zasady zawiera transakcje z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej.

W zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym partnerów transakcji niefinansowych Grupa poddaje wszystkich klientów, którzy wnioskuje o przyznanie kredytów kupieckich procedurom weryfikacji ich wiarygodności finansowej. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Wartości bilansowe aktywów finansowych reprezentują maksymalną ekspozycję kredytową. Maksymalna ekspozycja narażona na ryzyko kredytowe na datę bilansową wyniosła:

w tysiącach złotych	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
	(badane)	(badane)
Udziały i akcje:	8.178	13.107
- długoterminowe	8.093	12.900
- krótkoterminowe	85	207
Zaliczki na udziały	23.117	24.726
Instrumenty pochodne	96.099	703
Fundusz likwidacyjny	13.443	10.650
Obligacje skarbowe	-	178.300
Pożyczki:	58	200
- długoterminowe	17	92
- krótkoterminowe	41	108
Należności netto:	1.555.133	1.292.674
- długoterminowe	12.668	16.199
- krótkoterminowe	1.542.465	1.276.475
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	924.995	772.387
	=====	=====
Razem	2.621.023	2.292.747
	=====	=====

Analiza wiekowania aktywów finansowych zaległych na dzień 31 grudnia 2007 oraz 31 grudnia 2006 roku została przedstawiona w Nocie 23 Dodatkowych informacji oraz objaśnień.

21.4. Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe Grupy na dzień 31 grudnia 2007 roku wraz z wpływem na wynik finansowy przy założeniu zmiany kursów USD/PLN i EUR/PLN o 1% (in plus oraz in minus) oraz wszystkich innych zmiennych na poziomie stałym przedstawia się następująco:

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

31 grudnia 2007 (badane)	Wartość bilansowa w walucie przeliczona na PLN na dzień bilansowy	Zmiana kursu o +1% wpływ na wynik roku		Zmiana kursu o -1% wpływ na wynik roku	
		USD	EUR	USD	EUR
w tysiącach złotych					
Należności netto	186.284	1.629	234	(1.629)	(234)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	161.871	1.290	329	(1.290)	(329)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(715.476)	(6.794)	(361)	6.794	361
Kredyty	(596.491)	(5.665)	(300)	5.665	300
Aktywa finansowe - pochodne instrumenty	96.099	(36.225)	16.058	36.225	(16.058)
Zobowiązania finansowe - pochodne instrumenty	(3.906)	583	892	(583)	(892)
	=====	=====	=====	=====	=====
Razem	(871.619)	(45.182)	16.852	45.182	(16.852)
	=====	=====	=====	=====	=====

31 grudnia 2006 (dane porównywalne) (badane)	Wartość bilansowa w walucie przeliczona na PLN na dzień bilansowy	Zmiana kursu o +1% wpływ na wynik roku		Zmiana kursu o -1% wpływ na wynik roku	
		USD	EUR	USD	EUR
w tysiącach złotych					
Należności netto	106.134	1.018	66	(1.018)	(66)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18.094	109	137	(109)	(137)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(474.485)	(4.745)	(159)	4.745	159
Kredyty	(52.537)	(488)	(37)	488	37
Aktywa finansowe- pochodne instrumenty	704	(57)	(382)	57	382
Zobowiązania finansowe- pochodne instrumenty	(514)	1.394	(486)	(1.394)	486
	=====	=====	=====	=====	=====
Razem	(402.604)	(4.106)	(861)	(4.106)	861
	=====	=====	=====	=====	=====

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Jednostka Dominująca posiadała kontrakty futures na zakup uprawnień do emisji dwutlenku węgla („EUA”- Emissions Unit Allowance) wycenione w wartości godziwej na dzień bilansowy. Aktywa finansowe z tytułu dodatniej wyceny futures na zakup uprawnień do emisji dwutlenku węgla wynoszą na dzień 31 grudnia 2007 roku 388 tysięcy złotych. Zobowiązania finansowe z tytułu ujemnej wyceny futures na zakup uprawnień do emisji dwutlenku węgla wynoszą na dzień 31 grudnia 2007 roku 251 tysięcy złotych. Zmiana notowań uprawnień do emisji dwutlenku węgla o 1% in plus oraz o (1%) in minus, potencjalnie spowodowałyby zmianę wyceny wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych z tytułu kontraktów futures na zakup uprawnień do emisji dwutlenku węgla na kwotę 165 (165) tysięcy złotych.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Jednostka Dominująca posiadała OTC full barrel swap wycenione w wartości godziwej na dzień bilansowy. Aktywa finansowe z tytułu dodatniej wyceny full barrel swap wynoszą na dzień 31 grudnia 2007 roku 8.011 tysięcy złotych. Zobowiązania finansowe z tytułu ujemnej wyceny full barrel swap wynoszą na dzień 31 grudnia 2007 roku 740 tysięcy złotych. Zmiana notowań indeksów wchodzących w skład full barrel swap o 1% in plus oraz o (1%) in minus, potencjalnie spowodowałaby zmianę wyceny wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych z tytułu OTC full barrel swap odniesioną w rachunek wyników na kwotę 2.148 (2.148) tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2006 roku Grupa nie posiadała kontraktów futures na zakup uprawnień do emisji dwutlenku węgla ani OTC full barrel swap.

Na dzień 31 grudnia 2007 wartość bilansowa aktywów i zobowiązań finansowych (pożyczki, środki pieniężne, zobowiązania finansowe z tytułu kredytów) - wrażliwych na ryzyko stóp procentowych wynosi netto (423.268) tysięcy złotych (31 grudnia 2006: 276.144 tysięcy złotych). Na dzień 31 grudnia 2007 zmiana stóp procentowych o 1% in plus oraz o (1%) in minus, potencjalnie spowodowałaby zmianę aktywów i zobowiązań finansowych o kwotę netto (4.380), 4.380 tysięcy złotych (31 grudnia 2006: 2.555, (2.555) tysięcy złotych).

22. Zapasy

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Wyroby gotowe	777.345	506.672
Półprodukty i produkty w toku	308.715	234.953
Towary	160.429	101.414
Materiały	1.342.833	864.403
	=====	=====
Zapasy netto	2.589.322	1.707.442
	=====	=====

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Wyroby gotowe	9.990	29.672
Półprodukty i produkty w toku	319	5.886
Towary	1.372	1.482
Materiały	8.384	7.325
	=====	=====
Odpisy aktualizujące wartość zapasów, razem	20.065	44.365
	=====	=====

W okresie roku zakończonym dnia 31 grudnia 2007 roku Grupa zawiązała odpis aktualizujący wartość zapasów w kwocie 13.326 tysięcy złotych, w tym 207 tysięcy złotych z tytułu zmiany składu grupy kapitałowej, (31 grudnia 2006: 38.082 tysięcy złotych) oraz rozwiązała odpis aktualizujący wartość zapasów w kwocie 37.626 tysięcy złotych (31 grudnia 2006: 15.533 tysięcy złotych).

Na dzień 31 grudnia 2007 roku wartość bilansowa zapasów wycenianych po koszcie wytworzenia lub cenie nabycia wyniosła 2.530.203 tysięcy złotych, a według ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania 59.119 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2006 roku odpowiednio: 1.467.613 tysięcy złotych i 239.829 tysięcy złotych).

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Wartość zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień 31 grudnia 2007 roku wyniosła 2.482.864 tysięcy złotych (31 grudnia 2006: 9.115 tysięcy złotych).

Obowiązkowe zapasy paliw ciekłych

Do dnia 7 kwietnia 2007 roku Grupa stosowała przepisy dotyczące obowiązkowych zapasów paliw ciekłych na podstawie art. 19a ust. 5 ustawy z dnia 30 maja 1996 roku o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw (Dz. U. z 2003 roku Nr 24, poz. 197, z 2004 r. Nr 42, poz. 386 z 2005 r. Nr 132, poz. 1110 oraz Nr 143, poz. 1201). Na podstawie w/w ustawy producent i przywoźący tworzy zapasy obowiązkowe paliw ciekłych, zwanych dalej "zapasami", w oparciu o zrealizowaną przez nich w roku poprzednim produkcję lub przywóz dokonany w ramach nabycia wewnątrzpaństwowego lub importu z uwzględnieniem harmonogramu osiągnięcia wymaganej wielkości zapasów paliw ciekłych określonej na koniec danego roku, zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2005 roku (Dz. U. z 2005 roku, Nr 266, poz. 2240) w sprawie harmonogramu tworzenia zapasów paliw ciekłych. Harmonogram ten określa ścieżkę dojścia w roku 2008 i latach kolejnych do poziomu zapasów odpowiadającego 76 dniom ich średniej wewnętrznej konsumpcji paliw na koniec roku. Łącznie z istniejącymi rezerwami gospodarczymi, odpowiadającymi 14 dniowej konsumpcji, osiągnięciem się zapas 90 dniowy, wymagany przez Unię Europejską. W każdym kolejnym roku wymagany poziom zapasów powinien ulegać zwiększeniu o wielkość zapasów wymaganą dla takiej ilości dni, jaka jest dla każdego kolejnego roku określona w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2005 roku w sprawie harmonogramu tworzenia zapasów paliw ciekłych. Zapasy obowiązkowe paliw mogą być utrzymywane w wyrobie gotowym, półproduktach oraz w ropie naftowej, przy czym łączna ilość utrzymywana w półproduktach i ropie naftowej (uwzględniając potencjał wytwórczy paliw z ropy) nie może przekroczyć procentowego udziału w zapasach poszczególnych paliw określonych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowego sposobu tworzenia i ustalania ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych z dnia 12 maja 2006 roku (Dz. U. z 2006 roku, Nr 92, poz. 642).

Od 7 kwietnia 2007 roku obowiązują nowe zasady funkcjonowania systemu zapasów obowiązkowych, wprowadzone ustawą z dnia 16 lutego 2007 roku o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz.U. Nr 52, poz. 343, z dnia 23 marca 2007 roku). Zapasy obowiązkowe obejmują ropę naftową, produkty naftowe (paliwa ciekłe), gaz płynny LPG. Zdefiniowana została podstawa obliczania wymaganej ilości zapasów oraz określono zakres podmiotowy obowiązku rozbudowy zapasów obowiązkowych w 2007 roku - 73 dni i od 2008 roku 76 dni z wyłączeniem gazu płynnego LPG.

Szczegółowe zasady ustalają obowiązujące od dnia 25 maja 2007 roku następujące rozporządzenia Ministra Gospodarki:

- z dnia 24 kwietnia 2007 roku w sprawie szczegółowego wykazu surowców oraz produktów naftowych objętych systemem zapasów interwencyjnych (Dz. U. Nr 81 poz. 546),
- z dnia 24 kwietnia 2007 roku w sprawie szczegółowego sposobu tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw oraz ustalania ich ilości (Dz. U. Nr 81 poz. 547),
- z dnia 24 kwietnia 2007 roku w sprawie rejestru producentów i handlowców obowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw (Dz. U. Nr 81 poz. 548),
- z dnia 24 kwietnia 2007 roku w sprawie szczegółowego sposobu obniżania ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw (Dz. U. Nr 81 poz. 549).

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Grupa uwzględniła w kalkulacji wartości zapasów obowiązkowych nowo obowiązujące przepisy.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Grupa ujęła w bilansie wartości zapasów obowiązkowych wycenione na poziomie odpowiednio:

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Zapasy obowiązkowe	1.926.275 =====	1.027.858 =====

23. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:		
od jednostek powiązanych	1.404.493	1.180.699
Należności budżetowe	121	615
Pozostałe należności, w tym:	94.053	77.843
od jednostek powiązanych	43.919	17.933
	-	154
Należności netto	1.542.465	1.276.475
Odpis aktualizujący wartość należności	123.692 =====	136.289 =====
Należności brutto	1.666.157 =====	1.412.764 =====

Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w Nocie 48 Dodatkowych informacji i objaśnień.

Okres spłaty należności handlowych związany z normalnym tokiem sprzedaży wynosi 14 – 55 dni. Koncentracja ryzyka związanego z działalnością handlową jest ograniczona ze względu na dużą liczbę kontrahentów.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności

w tysiącach złotych	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Początek okresu	136.289	134.178
Zwiększenia, w tym:	14.144	23.615
- zmiana składu grupy kapitałowej	2.695	-
Zmniejszenia	(26.741) =====	(21.504) =====
Koniec okresu	123.692 =====	136.289 =====

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Analiza wiekowania należności przeterminowanych nie objętych odpisem aktualizującym na dzień 31 grudnia 2007 oraz 31 grudnia 2006 roku przedstawia się następująco:

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u>	<u>31 grudnia 2006</u>
	<u>(badane)</u>	<u>(badane)</u>
Do 1 miesiąca	68.442	92.413
Od 1 do 3 miesięcy	6.800	6.951
Od 3 do 6 miesięcy	1.288	1.488
Od 6 miesięcy do 1 roku	1.005	1.209
Powyżej roku	6.392	471
	=====	=====
Razem	83.927	102.532
	=====	=====

W odniesieniu do należności handlowych w Grupie nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego. Maksymalna ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe na dzień bilansowy jest najlepiej reprezentowana przez wartość bilansową tych instrumentów.

Ryzyko kredytowe wynikające z warunków płatności określonych w umowach handlowych, Grupa między innymi zabezpiecza: przez ustanowienie hipotek kaucyjnych na nieruchomościach, gwarancjami bankowymi i ubezpieczeniowymi, umowami przelewu wierzytelności lub lokaty terminowej, zastawem rejestrowym, zabezpieczeniem wekslowym lub poręczeniem.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

24. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u>	<u>31 grudnia 2006</u>
	<u>(badane)</u>	<u>(badane)</u>
Środki pieniężne w kasie i banku	868.544	723.213
Inne środki pieniężne	56.451	49.174
	=====	=====
Razem	924.995	772.387
	=====	=====

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od krótkoterminowych stóp procentowych na rynku międzybankowym. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Grupa dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi środkami kredytowymi w wysokości 1.098.762 tysięcy złotych (31 grudnia 2006 roku: 401.096 tysięcy złotych), w odniesieniu do których wszystkie warunki zawieszające zostały spełnione.

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania na dzień 31 grudnia 2007 roku wyniosły 17.296 tysięcy złotych (31 grudnia 2006 roku: 23.143 tysięcy złotych). Na dzień 31 grudnia 2007 roku środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania dotyczą głównie:

- gwarancji bankowej w kwocie 10.679 tysięcy złotych udzielonej LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o. Udzielona gwarancja stanowi zabezpieczenie płatności na rzecz niemieckiej firmy MAN Ferrostaal, generalnego wykonawcy instalacji głównej FAME do produkcji paliwa typu biodiesel;
- depozytu zabezpieczającego w kwocie 4.458 tysięcy złotych, który został przesłany na rachunek Grupy LOTOS S.A. w firmie brokerskiej Marex Finacial w celu umożliwienia transakcji na platformie internetowej ICE Futures.

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w bilansie wykazane są w pozycji „Inne środki pieniężne”.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Wartość środków pieniężnych na rachunkach bankowych, na których ustanowiono zastaw rejestrowy, celem zabezpieczenia zobowiązań Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. na dzień 31 grudnia 2007 roku wyniosła 13.730 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2006 roku nie występowały środki pieniężne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań.

25. Informacja o strukturze środków pieniężnych do sprawozdania z przepływów pieniężnych

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u>	<u>31 grudnia 2006</u>
	(badane)	(badane)
Środki pieniężne w banku	868.291	721.321
- rachunki bieżące	454.760	586.272
- depozyty do 1 roku	413.531	135.049
Środki pieniężne w kasie	253	1.892
Inne środki pieniężne	56.451	49.174
Kredyty w rachunku bieżącym	(447.891)	(148.222)
	=====	=====
Środki pieniężne, razem	477.104	624.165
	=====	=====

Podział działalności Grupy w rachunku przepływów pieniężnych

Do działalności operacyjnej zalicza się transakcje i zdarzenia związane z podstawowym rodzajem działalności jednostki oraz inne rodzaje działalności, nie zaliczone do działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Do działalności inwestycyjnej zalicza się transakcje i zdarzenia, których przedmiotem jest zakup lub sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych (środków trwałych, inwestycji rozpoczętych), wartości niematerialnych, długoterminowych inwestycji i krótkoterminowych aktywów finansowych (z wyjątkiem środków pieniężnych i ich ekwiwalentów) oraz związane z tym pieniężne koszty i korzyści, z wyjątkiem dotyczących podatku dochodowego.

Do działalności finansowej zalicza się transakcje i zdarzenia, których przedmiotem jest pozaoperacyjne pozyskiwanie źródeł finansowania lub ich spłata oraz związane z tym pieniężne koszty i korzyści, z wyjątkiem dotyczących podatku dochodowego. Wystąpienie przepływów pieniężnych w działalności finansowej powoduje zmiany rozmiarów i relacji kapitału własnego i zadłużenia finansowego.

Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływu środków pieniężnych

Należności	<u>31 grudnia 2007</u>	<u>31 grudnia 2006</u>
w tysiącach złotych	(badane)	(badane)
Bilansowa zmiana stanu należności długoterminowych i krótkoterminowych netto	(262.459)	(212.855)
Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	(31.201)	24.363
Zmiana stanu należności inwestycyjnych	7.214	-
Objęcie konsolidacją nowych spółek	30.455	-
Pozostałe	3.258	(662)
	-----	-----
Zmiana stanu należności w rachunku przepływu środków pieniężnych	(252.733)	(189.154)

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Zobowiązania	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
w tysiącach złotych	(badane)	(dane porównywalne) (badane)
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań krótko- i długoterminowych	1.228.886	209.823
Zmiana stanu kredytów i pożyczek krótko- i długoterminowych	(840.707)	(97.982)
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	(42.236)	914
Objęcie konsolidacją nowych spółek	(73.709)	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1.233	-
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	(17.033)	61.889
Ujemna wycena instrumentów finansowych	(3.392)	1.232
Pozostałe	59	(777)
	-----	-----
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przepływu środków pieniężnych	253.101	175.099
Zapasy	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
w tysiącach złotych	(badane)	(badane)
Bilansowa zmiana stanu zapasów	(881.880)	(274.503)
Objęcie konsolidacją nowych spółek	7.222	-
Pozostałe	(8.560)	12
	-----	-----
Zmiana stanu zapasów w rachunku przepływu środków pieniężnych	(883.218)	(274.491)
Rezerwy	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
w tysiącach złotych	(badane)	(badane)
Bilansowa zmiana stanu rezerw	(21.019)	(414)
Objęcie konsolidacją nowych spółek	(778)	-
Zmiana stanu rezerw na podatek odroczony	15.220	17.613
Pozostałe	2.301	2.002
	-----	-----
Zmiana stanu rezerw w rachunku przepływu środków pieniężnych	(4.276)	19.201
Rozliczenia międzyokresowe czynne	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
w tysiącach złotych	(badane)	(badane)
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(18.370)	(7.640)
Objęcie konsolidacją nowych spółek	258	-
Pozostałe	125	397
	-----	-----
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych w rachunku przepływu środków pieniężnych	(17.987)	(7.243)
Środki pieniężne	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
w tysiącach złotych	(badane)	(badane)
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	152.608	4.593
Oprocentowane kredyty w rachunku bieżącym	(285.619)	(148.222)
Objęcie konsolidacją nowych spółek	(14.050)	-
	-----	-----
Zmiana stanu środków pieniężnych w rachunku przepływu środków pieniężnych	(147.061)	(143.629)

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

26. Kapitał podstawowy

Na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz na dzień 31 grudnia 2006 roku struktura kapitału podstawowego Grupy LOTOS S.A. przedstawiała się następująco:

	Ilość akcji	Ilość głosów	Wartość nominalna akcji [w złotych]	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	7.878.030	7.878.030	7.878.030	6,93 %
Nafta Polska S.A.	59.025.000	59.025.000	59.025.000	51,91 %
Pozostali akcjonariusze	46.796.970	46.796.970	46.796.970	41,16 %
Razem	113.700.000	113.700.000	113.700.000	100,00 %

Kapitał podstawowy składa się z 113.700.000 akcji zwykłych mających pełne pokrycie w kapitale podstawowym, o wartości nominalnej 1 PLN, które są równoważne pojedynczemu głosowi na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy i posiadają prawo do dywidendy.

W dniu 22 stycznia 2008 roku na rachunku papierów wartościowych funduszu ING Nationale - Nederlanden Polska OFE znajdowało się 4.500.000 akcji, co stanowiło 3,96% jej kapitału zakładowego i uprawniało do 4.500.000 głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Grupy LOTOS S.A., stanowiących 3,96% ogólnej liczby głosów (Raport bieżący nr 16/2008).

27. Dywidendy

W dniu 28 maja 2007 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Grupy LOTOS S.A. podjęło uchwałę o podziale zysku Grupy LOTOS S.A. za 2006 rok. Zgodnie z przyjętą uchwałą zysk netto Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2006 roku w kwocie 406.714 tysięcy złotych przeznacza się na:

- kapitał zapasowy Spółki – kwotę w wysokości 365.782 tysięcy złotych,
- wypłatę dywidendy – kwotę w wysokości 40.932 tysięcy złotych.

Dzień wypłaty dywidendy wyznaczono na dzień 31 lipca 2007 roku. Kwota dywidendy przypadającej na jedną akcję wyniosła 0,36 złotych.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa zaprezentowała podzielony wynik w pozycji „Zyski zatrzymane”.

28. Zysk przypadający na jedną akcję

	za rok zakończony 31 grudnia 2007	za rok zakończony 31 grudnia 2006
	(badane)	(badane)
Zysk netto przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej w tysiącach złotych (A)	777.160	679.912
Średnioważona liczba akcji w tysiącach sztuk (B)	113.700	113.700
	=====	=====
Zysk na jedną akcję (A/B) (w złotych)	6,84	5,98

Grupa nie prezentuje rozwodnionego zysku/straty na akcję, ponieważ nie występują instrumenty rozwadniające zysk na akcję.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

29. Udziały mniejszości

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2007 roku (badane)	za rok zakończony 31 grudnia 2006 roku (badane)
Na początek okresu	306.416	254.281
Udział w wyniku jednostek zależnych	36.987	54.740
Zmiany w strukturze udziałowców w jednostkach zależnych	(119)	(84)
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	(8.593)	(2.521)
	=====	=====
Na koniec okresu	334.691	306.416
	=====	=====

30. Oprocentowane kredyty i pożyczki

w tysiącach złotych	31 grudnia 2007 (badane)	31 grudnia 2006 (badane)
Kredyty bankowe	1.333.917	492.682
Pożyczki	26.219	11.550
	=====	=====
Razem	1.360.136	504.232
	=====	=====
W tym:		
Część długoterminowa	842.943	330.706
Część krótkoterminowa	517.193	173.526

Podpisanie umowy kredytowej pomiędzy Grupą LOTOS S.A. a konsorcjum banków oraz zawarcie umów zastawniczych jako zabezpieczenie umowy kredytowej

W dniu 20 grudnia 2007 roku Grupa LOTOS S.A. oraz konsorcjum czterech banków, w skład którego wchodzi: BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A. z siedzibą w Warszawie, PKO BP S.A. z siedzibą w Warszawie, BRE BANK S.A. z siedzibą w Warszawie oraz RABOBANK POLSKA S.A. z siedzibą w Warszawie, podpisały umowę kredytową.

Przedmiotem zawartej umowy jest czteroletni kredyt odnawialny na łączną kwotę 400.000 tysięcy USD (1.004.600 tysięcy złotych według kursów średnich NBP z dnia 19 grudnia 2007 roku) przeznaczony na refinansowanie i finansowanie zapasów Grupy LOTOS S.A. Opisywana umowa jest pierwszym elementem strategii finansowania działalności Grupy LOTOS S.A. na najbliższe lata, związanej z realizacją Programu 10+. Zapisy umowy przewidują możliwość przedłużenia przez strony okresu kredytowania o dodatkowy rok. Podstawowym zabezpieczeniem udzielonego kredytu jest umowa zastawu rejestrowego na zapasach Grupy LOTOS S.A. (wraz z powiązanymi cesjami praw wynikających z umów na przechowywanie zapasów oraz umów ubezpieczeniowych) oraz umowa zastawu na wierzytelnościach pieniężnych wynikających z umowy na prowadzenie rachunków bankowych Grupy LOTOS S.A. związanych z powyższą umową kredytową (wraz z pełnomocnictwem do dysponowania tymi rachunkami). Pozostałe warunki umowy jak również zapisy dotyczące kar nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych dla danego typu umów.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

W dniu 20 grudnia 2007 roku w związku z wyżej opisaną umową kredytową zostały zawarte dwie umowy zastawu rejestrowego celem zabezpieczenia zaciągniętych przez Grupę LOTOS S.A. zobowiązań. Zgodnie z zawartymi umowami zastaw rejestrowy ustanowiony na rzecz banków udzielających kredytu obejmuje zapasy Grupy LOTOS S.A. oraz wierzytelności pieniężne wynikające z umowy na prowadzenie rachunków bankowych Grupy LOTOS S.A. związanych z powyższą umową kredytową.

Do dnia 31 grudnia 2007 roku Spółka zaciągnęła zobowiązanie z tytułu wyżej opisanej umowy kredytowej na łączną kwotę 200.000 tys. USD.

Podział kredytów i pożyczek według instytucji udzielających finansowania

w tysiącach złotych

	<u>31 grudnia 2007</u>	<u>31 grudnia 2006</u>
	<u>(badane)</u>	<u>(badane)</u>
Część długoterminowa		
Kredyt Bank S.A.	38.987	44.987
Konsorcjum banków (PKO BP S.A. i Bank Pekao S.A.)	260.683	254.063
PKO BP S.A.	-	1.456
Bank Pekao S.A.	26.925	20.900
NFOŚiGW	21.969	9.300
Raiffeisen Bank Polska Konsorcjum banków (Bank Pekao S.A., PKO BP S.A., BRE Bank S.A., Rabobank Polska S.A.)	8.000 486.379	- -
	-----	-----
Razem część długoterminowa	842.943	330.706
Część krótkoterminowa		
Kredyt Bank S.A.	6.000	7.715
Bank Pekao S.A.	235.560	25.605
ING Bank Śląski S.A.	42.199	49.487
PKO BP S.A.	24.600	19.212
NFOŚiGW	4.250	2.250
Konsorcjum banków (PKO BP S.A. i Bank Pekao S.A.)	43.505	37
Bank Millennium S.A.	72.341	1.941
Raiffeisen Bank Polska S.A.	4.000	3.600
BZ WBK S.A.	2.101	2.040
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	62.040	61.639
Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	553	-
Bank BPH S.A.	20.044	-
	-----	-----
Razem część krótkoterminowa	517.193	173.526
	=====	=====
Razem	1.360.136	504.232
	=====	=====

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Kredyty bankowe i pożyczki w podziale na waluty według terminu płatności

w tysiącach złotych	Kredyty zaciągnięte w EUR	Kredyty zaciągnięte w USD	Kredyty zaciągnięte w PLN	Razem
2008	15.260	68.150	433.783	517.193
2009	3.613	5.566	56.671	65.850
2010	3.613	5.566	61.246	70.425
2011	3.613	487.170	57.948	548.731
2012	3.613	-	52.115	55.728
2013	327	-	49.448	49.775
po 2013	-	-	52.434	52.434
	=====	=====	=====	=====
Razem	30.039	566.452	763.645	1.360.136
	=====	=====	=====	=====

W powyższej tabeli kredyty i pożyczki zostały zaprezentowane według daty spłaty.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku efektywna stopa procentowa kredytów kształtuje się na średnim poziomie około 5,56 % (31 grudnia 2006: 5,08%).

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Informacje na temat kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2007 roku przedstawiały się następująco:

Nazwa (firma) banku/ jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki według umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (część krótkoterminowa)		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (część długoterminowa)		Termin spłaty		Warunki finansowe (warunki oprocentowania, sposób placenia odsetek, inne)	Zabezpieczenia
		PLN	Waluta	PLN	Waluta	PLN	Waluta	Krótkoterminowej	Długoterminowej		
Bank Millennium S.A.	Warszawa	120.000	-	72.341	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
PKO BP S.A.	Warszawa	254.000	-	16.705	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
ING Bank Śląski S.A.	Warszawa	-	40.000 USD lub równowartość	-	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
ING Bank Śląski S.A.	Warszawa	-		1.741	715 USD	-	-		-	1M LIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
ING Bank Śląski S.A.	Warszawa	-		14.647	4.089 EUR	-	-		-	1M EURIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Warszawa	-	40.000 USD lub równowartość	586	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	T/N WIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Warszawa	-		60.844	24.987 USD	-	-		-	SW LIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Warszawa	-		610	170 EUR	-	-		-	SW EURIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
Bank BPH S.A.	Warszawa	20.000	-	20.044	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	O/N WIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
Bank BPH S.A.	Warszawa	lub równowartość	-	-	-	-	-		-	1M LIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
BZ WBK S.A.	Warszawa	30.000	-	2.101	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
Bank Pekao S.A.	Warszawa	300.000	-	188.961	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Nazwa (firma) banku/ jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki według umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (część krótkoterminowa)		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (część długoterminowa)		Termin spłaty		Warunki finansowe (warunki oprocentowania, sposób placenia odsetek, inne)	Zabezpieczenia
		PLN	Waluta	PLN	Waluta	PLN	Waluta	Krótkoterminowej	Długoterminowej		
Konsorcjum banków (Bank Pekao S.A., PKO BP S.A., BRE Bank S.A., Rabobank Polska S.A.)	Warszawa		400.000 USD	-	-	486.379	199.745 USD	-	20.12.2011	1W LIBOR + marża bankowa	zastaw rejestrowy na zapasach, zastaw finansowy i rejestrowy na wierzytelnościach z umów rachunków bankowych związanych z umową, pełnomocnictwo do dysponowania powyższymi rachunkami, pełnomocnictwa dla każdego z banków do ustanowienia zastawów na nowych rachunkach związanych z umową, cesja praw z umów na przechowywanie zapasów Grupy LOTOS S.A. przez osoby trzecie, cesja praw z ubezpieczenia zapasów, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Kredyt Bank S.A.	Warszawa	60.000	-	6.000	-	38.987	-	31.12.2008	30.06.2015	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka
Konsorcjum banków (PKO BP S.A. i Bank Pekao S.A.)	Warszawa	340.000	-	43.505	-	260.683	-	31.12.2008	31.12.2014	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka
Bank Pekao S.A.	Warszawa	14.349	-	3.423	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	pełnomocnictwo do rachunku
Bank Pekao S.A.	Warszawa	8.687	-	8.687	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunku
Raiffeisen Bank Polska S.A.	o/Rzeszów	10.000	-	2.000	-	8.000	-	31.01.2008	28.12.2012	1M WIBOR + marża bankowa	pełnomocnictwo do rachunku, hipoteka kaucyjna
Raiffeisen Bank Polska S.A.	o/Rzeszów	10.000	-	2.000	-	-	-	31.01.2008	-	1M WIBOR + marża bankowa	przelew wierzytelności, zastaw rejestrowy na zapasach, cesja
Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	Kraków	2.641	-	553	-	-	-	30.09.2008	-	1M WIBOR + marża bankowa	zastaw rejestrowy na majątku trwałym
Bank Pekao S.A.	Warszawa	20.000	-	18.381	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	pełnomocnictwo do rachunku

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Nazwa (firma) banku/ jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki według umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (część krótkoterminowa)		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (część długoterminowa)		Termin spłaty		Warunki finansowe (warunki oprocentowania, sposób placenia odsetek, inne)	Zabezpieczenia
		PLN	Waluta	PLN	Waluta	PLN	Waluta	Krótkoterminowej	Długoterminowej		
ING Bank Śląski S.A.	Kraków	10.000	-	9.797	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
Bank Pekao S.A.	Warszawa	5.000	-	4.684	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	cesja wierzytelności
Bank Pekao S.A.	Warszawa	430	-	430	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
ING Bank Śląski S.A.	Warszawa	30.000	-	16.014	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka, cesja wierzytelności
PKO BP S.A.	Warszawa	9.000	-	7.895	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka, zastaw, weksle, cesja
NFOŚiGW	Warszawa	15.000	-	3.000	-	6.300	-	30.09.2008	30.09.2009	0,5% stopy redyskontowej	poręczenie
Bank Pekao S.A.	Kraków	25.289	7.060 EUR	2	1 EUR	14.777	4.125 EUR	31.03.2008	31.12.2015	1M EUIBOR + marża bankowa	hipoteka zwykła na nieruchomości
Bank Pekao S.A.	Kraków	20.000	-	5.426	-	-	-	30.09.2008	-	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka kaucyjna na nieruchomości
Bank Pekao S.A.	Kraków	44.754	-	-	-	225	-	-	31.12.2015	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka zwykła na nieruchomości
NFOŚiGW	Warszawa	35.000	-	1.250	-	15.669	-	01.10.2008	20.12.2014	0,8% stopy redyskontowej	gwarancja bankowa, weksle własne
Bank Pekao S.A.	Warszawa	56.409	14.800 USD	5.566	2.256 USD	11.923	4.895 USD	31.12.2008	28.02.2011	1M LIBOR + marża bankowa	zastaw na rzeczowych aktywach trwałych
RAZEM				517.193	27.958 USD	842.943	204.640 USD				
					4.260 EUR		4.125 EUR				

Marże bankowe dotyczące zaciągniętych kredytów i pożyczek mieszczą się w przedziale 0,07% - 2,30%.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Informacje na temat kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2006 roku przedstawiały się następująco:

Nazwa (firma) banku/ jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki według umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (część krótkoterminowa)		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (część długoterminowa)		Termin spłaty		Warunki finansowe (warunki oprocentowania, sposób płacenia odsetek, inne)	Zabezpieczenia
		PLN	Waluta	PLN	Waluta	PLN	Waluta	Krótkoter- minowej	Długoter- minowej		
Kredyt Bank S.A.	o/Gdańsk	60.000	-	7.714	-	44.987	-	31.12.2007	30.06.2015	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka, weksel in blanco, cesja praw z polis ubezpieczeniowych
Pekao S.A.	Warszawa	25.000	-	1	-	-	-	31.03.2007	-	1M WIBOR + marża bankowa	pełnomocnictwo dla banku do potrącenia z rachunku należnych kwot, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Konsorcjum banków (PKO BP S.A. i Pekao S.A.)	Warszawa	340.000	-	37	-	254.063	-	30.06.2007	31.12.2014	3M WIBOR + marża bankowa	hipoteka łączna kaucyjna na rzecz każdego kredytodawcy, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, cesja wierzycelności z polis ubezpieczeniowych, z umów handlowych, z umów dzierżawy, zastaw rejestracyjny na składnikach majątkowych
Bank Pekao S.A.	o/Jasło	6.000	-	3.696	-	-	-	26.03.2007	-	1M WIBOR + marża bankowa	weksel in blanco, pełnomocnictwo do rachunku, cesja wierzycelności, hipoteka kaucyjna, zastaw rejestracyjny
Raiffeisen Bank Polska S.A.	o/Rzeszów	7.200	-	3.600	-	-	-	20.01.2007	-	1M WIBOR + marża bankowa	pełnomocnictwo do rachunku, zastaw rejestracyjny na zapasach, cesja należności

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Nazwa (firma) banku/ jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki według umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (część krótkoterminowa)		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (część długoterminowa)		Termin spłaty		Warunki finansowe (warunki oprocentowania, sposób płacenia odsetek, inne)	Zabezpieczenia
		PLN	Waluta	PLN	Waluta	PLN	Waluta	Krótkoter- minowej	Długoter- minowej		
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Warszawa	4.000	-	848	-	-	-	kredyt w rachunku bieżącym	-	T/N WIBOR + marża bankowa	oświadczenie o poddaniu się egzekucji, cesja wierzycelności
ING Bank Śląski S.A.	Warszawa	30.000	-	19.841	-	-	-	kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka, cesja
PKO BP S.A.	o/Krosno	15.000	-	7.224	-	-	-	kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka, weksel, zastaw, cesje
PKO BP S.A.	o/Krosno	4.500	-	1.353	-	1.456	-	10.10.2007	31.12.2008	1M WIBOR + marża bankowa	przelew wierzycelności wraz z hipoteką
NFOŚiGW	Warszawa	15.000	-	2.250	-	9.300	-	30.09.2007	30.09.2010	1/2 stopy redyskonta weksli	poręczenie
Bank Pekao S.A.	Warszawa	56.409	14.800 USD	6.653	2.286 USD	20.900	7.181 USD	31.12.2007	28.02.2011	1M LIBOR + marża bankowa	zastaw na rzeczowych aktywach trwałych
Bank Millennium S.A.	Warszawa	30.000	-	1.941	-	-	-	kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Warszawa	-	40.000 USD lub równowartość	28.050	-	-	-	kredyt w rachunku bieżącym	-	T/N WIBOR + marża bankowa	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
				32.547	11.183 USD	-	-			SW LIBOR USD + marża bankowa	
				194	51 EUR	-	-			SW EURIBOR + marża bankowa	
ING Bank Śląski S.A.	Warszawa	-	9.000 USD lub równowartość	56	-	-	-	kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
				25.819	8.871 USD	-	-			1M LIBOR USD + marża bankowa	
				3.771	984 EUR	-	-			1M EURIBOR + marża	

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Nazwa (firma) banku/ jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki według umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (część krótkoterminowa)		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (część długoterminowa)		Termin spłaty		Warunki finansowe (warunki oprocentowania, sposób płacenia odsetek, inne)	Zabezpieczenia
		PLN	Waluta	PLN	Waluta	PLN	Waluta	Krótkoter- minowej	Długoter- minowej		
PKO BP S.A.	Warszawa	100.000	-	10.635	-	-	-	kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
BZ WBK S.A.	Warszawa	30.000	-	2.040	-	-	-	kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Bank Pekao S.A.	Warszawa	100.000	-	15.255	-	-	-	kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Kredyt Bank S.A.	Warszawa	10.000	-	1	-	-	-	kredyt w rachunku bieżącym	-	O/N WIBOR + marża bankowa	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
RAZEM				173.526	22.340 USD	330.706	7.181 USD				
					1.035 EUR						

Marże bankowe dotyczące zaciągniętych kredytów i pożyczek mieszczą się w przedziale 0,05% - 2,0%.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Poniżej zostały zaprezentowane kontraktowe terminy zapadalność zobowiązań finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku:

(w tysiącach złotych)	Wartość bilansowa	Kontraktowe przepływy pieniężne	Do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 5 lat	Powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe nie będące instrumentami pochodnymi:	3.060.079	3.060.079	2.168.875	47.632	66.479	674.884	102.209
Zabezpieczone kredyty bankowe	912.245	912.245	24.752	44.550	65.850	674.884	102.209
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1.628	1.628	-	999	629	-	-
Bankowe kredyty w rachunku bieżącym	447.891	447.891	447.891	-	-	-	-
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	1.698.315	1.698.315	1.696.232	2.083	-	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	3.906	3.906	3.906	-	-	-	-
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Razem	3.063.985	3.063.985	2.172.781	47.632	66.479	674.884	102.209
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Poniżej zostały zaprezentowane kontraktowe terminy zapadalność zobowiązań finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku.

(w tysiącach złotych)	Wartość bilansowa	Kontraktowe przepływy pieniężne	Do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 5 lat	Powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe nie będące instrumentami pochodnymi:	1.835.412	1.835.412	1.478.769	25.353	66.264	184.262	80.764
Zabezpieczone kredyty bankowe	356.010	356.010	7.334	17.970	65.680	184.262	80.764
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2.861	2.861	-	2.277	584	-	-
Bankowe kredyty w rachunku bieżącym	148.222	148.222	148.222	-	-	-	-
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	1.328.319	1.328.319	1.323.213	5.106	-	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	514	514	514	-	-	-	-
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Razem	1.835.926	1.835.926	1.479.283	25.353	66.264	184.262	80.764
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

31. Rezerwy

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u>	<u>31 grudnia 2006</u>
	<u>(badane)</u>	<u>(badane)</u>
Rezerwy długoterminowe		
Rezerwa na rekultywację	33.795	34.846
Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	60.295	54.232
Rezerwa na Morską Kopalnię Ropy	89.801	92.517
Pozostałe rezerwy*	24.703	26.487
	-----	-----
Razem rezerwy długoterminowe	208.594	208.082
	=====	=====
Rezerwy krótkoterminowe		
Rezerwa na rekultywację	5.210	5.476
Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	8.888	7.472
Rezerwa na Morską Kopalnię Ropy	2.400	2.400
Pozostałe rezerwy*	57.770	65.231
	-----	-----
Razem rezerwy krótkoterminowe	74.268	80.579
	=====	=====
Razem	282.862	288.661
	=====	=====

Kalkulacja rezerw na świadczenia pracownicze na dzień 31 grudnia 2007 roku została dokonana w oparciu o następujące założenia:

- przyjęto długookresową roczną stopę wzrostu wynagrodzeń na poziomie 6%, dla 2008 roku oraz 3,3% dla lat następnych (31 grudnia 2006: 3,4%; 1,8%) ,
- do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 6,0%, tj. na poziomie rentowności najbezpieczniejszych długoterminowych papierów wartościowych notowanych na polskim rynku kapitałowym, według stanu na dzień wyceny (31 grudnia 2006: 5%),
- prawdopodobieństwo odejść pracowników przyjęto na podstawie danych historycznych dotyczących rotacji zatrudnienia w Spółce oraz danych statystycznych dotyczących odejść pracowniczych w branży,
- umieralność i prawdopodobieństwo dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia 2006, publikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny, przyjmując, że populacja zatrudnionych w Spółce odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności (31 grudnia 2006: Tablicami Trwania Życia 2005),
- przyjęto normalny tryb przechodzenia pracowników na emeryturę, tj. dla mężczyzn – po ukończeniu 65 roku życia, a dla kobiet – po ukończeniu 60 roku życia, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy według informacji dostarczonych przez spółki z Grupy spełnią warunki wymagane do skorzystania z prawa do przejścia na wcześniejszą emeryturę.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie zmian stanu rezerw

w tysiącach złotych	Rezerwa na rekultywację	Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwa na Morską Kopalnię Ropy ⁽¹⁾	Pozostałe rezerwy*	Razem
1 stycznia 2006 (badane)	40.332	62.522	79.598	89.010	271.462
Zwiększenia	2.904	10.491	17.640	32.835	63.870
Zmniejszenia	(2.914)	(11.309)	(2.321)	(30.127)	(46.671)
31 grudnia 2006 (badane)	40.322	61.704	94.917	91.718	288.661
1 stycznia 2007 (badane)	40.322	61.704	94.917	91.718	288.661
Zwiększenia	242	14.183	-	27.355	41.780
Zmniejszenia	(1.559)	(6.704)	(2.716)	(36.600)	(47.579)
31 grudnia 2007 (badane)	39.005	69.183	92.201	82.473	282.862

⁽¹⁾ Na dzień 31 grudnia 2007 roku Zarząd spółki Petrobaltic S.A. dokonał analizy kosztów niezbędnych do poniesienia w celu likwidacji Morskiej Kopalni Ropy na obszarach górniczych B - 3 i B - 8, eksploatowanych także w latach poprzednich. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że koszty niezbędne do poniesienia w przyszłości na likwidację Morskiej Kopalni Ropy na obszarze górniczym B - 3 wzrosły w stosunku do utworzonej na ten cel rezerwy prezentowanej w bilansie na dzień 31 grudnia 2006 roku. Wzrost ten wyniósł 3.510 tysięcy złotych i odzwierciedlał zarówno zmiany przewidywanych wydatków związanych ze zmianą cen oraz upływ czasu i związaną z nim zmianę wartości pieniądza w czasie. Zmianę wartości pieniądza w czasie wyliczono stosując 5% stopę dyskontową w odniesieniu do wartości rezerwy na likwidację Morskiej Kopalni Ropy B - 3 na dzień 31 grudnia 2006 roku (87.150 tysięcy złotych).

Tak wyliczona kwota – 4.358 tysięcy złotych – została odniesiona w ciężar kosztów finansowych roku 2007, natomiast pozostała kwota – 848 tysięcy złotych, zgodnie z Interpretacją nr 1 Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, zmniejszyła wartość odpowiedniego aktywa dotyczącego rezerwy na likwidację zakładu górniczego.

Natomiast wartość rezerwy utworzonej po raz pierwszy na dzień 31 grudnia 2006 roku w związku z rozpoczęciem eksploatacji obszaru górniczego B - 8, została, w wyniku analizy kosztów, zwiększona na koniec 2007 roku o kwotę 313 tysięcy złotych. Zmianę wartości pieniądza w czasie wyliczono stosując 5% stopę dyskontową w odniesieniu do wartości rezerwy na likwidację Morskiej Kopalni Ropy B - 8 na dzień 31 grudnia 2006 roku (7.767 tysięcy złotych). Wyliczona kwota dyskonta w wysokości 388 tysięcy złotych odniesiona została w koszty finansowe roku 2007 w korespondencji z aktywem dotyczącym rezerwy na likwidację Morskiej Kopalni Ropy B - 8, zmniejszając jego wartość o 76 tysięcy złotych.

Łącznie, na dzień 31 grudnia 2007 roku, rezerwa na likwidację zakładu górniczego Morskiej Kopalni Ropy B - 3 i B - 8 wynosiła 92.201 tysięcy złotych, zaś wartość aktywa jej dotyczącego 58.314 tysięcy złotych.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

(*) na pozycję pozostałych rezerw składają się pozycje zaprezentowane w poniższej tabeli:

w tysiącach złotych	Rezerwa na RN Glimar ⁽¹⁾	Rezerwa na Energobaltic	Rezerwa na odsetki budżetowe	Pozostałe	Razem
1 stycznia 2006 (badane)	41.107 -----	24.188 -----	3.416 -----	20.299 -----	89.010 -----
Zwiększenia	-	-	-	32.835	32.835
Zmniejszenia	-	-	(3.416)	(26.711)	(30.127)
	=====	=====	=====	=====	=====
31 grudnia 2006 (badane)	41.107 =====	24.188 =====	- =====	26.423 =====	91.718 =====
1 stycznia 2007 (badane)	41.107 -----	24.188 -----	- -----	26.423 -----	91.718 -----
Zwiększenia	-	2.239	-	25.116	27.355
Reklasyfikacja	853			(853)	-
Zmniejszenia	(26.107)	(2.478)	-	(8.015)	(36.600)
	=====	=====	=====	=====	=====
31 grudnia 2007 (badane)	15.853 =====	23.949 =====	- =====	42.671 =====	82.473 =====

⁽¹⁾ Grupa LOTOS S.A. podpisała z Rafinerią Nafty Glimar S.A. umowy pożyczkowe na finansowanie działalności operacyjnej i inwestycyjnej, w tym w szczególności inwestycji Hydrokompleks Glimar, w łącznej kwocie 90 milionów złotych. Do dnia 31 grudnia 2004 roku Grupa LOTOS S.A. wypłaciła Rafinerii Nafty Glimar S.A. środki pieniężne wynikające z podpisanych umów w wysokości 48 milionów złotych. W dniu 19 stycznia 2005 roku Sąd Rejonowy w Nowym Sączu ogłosił upadłość Rafinerii Nafty Glimar S.A. w Gorlicach. Aktywa z tytułu udzielonych pożyczek według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz 31 grudnia 2006 roku są objęte odpisem w pełnej wysokości. Spółka według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku posiada również rezerwę na pozostałe zobowiązania wynikające z powyższych umów w wysokości odpowiednio: 15.853 tysięcy złotych. W ciągu roku zakończonego 31 grudnia 2007 roku Spółka rozwiązała rezerwę na kwotę 26.107 tysięcy złotych (patrz Nota 21 Dodatkowych informacji i objaśnień).

32. Pozostałe zobowiązania finansowe i inne

w tysiącach złotych	31 grudnia 2007 (badane)	31 grudnia 2006 (dane porównywalne) (badane)
Pozostałe zobowiązania	8.694	10.217
Zobowiązania z tytułu leasingu	629	584
	=====	=====
Razem zobowiązania finansowe i inne	9.323 =====	10.801 =====

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w tysiącach złotych	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006 (dane porównywalne)
	(badane)	(badane)
Ujemna wycena instrumentów finansowych, w tym:	3.906	514
- futures	251	-
- swap towarowy	740	-
- swap walutowy	-	10
- forward walutowy	2.915	504
Zobowiązania z tytułu leasingu	1.628	2.861
	=====	=====
Razem zobowiązania finansowe	5.534	3.375
	=====	=====
Zobowiązania długoterminowe	629	584
Zobowiązania krótkoterminowe	4.905	2.791
	=====	=====

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

w tysiącach złotych	Minimalne opłaty leasingowe	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych
Nie dłużej niż jeden rok	1.060	999
Od 1 roku do 5 lat	664	629
Powyżej 5 lat	-	-
	=====	=====
Razem	1.724	1.628
	=====	=====
Minus przyszłe obciążenia finansowe	66	-
	=====	=====
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	1.658	1.628
	=====	=====
Część krótkoterminowa	1.060	999
Część długoterminowa	664	629

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

33. Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe bierne

w tysiącach złotych	<u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, w tym:	1.106.023	738.696
wobec jednostek powiązanych	331	993
Podatki i ubezpieczenia społeczne, w tym ⁽¹⁾	465.970	511.674
- tytułu podatku dochodowego	20.446	3.413
Fundusze specjalne	13.646	10.853
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	10.615	16.771
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	39.768	40.227
Przychody przyszłych okresów z tytułu dotacji	19.368	16.560
Zobowiązania inwestycyjne	80.734	38.498
wobec jednostek powiązanych	-	603
Pozostałe zobowiązania, w tym:	21.327	11.827
wobec jednostek powiązanych	1.000	1.001
	=====	=====
Razem	1.757.451	1.385.106
	=====	=====

⁽¹⁾ Wartość zobowiązań z tytułu podatków została pomniejszona o należności z tytułu naliczonej przy imporcie oleju napędowego opłaty paliwowej w kwocie 20.087 tysięcy złotych (31 grudnia 2006: 14.759 tysięcy złotych). Jednostka Dominująca wystąpi do właściwego urzędu celnego o zwrot przedmiotowej kwoty i stoi na stanowisku, że kwota ta jest odzyskiwalna.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w punkcie 48 Dodatkowych informacji i objaśnień.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach w przedziale 7 - 30 dni. Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 3 miesięcznym terminem płatności. Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych. Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach 1 miesięcznych w ciągu całego roku obrotowego.

Zgodnie z art. 4.1.2. ustawy o podatku akcyzowym z dnia 23 stycznia 2004 roku (Dz. U. Nr 29 poz. 257 z dnia 26 lutego 2004 roku) obowiązek podatkowy powstaje m.in. w momencie wyprowadzenia wyrobów akcyzowych zharmonizowanych ze składu podatkowego. Jednostka Dominująca oraz niektóre spółki w Grupie posiadają zarejestrowane składy podatkowe, w których wyroby akcyzowe zharmonizowane są objęte procedurą zawieszenia poboru akcyzy i mogą być poddane czynnościom zgodnie z warunkami w ustawie o podatku akcyzowym.

34. Majątek socjalny oraz zobowiązania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („ZFSS”) tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Na mocy ustawy oraz wewnętrznych regulaminów Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w ciężar kosztów. Celem funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej spółek w Grupie, pożyczek udzielonych pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie są w pełni kontrolowane przez spółki należące do Grupy Kapitałowej.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów i zobowiązań ZFŚS.

w tysiącach złotych	31 grudnia 2007 (badane)	31 grudnia 2006 (badane)
Aktywa dotyczące ZFŚS		
Środki pieniężne na rachunku wydzielonym ZFŚS	1.838	2.982
Należności od pracowników wynikające z ZFŚS	5.294	5.626
Pozostałe	233	251
	=====	=====
Razem	7.365	8.859
	=====	=====
Pasywa dotyczące ZFŚS		
Zobowiązania z tyt. ZFŚS	7.324	8.816
Pozostałe	41	43
	=====	=====
Razem	7.365	8.859
	=====	=====

35. Przychody ze sprzedaży

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2007 (badane)	za rok zakończony 31 grudnia 2006 (badane)
Sprzedaż produktów	17.967.792	17.860.278
Sprzedaż usług	96.633	79.920
	-----	-----
Sprzedaż produktów razem	18.064.425	17.940.198
Sprzedaż towarów	873.752	390.739
Sprzedaż materiałów	4.622	8.033
	-----	-----
Sprzedaż towarów i materiałów razem	878.374	398.772
	=====	=====
Razem	18.942.799	18.338.970
	-----	-----
- w tym do jednostek powiązanych	2.515	10.848
	-----	-----
Eliminacja akcyzy i opłaty paliwowej	(5.817.676)	(5.540.886)
	=====	=====
Razem	13.125.123	12.798.084
	=====	=====

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2007 (badane)	za rok zakończony 31 grudnia 2006 (badane)
Sprzedaż krajowa produktów	15.335.203	15.069.527
Sprzedaż zagraniczna produktów	2.729.222	2.870.671
Sprzedaż produktów razem	18.064.425	17.940.198
Sprzedaż krajowa towarów i materiałów	801.454	364.458
Sprzedaż zagraniczna towarów i materiałów	76.920	34.314
Sprzedaż towarów i materiałów razem	878.374	398.772
Razem	18.942.799	18.338.970
- w tym do jednostek powiązanych	2.515	10.848
Eliminacja akcyzy i opłaty paliwowej	(5.817.676)	(5.540.886)
Razem	13.125.123	12.798.084

Transakcje z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w punkcie 48 Dodatkowych informacji i objaśnień.

36. Koszty według rodzaju

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2007 (badane)	za rok zakończony 31 grudnia 2006 (badane)
Amortyzacja	306.224	297.356
Zużycie materiałów i energii	10.394.876	10.174.024
Usługi obce	721.836	642.037
Podatki i opłaty	78.091	82.970
Wynagrodzenia	335.812	306.960
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	95.015	103.658
Pozostałe koszty rodzajowe	103.852	95.436
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	791.453	303.486
Razem	12.827.159	12.005.927
Korekty:		
Zmiana stanu produktów oraz korekty kosztu własnego	(447.532)	(48.449)
Razem koszty operacyjne, w tym:	12.379.627	11.957.478
Koszt własny sprzedaży	11.346.692	10.978.033
Koszty sprzedaży	697.495	665.553
Koszty ogólnego zarządu	335.440	313.892

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

37. Pozostałe przychody operacyjne

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2007 (badane)	za rok zakończony 31 grudnia 2006 (badane)
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych	6.748	7.050
Dotacje	601	634
Rozwiązane rezerwy*	31.696	942
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych	25.740	7.615
Otrzymane odszkodowania	8.589	5.639
Pozostałe	8.471	6.219
	=====	=====
Razem	81.845	28.099
	=====	=====

* w tym rezerwy, o których mowa w Nocie 25 Dodatkowych Informacji i objaśnień

38. Pozostałe koszty operacyjne

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2007 (badane)	za rok zakończony 31 grudnia 2006 (badane)
Strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych	5.076	380
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	44.387	30.645
Utworzone rezerwy*	17.747	12.205
Pozostałe	24.971	27.129
	=====	=====
Razem	92.181	70.359
	=====	=====

39. Przychody finansowe

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2007 (badane)	za rok zakończony 31 grudnia 2006 (badane)
Otrzymane dywidendy	1.994	2.527
Odsetki	41.205	31.693
Zyski z tytułu różnic kursowych	139.288	34.943
Zysk ze zbycia inwestycji	5.122	7.540
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	91.037	89
Rozliczenie instrumentów pochodnych	31.632	53.739
Pozostałe	3.271	2.764
	-----	-----
Przychody finansowe razem	313.549	133.295
	=====	=====

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

40. Koszty finansowe

w tysiącach złotych	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Odsetki	37.739	30.324
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	540	5.322
Pozostałe	6.716	5.915
	-----	-----
Koszty finansowe razem	44.995	41.561
	=====	=====

41. Podatek dochodowy

w tysiącach złotych	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Podatek dochodowy od osób prawnych	205.237	204.316
Podatek odroczony	(14.890)	(23.077)
	=====	=====
Razem podatek	190.347	181.239
	=====	=====
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	190.347	181.239
Obciążenie podatkowe wykazane w kapitale własnym	-	-
	=====	=====

Część bieżąca podatku dochodowego ustalona została według stawki równej 19% podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym.

Różnica pomiędzy kwotą podatku wykazanego w rachunku zysków i strat a kwotą obliczoną według stawki od zysku przed opodatkowaniem wynika z następujących pozycji:

w tysiącach złotych	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2007</u> <u>(badane)</u>	<u>za rok zakończony</u> <u>31 grudnia 2006</u> <u>(badane)</u>
Zysk przed opodatkowaniem	1.004.494	915.891
Podatek dochodowy obliczony według obowiązującej stawki 19%	190.854	174.019
	-----	-----
Różnice trwałe	(160.300)	(33.337)
Pozostałe różnice	258.278	218.602
Udziały w inwestycjach w jednostkach stowarzyszonych	(22.276)	(25.811)
	-----	-----
Efekt podatkowy różnic	14.383	30.297
	-----	-----
Podatek dochodowy	205.237	204.316
Efektywna stawka podatku	0,20	0,22

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Rezerwa netto na podatek odroczony na dzień 31 grudnia 2007 roku, 31 grudnia 2006 roku składa się z następujących pozycji:

w tysiącach złotych	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
	(badane)	(dane porównywalne)
	(badane)	(badane)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
Rezerwa na świadczenia pracownicze	12.920	10.361
Różnica pomiędzy bieżącą wartością podatkową i księgową środków trwałych	6.941	1.706
Odpis aktualizujący wartość zapasów	3.145	4.424
Ujemne różnice kursowe od rozrachunków w walutach obcych	-	2.009
Strata podatkowa rozliczona w czasie	5.421	21
Odpis aktualizujący należności	12.155	13.982
Aktywa z tytułu niezrealizowanej marży	11.995	15.496
Pozostałe	35.023	27.345
	-----	-----
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego - razem	87.600	75.344
Rezerwa na podatek odroczony:		
Różnica pomiędzy bieżącą wartością podatkową i księgową środków trwałych	206.281	209.963
Dodatnia wycena instrumentów pochodnych	1.407	36
Pozostałe	2.969	3.297
	-----	-----
Rezerwa na podatek odroczony - razem	210.657	213.296
	=====	=====
Podatek odroczony – aktywa (rezerwa) netto	(123.057)	(137.952)
	=====	=====

Ze względu na to, że spółki Grupy są odrębnymi podatnikami, podatek odroczony - aktywa oraz rezerwa na podatek odroczony muszą być obliczane indywidualnie w poszczególnych spółkach. Spółki w Grupie kompensują aktywa oraz rezerwy na podatek odroczony. W rezultacie skonsolidowane bilanse prezentują aktywa oraz rezerwę na podatek odroczony w sposób następujący:

w tysiącach złotych	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
	(badane)	(dane porównywalne)
	(badane)	(badane)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:	31.732	32.057
Rezerwa na podatek odroczony:	(154.789)	(170.009)
	=====	=====
Podatek odroczony – aktywa (rezerwa) netto	(123.057)	(137.952)
	=====	=====

Przewidywany termin wygaśnięcia dodatnich różnic przejściowych przypada na lata 2008 - 2085.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

42. Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe

Istotne zobowiązania warunkowe i pozabilansowe, których stroną jest spółka Grupa LOTOS S.A.

Umowa poręczenia zawarta w dniu 9 lutego 2004 roku z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Na mocy powyższej umowy, Spółka poręczyła nieodwołalnie spłatę pożyczki zaciągniętej przez Rafinerię Jasło S.A. (obecnie LOTOS Jasło S.A.) w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zgodnie z umową pożyczki z dnia 10 grudnia 2003 roku. Poręczenie obejmuje kwotę pożyczki w wysokości do 15.000 tysięcy złotych. W związku z powyższą umową poręczenia Rafineria Jasło S.A. (obecnie LOTOS Jasło S.A.) i Spółka zawarły w dniu 6 lutego 2004 roku porozumienie w sprawie ustanowienia zabezpieczeń interesów Spółki w związku z udzielonym poręczeniem.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zabezpieczeniem poręczenia pożyczki, z uwzględnieniem aneksu z dnia 20 października 2005 roku, jest zastaw rejestrowy ustanowiony na mocy umowy zastawu rejestrowego z dnia 18 lutego 2004 roku na będącej własnością LOTOS Jasło S.A. instalacji przerobu tworzyw sztucznych.

Niezależnie od powyższego, porozumienie to przewiduje, iż LOTOS Jasło S.A. zabiegać będzie o uzyskanie gwarancji bankowej bądź poręczenia, które ma zastąpić poręczenie udzielone przez Spółkę. W przypadku niedochowania postanowień porozumienia, LOTOS Jasło S.A. zapłaci Spółce karę umowną w wysokości 10% wartości udzielonego poręczenia, z tym zastrzeżeniem, iż w przypadku, gdy wysokość poniesionej szkody przekroczy wysokość zastrzeżonej kary umownej, Spółka będzie miała prawo dochodzić odszkodowania w pełnej wysokości rzeczywiście poniesionej szkody.

Istotne zobowiązania warunkowe Jednostki Dominującej

1. Do dnia 7 lipca 2008 roku został przedłużony termin ważności zabezpieczenia z dnia 7 lipca 2005 roku w formie weksla własnego in blanco na kwotę 200.000 tysięcy złotych tytułem zabezpieczenia zobowiązania podatkowego Grupy LOTOS S.A. związanego z procedurą zawieszono poboru akcyzy. Pierwotnie określony termin ważności zabezpieczenia akcyzowego w formie weksla własnego in blanco upływał 7 lipca 2006 roku, przedłużony następnie do 5 lipca 2007 roku.
2. Do dnia 16 czerwca 2008 roku został przedłużony termin ważności zabezpieczenia z dnia 16 marca 2006 roku w formie weksla własnego in blanco na kwotę 200.000 tysięcy złotych tytułem zabezpieczenia zobowiązania podatkowego Spółki związanego z procedurą zawieszono poboru akcyzy. Pierwotnie określony termin ważności zabezpieczenia akcyzowego w formie weksla własnego in blanco upływał 16 marca 2007 roku.
3. W dniu 3 stycznia 2007 roku na zlecenie Grupy LOTOS S.A. Bank PKO BP S.A. wystawił gwarancję bankową na rzecz ABB Lummus Global GmbH w postaci akredytywy na kwotę 19.034 tysięcy EUR. Termin ważności gwarancji upływa 30 czerwca 2008 roku. Dnia 8 maja 2007 roku nastąpiła realizacja akredytywy w kwocie 13.436 tysięcy EUR. W dniu 16 października 2007 roku nastąpiła kolejna realizacja akredytywy w kwocie 43 tysięcy EUR. W dniu 25 października nastąpiła realizacja akredytywy w wysokości 31 tysięcy EUR. Aktualne saldo na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wynosi 5.525 tysięcy EUR.
4. W dniu 27 kwietnia 2007 roku na zlecenie Grupy LOTOS S.A. Bank PKO BP S.A. wystawił gwarancję bankową na rzecz Izby Celnej zabezpieczającą zobowiązania z tytułu długów celnych, podatków i innych opłat celnych na kwotę 160.000 tysięcy złotych. Termin ważności gwarancji mija 4 maja 2008 roku, a odpowiedzialność gwaranta trwa do 3 lipca 2008 roku. W dniu 5 maja 2008 roku wartość gwarancji uległa zmianie na kwotę 200 000 tysięcy złotych. Termin ważności gwarancji mija 5 maja 2009 roku, a odpowiedzialność gwaranta trwa do 3 lipca 2009 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

5. W dniu 10 lipca 2007 roku na zlecenie Grupy LOTOS S.A. Bank PKO BP S.A. wystawił gwarancję bankową w postaci akredytywy stand-by na rzecz Technip Italy S.p.a na kwotę 45.000 tysięcy EUR, zabezpieczającą wykonanie usług związanych z budową instalacji MHC i kompleksu aminowego. Z dniem 19 października 2007 roku został przedłużony termin ważności akredytywy do dnia 30 czerwca 2008 roku oraz uległa zmianie kwota akredytywy. Kwota akredytywy została rozszerzona w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 31 marca 2008 roku włącznie do wysokości 52.313 tysięcy EUR, następnie w okresie od 1 kwietnia 2008 roku do 30 czerwca 2008 roku do wysokości 53.462 tysięcy EUR. Pierwotny termin ważności gwarancji upływał z dniem 31 grudnia 2007 roku.
6. W dniu 10 sierpnia 2007 roku na zlecenie Grupy LOTOS S.A. Deutsche Bank PBC S.A. wystawił gwarancję bankową na rzecz Izby Celnej zabezpieczającą zobowiązania z tytułu długów celnych, podatków i innych opłat celnych na kwotę 7.000 tysięcy złotych. Zobowiązanie warunkowe wygasło z dniem 31 stycznia 2008 roku.

Istotne zobowiązania warunkowe i pozabilansowe, których stroną jest spółka Petrobaltic S.A.

Zobowiązanie w stosunku do Banku Ochrony Środowiska S.A.

W dniu 12 grudnia 2001 roku spółka Petrobaltic S.A. złożyła oświadczenie wobec Banku Ochrony Środowiska S.A. (zwanego w dalszej części opisu „Bankiem”), zmienione oświadczeniem wspólników z dnia 6 listopada 2006 roku, w związku z kredytami udzielonymi spółce Energobaltic Sp. z o.o. („Energobaltic”) przez Bank na podstawie następujących umów: (i) umowy o kredyt inwestycyjny zawartej w dniu 11 września 2001 roku, oraz (ii) umowy o kredyt inwestycyjny preferencyjny związany z ochroną środowiska zawartej w dniu 11 września 2001 roku, na mocy którego Petrobaltic S.A. zobowiązał się do (aktualnie obowiązujące warunki):

- przeznaczenia na podwyższenie kapitału własnego Energobaltic Sp. z o.o. zysku netto w kwocie nieprzekraczającej w poszczególnych latach wartości założonych w ostatecznej projekcji finansowej finansowanego projektu zatwierdzonej przez Bank,
- niezbywania i nieobciążania udziałów w Energobaltic Sp. z o.o. bez uprzedniej zgody Banku, przy czym ewentualny brak zgody Banku uzasadniony musi być ważnymi powodami.

Niewykonanie Zobowiązania Wspólników może spowodować wypowiedzenie przez Bank w/w umów kredytowych. Jednocześnie Petrobaltic S.A. zostanie zwolniony ze Zobowiązania Wspólników, gdy zostaną spełnione obydwa poniższe warunki:

- Petrobaltic S.A. przedłoży Bankowi i Energobaltic Sp. z o.o. pisemne zawiadomienie o rozpoczęciu produkcji ropy ze złoża ropy naftowej B - 8, a po okresie pierwszych trzech miesięcy produkcji ze złoża B 8, Petrobaltic w ten sam sposób potwierdzi spełnienie się prognozy szacowanych ilości gazu w złożu zawartej w prognozie dostaw gazu z dnia 7 grudnia 2005 roku złożonej przez Energobaltic Sp. z o.o. w Banku,
- sytuacja ekonomiczno - finansowa Energobaltic Sp. z o.o. nie zagraża terminowej spłacie kredytów.

Zobowiązanie w stosunku do Rolls-Royce Power Ventures Limited (Władysławowo)

Zgodnie z Umową Wspólników spółka Petrobaltic S.A. zobowiązana jest przedstawić drugiemu udziałowcowi i pożyczkodawcy Energobaltic Sp. z o.o., firmie Rolls-Royce Power Ventures (Władysławowo) Limited („RRPV”) ofertę wykupu wierzytelności z tytułu pożyczki udzielonej przez RRPV dla Energobaltic Sp. z o.o., w przypadku dostarczenia przez Petrobaltic S.A. mniejszej łącznej ilości gazu odpadowego do Energobaltic Sp. z o.o., w porównaniu do minimalnej ilości gazu przewidzianej w Umowie Dostawy Gazu.

W związku z przewidywaną zmniejszoną ilością gazu odpadowego dostarczanego do Energobaltic Sp. z o.o. przez Petrobaltic S.A. w roku 2005, drugi udziałowiec i pożyczkodawca Energobaltic Sp. z o.o. firma Rolls-Royce Power Ventures (Władysławowo) Limited (RRPV) wystosowała w dniu 22 września 2005 roku pismo

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

informujące, iż w przypadku naruszenia przez Petrobaltic S.A. punktu 16.1.6. Umowy Dostawy Gazu wystosuje zgodnie z art. VIII pkt. 1 Umowy Wspólników zawiadomienie o naruszeniu Umowy Dostawy Gazu.

Na podstawie tego zawiadomienia, zgodnie z Umową Wspólników, Petrobaltic S.A. zobowiązana jest przedstawić RRPV ofertę wykupu wierzytelności z tytułu pożyczki udzielonej przez RRPV dla Energobaltic Sp. z o.o. Przyjęcie oferty przez RRPV będzie oznaczać konieczność sukcesywnego (lata 2012 do 2016) wykupu przez Petrobaltic S.A. wierzytelności RRPV z tytułu tej pożyczki w terminach zapadalności poszczególnych rat kapitałowych z 2% dyskontem. Łączna kwota pożyczki RRPV dla Energobaltic Sp. z o.o. na dzień 31 grudnia 2007 roku wynosi 6,4 milionów USD (kapitał 5 milionów USD wraz z odsetkami), co stanowi równowartość 15,6 mln złotych.

Po wykupieniu udziałów RRPV Petrobaltic S.A. posiadałaby 1.598 udziałów, co stanowi 88,04 % łącznej liczby udziałów.

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wpłynęło zawiadomienie, o którym mowa wcześniej, stąd opisana realizacja oferty warunkowej, zgodnie z posiadaną opinią zewnętrzną kancelarii prawnej, będzie mogła mieć ewentualnie miejsce dopiero w roku 2009, przy zachowaniu warunku niedotrzymania przez Petrobaltic S.A. postanowień Umowy Dostawy Gazu w roku 2008. Biorąc jednakże pod uwagę nienajlepszą sytuację finansową Energobaltic Sp. z o.o., a także niższy od zakładanego poziom dostaw gazu, wynikający m.in. z opóźnienia rozpoczęcia eksploatacji złoża B - 8, Zarząd Petrobaltic S.A., kierując się zasadą ostrożnej wyceny, utrzymał rezerwę na przyszłe zobowiązania mogące powstać z tytułu realizacji zapisów Umowy Wspólników. Rezerwa obejmuje pożyczkę RRPV udzieloną Energobaltic Sp. z o.o. (pomniejszoną o 2% dyskonto) oraz nominalną wartość udziałów RRPV w Energobaltic Sp. z o.o.

Istotne zobowiązania warunkowe i pozabilansowe, których stroną jest spółka LOTOS Jasło S.A.

Zobowiązania wekslowe na rzecz Nafty Polskiej S.A.

Rafineria Jasło S.A. (obecnie LOTOS Jasło S.A.) wystawiła na rzecz Nafty Polskiej S.A. dziewięć weksli in blanco. Zgodnie z deklaracjami wekslowymi sporządzonymi w związku z powyższymi weksłami w dniu 19 stycznia 2000 roku, weksle te stanowią zabezpieczenie Rafinerii Jasło S.A. dotyczące roszczeń z tytułu zanieczyszczenia środowiska na nieruchomości, wynikających z umowy z dnia 19 stycznia 2000 roku zawartej pomiędzy Rafinerią Jasło S.A. oraz Carbon Black Polska Sp. z o.o. i mogą zostać wypełnione przez Naftę Polską S.A. w przypadku niewywiązania się przez Rafinerię Jasło S.A. z jakiegokolwiek zobowiązania wynikającego z powyższej umowy. Zgodnie z deklaracjami, każdy z weksli może zostać wypełniony na kwotę 1.000 tysięcy złotych.

Zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy Naftą Polską S.A. oraz Rafinerią Jasło S.A. w dniu 19 stycznia 2000 roku, w przypadku gdy do dnia wykreślenia Nafty Polskiej S.A. z rejestru przedsiębiorców nie powstanie zobowiązanie Nafty Polskiej S.A. do spełnienia świadczenia w całości lub w części, na zasadach wskazanych w umowie zabezpieczenia wykonania przez Rafinerię Jasło S.A. zobowiązań z umowy o uregulowanie kwestii środowiska zawartej z Carbon Black Polska Sp. z o.o., Nafta Polska S.A. złoży niezrealizowane weksle do depozytu sądowego, a zwrot weksli nastąpi po uprawomocnieniu się postanowienia sądu o wykreśleniu Nafty Polskiej S.A. z rejestru przedsiębiorców. Podobnie, niezrealizowane weksle zostaną zwrócone Rafinerii Jasło S.A. po upływie 10 lat od dnia podpisania porozumienia, jeżeli wcześniej Nafta Polska S.A. nie zostanie wykreślona z rejestru przedsiębiorców i nie powstaną zobowiązania Nafty Polskiej S.A. do spełnienia świadczeń objętych umową poręczenia.

Zobowiązania wekslowe na rzecz Ministra Gospodarki

Rafineria Jasło S.A. (obecnie LOTOS Jasło S.A.) wystawiła na rzecz Ministra Gospodarki weksel własny in blanco. Zgodnie z deklaracją wekslową wystawioną z związku z powyższym wekslem w dniu 13 listopada 2002 roku, weksel zabezpiecza wypełnienie przez LOTOS Jasło S.A. jej zobowiązań wynikających z umowy zawartej w dniu 1 listopada 2002 roku pomiędzy Ministrem Gospodarki a LOTOS Jasło S.A. o udzielenie wsparcia finansowego nowej inwestycji i może zostać wypełniony do kwoty 5.675 tysięcy złotych.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Pozostałe zobowiązania wekslowe

Ponadto, na dzień 31 grudnia 2007 roku LOTOS Jasło S.A. posiada:

- weksel in blanco tytułem zabezpieczenia kredytu obrotowego w rachunku bieżącym zaciągniętego w banku PKO BP S.A. o/Krosno na kwotę 18.000 tysięcy złotych z terminem ważności do dnia 29 lipca 2011 roku,
- weksel in blanco jako zabezpieczenie gwarancji akcyzowej dla PZU o/Rzeszów na kwotę 5.000 tysięcy złotych z terminem ważności do dnia 29 lipca 2008 roku,
- weksel in blanco tytułem zabezpieczenia spłaty odsetek i ewentualnych kar umownych do umowy pożyczki dla NFOŚiGW w Warszawie, z terminem ważności do dnia 30 marca 2011 roku.

Istotne zobowiązania warunkowe i pozabilansowe, których stroną jest spółka LOTOS Oil S.A.

W dniu 18 marca 2007 roku spółka LOTOS Oil S.A. wystawiła i złożyła do Urzędu Celnego weksel własny in blanco z deklaracją na 10.000 tysięcy złotych w celu zabezpieczenia podatku akcyzowego. Weksel zastępuje gwarancję bankową. Zabezpieczenie w formie weksla obowiązuje do dnia 31 października 2008 roku

Istotne zobowiązania warunkowe i pozabilansowe, których stroną jest spółka LOTOS Gaz S.A.

W dniu 19 grudnia 2007 roku LOTOS Gaz S.A. zawarła umowę poręczenia z bankiem Pekao S.A. Na mocy powyższej umowy LOTOS Gaz S.A. poręczyła spłatę kredytu zaciągniętego przez Krak – Gaz Sp. z o.o. w wysokości 5.000 tysięcy złotych, zgodnie z umową kredytową z dnia 16 maja 2006 roku. Poręczenie zostało udzielone do wysokości 7.500 tysięcy złotych.

Istotne zobowiązania warunkowe i pozabilansowe, których stroną jest spółka LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o.

W dniu 7 sierpnia 2007 roku LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o. wystawiła na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej weksel własny in blanco opatrzony klauzulą „bez protestu”, z terminem ważności do dnia 30 czerwca 2015 roku. Weksel został wystawiony jako zabezpieczenie spłaty odsetek, ewentualnej kary umownej i innych kosztów wynikających z umowy pożyczki z dnia 29 czerwca 2007 roku zawartej przez LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o. z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na kwotę 35.000 tysięcy złotych. Pożyczka zabezpieczona jest gwarancją bankową na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wystawioną w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez bank Pekao S.A. w ciężar limitu kredytowego w ramach umowy kredytu inwestycyjnego z dnia 14 grudnia 2006 roku.

Pozostałe zobowiązania warunkowe Grupy

Na dzień 31 grudnia 2007 roku zobowiązania Grupy wynikające z podpisanych, istotnych umów dotyczących nakładów na rzeczowe aktywa trwałe (Program 10+) wynoszą 2.735 milionów złotych (31 grudnia 2006: 655 milionów złotych).

43. Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

Na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz na dzień 31 grudnia 2006 roku w Grupie występowała nadwyżka przyznaných uprawnień do emisji nad rzeczywistą emisją dwutlenku węgla.

Łączna wielkość limitu emisji dwutlenku węgla dla spółek Grupy wyniosła w 2007 roku 1.497,2 tysiąca ton, natomiast rzeczywista emisja wyniosła 1.235,6 tysiąca ton.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

44. Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły istotne zdarzenia po dacie bilansu, poza:

1. W dniu 2 stycznia 2008 roku na zlecenie Grupy LOTOS S.A., bank Pekao S.A. otworzył akredytywę stand-by na kwotę 39.085 tysięcy EUR (140.608 tysięcy złotych według kursów średnich NBP z dnia 2 stycznia 2008 roku) na rzecz Technip KTI S.p.a z terminem ważności do dnia 30 czerwca 2008 roku. Akredytywa zabezpiecza realizację kontraktu na budowę kompleksu aminowego. W dniu 23 kwietnia 2008 roku termin ważności akredytywy został przedłużony do 31 grudnia 2008 roku. Kwota akredytywy stand-by w okresie od 1 lipca 2008 roku do 30 września 2008 roku wynosić będzie 38.668 tysięcy EUR, a w okresie od 1 października 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku 37.561 tysięcy EUR.
2. W dniu 16 stycznia 2008 roku na zlecenie Grupy LOTOS S.A., Deutsche Bank PBC S.A. wystawił gwarancję zapłaty na kwotę 10.800 tysięcy USD (26.214 tysięcy złotych według kursów średnich NBP z dnia 16 stycznia 2008 roku) na rzecz Total Deutschland GmbH w związku z dostawą benzyny. Termin ważności gwarancji upływa w dniu 31 maja 2008 roku.

45. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach jednostki dominującej lub jednostek od niej zależnych

Istotne postępowania przed organami administracji w związku z prowadzoną przez Jednostkę Dominującą działalnością

Postanowieniem Prezesa UOKiK z dnia 21 marca 2005 roku zostało wszczęte z urzędu postępowanie antymonopolowe w związku z podejrzeniem zawarcia przez Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. w Płocku oraz Grupę LOTOS S.A. w Gdańsku porozumienia w sprawie jednoczesnego zakończenia produkcji i dystrybucji benzyny uniwersalnej U95. Zdaniem Zarządu Spółki, w związku z faktem kontynuacji produkcji i sprzedaży benzyny uniwersalnej U95 zarzuty UOKiK są bezpodstawne i w kwietniu 2005 roku Zarząd wystosował wniosek o wydanie decyzji o niestwierdzeniu stosowania przez Grupę LOTOS S.A. praktyki ograniczającej konkurencję.

W lipcu 2005 roku Spółka złożyła do Sądu Antymonopolowego zażalenie na postanowienie UOKiK w przedmiocie ograniczenia dostępu do części zebranego w sprawie materiału dowodowego. Niezależnie od złożonego zażalenia Spółka wystąpiła we wrześniu 2005 roku z kolejnym wnioskiem o wydanie decyzji o stwierdzenie niestosowania przez Grupę LOTOS S.A. praktyk monopolistycznych. W październiku 2005 roku wpłynęło kolejne postanowienie UOKiK w przedmiocie ograniczenia dostępu do części zebranego materiału dowodowego, na które Spółka złożyła do Sądu Antymonopolowego zażalenie. Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił zażalenie. Na postanowienia w przedmiocie oddalenia zażaleń, Grupa LOTOS S.A. wniosła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie stosowne zażalenia, które zostały oddalone.

Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2007 roku ograniczono Grupie LOTOS S.A. na wniosek PKN ORLEN S.A. prawo wglądu do materiału dowodowego w postępowaniu antymonopolowym w postaci materiałów zgromadzonych w trakcie kontroli PKN ORLEN S.A. w Płocku w zakresie części załączników do protokołu kontroli biur w Płocku oraz ograniczono wgląd do protokołu kontroli biur w Warszawie i załączników. Tym samym Postanowieniem odmówiono uwzględnienia wniosku PKN ORLEN S.A. o ograniczenie prawa wglądu do materiału dowodowego w zakresie protokołu kontroli biur wnioskodawcy w Płocku. W dniu 26 kwietnia 2007 roku Skarżąca (Grupa LOTOS S.A.) złożyła zażalenie na Postanowienie ograniczające Grupie LOTOS S.A. prawo wglądu do materiału dowodowego. W dniu 9 maja 2007 roku Grupa LOTOS otrzymała Wezwanie UOKiK do udzielenia informacji dotyczących zmiany cen U95 i Pb95. Tego samego dnia Spółka przesłała do UOKiK wymagane informacje. Dnia 2 sierpnia 2007 roku Grupa LOTOS S.A. wysłała pismo do UOKiK informujące o zakończeniu produkcji benzyny U95. W dniu 31 grudnia 2007 roku Prezes UOKiK nałożył na Grupę LOTOS S.A. karę w wysokości 1.000 tysiąca złotych. W związku z tym w dniu 17 stycznia 2008 roku do Sądu Okręgowego w Warszawie zostało złożone odwołanie od tej decyzji. Obecnie sprawa jest w toku.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Istotne postępowania przed organami administracji w związku z działalnością prowadzoną przez LOTOS Czechowice S.A.

Postępowania podatkowe oraz postępowania sądowno-administracyjne w sprawach z zakresu podatków

Postępowania w zakresie podatku od towarów i usług za niektóre miesiące 1998 roku

W związku z przeprowadzonymi kontrolami skarbowymi i wydanymi decyzjami w zakresie podatku od towarów i usług, Rafineria Czechowice S.A. (obecnie LOTOS Czechowice S.A.) złożyła w dniu 29 grudnia 2003 roku skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego na trzy decyzje Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach w przedmiocie podatku od towarów i usług za październik 1998 roku, za lipiec 1998 roku oraz za maj 1998 roku. Łączna wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła 1.229 tysięcy złotych. We wszystkich powyższych sprawach został ogłoszony wyrok. Od wydanych wyroków zostały złożone skargi kasacyjne przez Rafinerię Czechowice S.A. (obecnie LOTOS Czechowice S.A.) w przedmiocie podatku za lipiec 1998 r. oraz przez Dyrektora Izby Skarbowej w przedmiocie podatku za październik 1998 roku, za lipiec 1998 roku oraz za maj 1998 roku.

Kwoty podatku VAT i odsetek za zwłokę zostały zapłacone przez LOTOS Czechowice S.A. W wyniku prowadzonych postępowań podatkowych i sądowych istnieje możliwość zwrotu wpłaconych kwot wraz z wysokimi odsetkami.

LOTOS Czechowice S.A. otrzymała następujące wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego w grudniu 2005 roku:

- uchylono wyrok WSA z grudnia 2004 roku (w przedmiocie podatku za październik 1998 roku) w części dotyczącej określenia zobowiązania podatkowego, zaległości podatkowej i odsetek za zwłokę i w tej części przekazano do WSA do ponownego rozpatrzenia; w pozostałym zakresie skargę kasacyjną oddalono,
- uchylono wyrok WSA z grudnia 2004 roku (w przedmiocie podatku za maj 1998 roku) w części dotyczącej określenia zobowiązania podatkowego, zaległości podatkowej i odsetek za zwłokę i w tej części przekazano do WSA do ponownego rozpatrzenia; w pozostałym zakresie skargę kasacyjną oddalono,
- utrzymano wyrok WSA z grudnia 2004 roku (w przedmiocie podatku za lipiec 1998 roku), NSA odstąpił od zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego.

LOTOS Czechowice S.A. wniosła skargi kasacyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego na wyroki WSA w Gliwicach z 27 kwietnia 2006 roku w następujących sprawach:

- w przedmiocie podatku za maj 1998 roku w kwocie 318 tysięcy złotych,
- w przedmiocie podatku za październik 1998 roku w kwocie 618 tysięcy złotych.

WSA w Gliwicach w postanowieniu z dnia 27 listopada 2006 roku odrzuciła skargę kasacyjną dotyczącą podatku za październik 1998 roku. Aktualnie trwa postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym w kwestii naruszenia Konstytucji przy wydawaniu postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej.

WSA w Gliwicach w sprawie nadpłaty podatku VAT za sierpień 1998 roku w kwocie 292,7 tysięcy złotych wyrokiem z dnia 26 czerwca 2007 roku oddalił skargę na postanowienie Dyrektora Izby Skarbowej. Wyrok WSA w tej sprawie został zaskarżony przez LOTOS Czechowice S.A. do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Sprawa jest obecnie w toku.

W dniu 29 grudnia 2007 roku został wydany przez NSA wyrok oddalający skargę kasacyjną dotyczącą podatku za maj 1998 roku. Spółka zamierza skorzystać z ostatniej instancji – wniesienia skargi do Trybunału Konstytucyjnego – która ewentualnie umożliwi uchYLENIE decyzji organów podatkowych, jako wydanych na podstawie niekonstytucyjnych przepisów rozporządzeń Ministra Finansów. Zarzut podniesiony w skardze dotyczył będzie przekroczenia delegacji ustawowej dla Ministra Finansów przy wydawaniu rozporządzeń.

Prowadzone postępowania nie stanowią żadnego finansowego zagrożenia dla Spółki, gdyż dodatkowe zobowiązania wynikające z decyzji organów podatkowych zostały zapłacone wraz z odsetkami w minionych latach, mogą być jedynie dodatkowym przychodem dla LOTOS Czechowice S.A.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Postępowania w zakresie podatku akcyzowego za niektóre miesiące 1998 roku

W związku z przeprowadzonymi kontrolami skarbowymi wobec LOTOS Czechowice S.A. toczy się 6 postępowań podatkowych dotyczących decyzji w zakresie podatku akcyzowego za niektóre miesiące 1998 roku, zaskarżonych przez LOTOS Czechowice S.A. do sądu administracyjnego. Łączna wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 2.881 tysięcy złotych.

Naczelny Sąd Administracyjny wyznaczył termin rozprawy sądowej na 26.10.2005 roku w przedmiocie podatku za wrzesień 1998 roku, za sierpień 1998 roku oraz za czerwiec 1998 roku. Wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrok WSA w przedmiocie podatku za wrzesień 1998 roku, za sierpień 1998 roku oraz za czerwiec 1998 roku został uchylony w całości i zwrócony do ponownego rozpatrzenia.

Kwoty podatku akcyzowego i odsetek za zwłokę zostały zapłacone przez LOTOS Czechowice S.A. W wyniku prowadzonych postępowań podatkowych i sądowych istnieje możliwość zwrotu wpłaconych kwot wraz z wysokimi odsetkami.

LOTOS Czechowice S.A. wniosła skargi kasacyjne do NSA na wyroki WSA w Gliwicach z 27 kwietnia 2006 roku w sprawach podatku za miesiąc:

- wrzesień 1998 roku w kwocie 52,5 tysięcy złotych,
- sierpień 1998 roku w kwocie 842 tysięcy złotych,
- czerwiec 1998 roku w kwocie 468,8 tysięcy złotych.

WSA w Gliwicach rozpatrując sprawę za październik 1998 roku w kwocie 1.138,8 tysięcy złotych zawiesił postępowanie.

Powyższe postępowania nie rodzą negatywnych skutków podatkowych dla LOTOS Czechowice S.A., mogą być jedynie dodatkowym przychodem.

Postanowieniem WSA w Gliwicach z dnia 16 października 2006 roku dotyczącego podatku za sierpień 1998 roku – w kwestii wniosku o dokonanie zwrotu różnicy pomiędzy wpisem pobranym od skargi a wpisem należnym - sąd postanowił zwrócić LOTOS Czechowice S.A. kwotę 57,9 tysięcy złotych.

W dniu 29 grudnia 2007 roku został wydany przez NSA wyrok oddalający skargi kasacyjne w sprawach:

- wrzesień 1998 roku w kwocie 52,5 tysięcy złotych,
- sierpień 1998 roku w kwocie 842 tysięcy złotych,
- czerwiec 1998 roku w kwocie 468,8 tysięcy złotych.

Spółka zamierza skorzystać z ostatniej instancji – wniesienia skargi do Trybunału Konstytucyjnego – która ewentualnie umożliwi uchylenie decyzji organów podatkowych, jako wydanych na podstawie niekonstytucyjnych przepisów rozporządzeń Ministra Finansów. Zarzut podniesiony w skargach dotyczył będzie przekroczenia delegacji ustawowej dla Ministra Finansów przy wydawaniu rozporządzeń.

Prowadzone postępowania nie stanowią żadnego finansowego zagrożenia dla spółki, gdyż dodatkowe zobowiązania wynikające z decyzji organów podatkowych zostały zapłacone wraz z odsetkami w minionych latach, mogą być jedynie dodatkowym przychodem dla spółki.

Postępowania w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za rok 1999

W dniu 21 stycznia 2005 roku LOTOS Czechowice S.A. otrzymała od Naczelnika II Śląskiego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej postanowienie z dnia 19 stycznia 2005 roku o wszczęciu z urzędu postępowania podatkowego w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za rok 1999. Postępowanie zakończyło się wydaniem decyzji przez Naczelnika II Śląskiego Urzędu Skarbowego w dniu 20 czerwca 2005 roku. W dniu 15 lipca 2005 roku na konto Rafinerii Czechowice S.A. (obecnie LOTOS Czechowice S.A.) wpłynęła kwota 856 tysięcy złotych na podstawie zaskarżonej decyzji. W lipcu 2005 roku Rafineria Czechowice S.A. (obecnie LOTOS Czechowice S.A.) złożyła odwołanie od tej decyzji, które skutkować może zwiększeniem kwoty

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

do zwrotu o około 241 tysięcy złotych. Spółka otrzymała w dniu 15 września 2005 roku zawiadomienie, że odwołanie zostanie załatwione w terminie do 18 listopada 2005 roku.

LOTOS Czechowice S.A. złożyła w dniu 2 listopada 2005 roku wniosek o przedłużenie terminu do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego w sprawie do 10 listopada 2005 roku. W dniu 21 listopada 2005 roku LOTOS Czechowice S.A. otrzymała decyzję Dyrektora Izby Skarbowej z dnia 18 listopada 2005 roku utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję organu pierwszej instancji. LOTOS Czechowice S.A. złożyła w dniu 21 grudnia 2005 roku skargę na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z dnia 18 listopada 2005 roku – wartość przedmiotu zaskarżenia 282.932 złotych. W lutym 2006 roku LOTOS Czechowice S.A. otrzymała z Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach pismo z 19 stycznia 2006 roku Dyrektora Izby, który w odpowiedzi na skargę, wniósł o jej oddalenie.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach I SA/GI 125/06 z dnia 9 czerwca 2006 roku uchyla zaskarżoną decyzję, na rzecz LOTOS Czechowice S.A. zasądzono od Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach zwrot kosztów postępowania w wysokości 9,6 tysięcy złotych.

Decyzja Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z dnia 13 marca 2007 roku uchyla decyzję Naczelnika Drugiego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej i określa zwrot na rzecz LOTOS Czechowice S.A. kwoty 241,5 tysięcy złotych. Spółka otrzymała w/w kwotę w kwietniu 2007 roku.

Kontrola dotycząca zobowiązań podatkowych w podatku akcyzowym za niektóre miesiące 2004 roku

W LOTOS Czechowice S.A. została przeprowadzona kontrola przez Naczelnika Urzędu Celnego w Bielsku-Białej w celu ustalenia prawidłowej wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za okres od 1 stycznia 2004 roku do 30 września 2004 roku. W konsekwencji przeprowadzonej kontroli, zostały wszczęte z urzędu postępowania podatkowe w dniu 18 maja 2005 roku. W dniu 5 maja 2006 roku LOTOS Czechowice S.A. otrzymała 4 decyzje Naczelnika Urzędu Celnego w Bielsku-Białej określające zobowiązanie podatkowe w podatku akcyzowym za miesiące styczeń, luty, marzec 2004 roku. Postępowanie w zakresie określenia zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za miesiąc kwiecień 2004 roku zostało umorzone.

W dniu 19 maja 2006 roku spółka złożyła do Dyrektora Izby Celnej odwołania od wyżej wymienionych decyzji oraz wnioski o wstrzymanie wykonania niniejszych decyzji. W sierpniu 2006 roku wpłynęły decyzje Naczelnika Urzędu Celnego, w których umorzono postępowania w zakresie podatku za miesiące maj-wrzesień 2004 roku. W dniu 17 października 2006 roku LOTOS Czechowice S.A. otrzymała postanowienie Dyrektora Izby Celnej w Katowicach wyznaczające termin rozpatrzenia odwołań od decyzji Naczelnika Urzędu Celnego w Bielsku-Białej określających zobowiązanie podatkowe za okres od styczeń-marzec 2004 roku do dnia 13 grudnia 2006 roku. Dyrektor Izby Celnej w Katowicach postanowieniem z dnia 9 lutego 2007 roku wyznaczył termin załatwienia sprawy na 13 kwietnia 2007 roku. Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2007 roku Dyrektor Izby Celnej w Katowicach wyznaczył termin załatwienia sprawy do dnia 13 sierpnia 2007 roku. Zgodnie z ostatnim postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2007 roku Dyrektor Izby Celnej w Katowicach wyznaczył termin rozpatrzenia odwołania do dnia 13 października 2007 roku. W dniu 19 października 2007 roku LOTOS Czechowice S.A. otrzymała 3 decyzje Dyrektora Izby Celnej w Katowicach, w których uchylono w całości decyzje Naczelnika Urzędu Celnego w Bielsku-Białej określające zobowiązanie podatkowe w podatku akcyzowym za miesiące styczeń, luty, marzec 2004 roku, oraz przekazano do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji. W dniu 19 listopada 2007 roku Spółka wniosła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego 3 skargi na decyzje Dyrektora Izby Celnej w Katowicach uchylające decyzje Naczelnika Urzędu Celnego w Bielsku-Białej i przekazujące sprawy do ponownego rozpatrzenia temu organowi. W dniu 2 kwietnia 2008 roku odbyły się rozprawy sądowe w przedmiocie w/w skarg i zapadły wyroki oddalające skargi. LOTOS Czechowice S.A. wniosła o sporządzenie pisemnych uzasadnień wyroków. Po ich otrzymaniu zostanie podjęta decyzja co do dalszego postępowania.

W odniesieniu do kwestii potencjalnych zobowiązań podatkowych z tytułu podatku akcyzowego za okres styczeń-marzec 2004 roku biorąc pod uwagę przeprowadzone analizy prawno-podatkowe, w tym także z udziałem zewnętrznych doradców podatkowych, jak i biegłego sądowego powołanego przez Dyrektora Izby Celnej, spółka LOTOS Czechowice S.A. uważa, że ryzyko związane z przegraną ewentualnego sporu z władzami skarbowymi jest niewielkie, w związku z tym nie utworzyła w sprawozdaniu finansowym rezerwy na te potencjalne zobowiązania.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Postępowanie dotyczące zobowiązań podatkowych w podatku akcyzowym za okres od 1 września 2003 do 31 grudnia 2003 roku

Dnia 12 kwietnia 2006 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Bielsku-Białej wszczął postępowanie w zakresie ustalenia prawidłowej wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za okres od 1 września 2003 do 31 grudnia 2003 roku. Do czasu zakończenia postępowania trudno określić, czy zobowiązania podatkowe w podatku akcyzowym zostaną określone na nowo, a jeżeli zostaną określone, to w jakiej wysokości. Naczelnik Urzędu Celnego w Bielsku-Białej postanowieniem z dnia 19 marca 2006 roku wyznaczył termin załatwienia sprawy na 30 maja 2007 roku. Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2007 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Bielsku-Białej wyznaczył nowy termin załatwienia sprawy na 17 października 2007 roku. Postanowieniem z dnia 1 stycznia 2008 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Bielsku-Białej wyznaczył nowy termin załatwienia sprawy na dzień 30 czerwca 2008 roku.

W odniesieniu do kwestii potencjalnych zobowiązań podatkowych z tytułu podatku akcyzowego za okres wrzesień-grudzień 2003 roku biorąc pod uwagę przeprowadzone analizy prawno-podatkowe, w tym także z udziałem zewnętrznych doradców podatkowych, jak i biegłego sądowego powołanego przez Dyrektora Izby Celnej, spółka LOTOS Czechowice S.A. uważa, że ryzyko związane z przegraną ewentualnego sporu z władzami skarbowymi jest niewielkie, w związku z tym nie utworzyła w sprawozdaniu finansowym rezerwy na te potencjalne zobowiązania.

Istotne postępowania przed organami administracji w związku z działalnością prowadzoną przez LOTOS Paliwa Sp. z o.o.

W dniu 30 marca 2006 roku LOTOS Paliwa Sp. z o.o. otrzymała decyzję Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku z dnia 28 marca 2006 roku w sprawie ustalenia zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług za styczeń 2005 roku. Działając na podstawie art. 109 Ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535 z o późn. zm.) naczelnik urzędu skarbowego nałożył na spółkę dodatkowe zobowiązanie podatkowe, które dotyczy rozliczenia transakcji przejęcia zorganizowanej części przedsiębiorstwa LOTOS Gaz S.A. (dawniej LOTOS Mazowsze S.A.) W dniu 25 lipca 2006 roku spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. otrzymała decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku z dnia 21 lipca 2006 roku uchylającą decyzję organu pierwszej instancji określającą w tytule podatku od towarów i usług za miesiąc styczeń 2005 roku zobowiązanie podatkowe oraz ustalającą dodatkowe zobowiązanie podatkowe w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez ten organ. W dniu 6 lipca 2007 roku spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. otrzymała decyzję Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego Nr PV/4400-96/124/VT/06/AR, w której określono spółce zawiązanie kwoty zwrotu różnicy podatku na 23 tysiące złotych i kwotę dodatkowego zobowiązania podatkowego w wysokości 7 tysięcy złotych. Spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. nie odwołała się od tej decyzji uznając ją jako korzystną dla jednostki. Poprzednia decyzja Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego Nr PV/440-95/124/VT/AG z dnia 28 marca 2006 roku w przedmiotowej sprawie określała zaniżenie kwoty zobowiązania podatkowego na 24.055 tysięcy złotych i dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości 7.850 tysięcy złotych (decyzja ta została uchylona decyzją Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku z dnia 21 lipca 2006 roku).

W dniu 6 lipca 2007 roku Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku wydał postanowienie Nr VT/440-185/07/WP/DP o wszczęciu postępowania podatkowego w zakresie prawidłowości rozliczenia podatku od towarów i usług za marzec 2005 roku wobec LOTOS Paliwa Sp. z o.o. W dniu 11 września 2007 roku spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. otrzymała decyzję Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku z dnia 10 września 2007 roku w sprawie ustalenia zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług za miesiąc marzec 2005 roku. Działając na podstawie art. 109 Ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535 z o późn. zm.) Naczelnik Urzędu Skarbowego nałożył na spółkę dodatkowe zobowiązanie podatkowe, które dotyczy rozliczenia transakcji przejęcia zorganizowanej części przedsiębiorstwa LOTOS Gaz S.A. (dawniej LOTOS Mazowsze S.A.). W decyzji Nr PV/4400-170/185/VT/07/DP określono zawiązanie kwoty zwrotu różnicy podatku o 26.141 tysięcy złotych oraz ustalono dodatkowe zobowiązanie podatkowe za marzec 2005 roku w wysokości 7.842 tysięcy złotych. Kwoty określone

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

w decyzji spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. uiszczyła. W dniu 24 września 2007 roku spółka odwołała się od decyzji Pomorskiego Urzędu Skarbowego.

W dniu 18 stycznia 2008 roku Dyrektor Izby Skarbowej w Gdańsku wydał decyzję Nr PC/4407-660/07/13 utrzymującą w mocy decyzję Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku z dnia 10 września 2007 roku, Nr PV/4400-170/185/VT/07/DP, określającą dla spółki LOTOS Paliwa Sp. z o.o. w podatku od towarów i usług za marzec 2005 roku nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym w wysokości 5.292 tysięcy złotych, w tym kwota zwrotu różnicy podatku w wysokości 5.292 tysięcy złotych oraz ustalającą dodatkowe zobowiązanie podatkowe w podatku od towarów i usług za marzec 2005 roku w wysokości 7.842 tysięcy złotych. W dniu 1 lutego 2008 roku spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. zaskarżyła decyzję Dyrektora Izby Skarbowej Nr PC/4407-660/07/13 do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku.

Przedmiotem decyzji jest uprawnienie spółki do obniżenia kwoty podatku należnego w rozliczeniu za miesiąc, w którym sprzedawca otrzymał potwierdzenie odbioru faktury korygującej przez nabywcę na skutek rozliczenia transakcji przejęcia zorganizowanej części przedsiębiorstwa LOTOS Gaz S.A. oraz konstytucyjność dodatkowych sankcji podatkowych z tego tytułu. W odniesieniu do kwestii potencjalnych zobowiązań podatkowych z tytułu sankcji dotyczących rozliczenia transakcji przejęcia zorganizowanej części przedsiębiorstwa LOTOS Gaz S.A. oraz dokonanych korekt deklaracji VAT-7, biorąc pod uwagę przeprowadzone analizy prawne i podatkowe, w tym także z udziałem zewnętrznych doradców podatkowych, Zarząd spółki LOTOS Paliwa Sp. z o.o. stoi na stanowisku, że ryzyko związane z przegraną ewentualnego sporu z władzami skarbowymi jest niewielkie, w związku z tym w sprawozdaniu finansowym nie zostały utworzone rezerwy na te potencjalne dodatkowe zobowiązania podatkowe.

Istotne postępowania sądowe wszczęte przeciwko Spółce

Postępowanie z powództwa PETROECCO JV Sp. z o.o. o odszkodowanie za szkodę doznaną na skutek stosowanych praktyk monopolistycznych

Pozwem z dnia 18 maja 2001 roku PETROECCO JV Sp. z o.o. wniosło powództwo o zasądzenie od Spółki kwoty 6.975 tysięcy złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 maja 1999 roku tytułem odszkodowania za szkodę doznaną na skutek stosowanych przez Spółkę praktyk monopolistycznych polegających na sprzedaży olejów bazowych BS w sposób powodujący uprzywilejowanie niektórych odbiorców poprzez realizowanie ich zamówień w zakresie nieproporcjonalnie większym niż zamówień PETROECCO JV Sp. z o.o.

Stosowanie przez Spółkę zarzuconych jej praktyk monopolistycznych stwierdzone zostało decyzją Urzędu Antymonopolowego z dnia 26 września 1996 roku, którą Urząd nakazał Spółce ich zaniechanie. Spółka odwołała się od tej decyzji. Sąd Wojewódzki w Warszawie – Sąd Antymonopolowy wyrokiem z dnia 22 października 1997 roku zmienił w zasadzie tylko redakcję decyzji i również nakazał Spółce zaniechanie praktyk monopolistycznych. Kasację Spółki od tego wyroku Sąd Najwyższy oddalił wyrokiem z dnia 2 czerwca 1999 roku.

Sąd Okręgowy w Gdańsku, wyrokiem z dnia 21 grudnia 2002 roku, oddalił powództwo o odszkodowanie, w całości uwzględniając zgłoszony przez Spółkę zarzut przedawnienia. Wyrok ten został jednak uchylony w dniu 4 grudnia 2003 roku przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie I ACa 824/03 i przekazany do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku. Sąd Apelacyjny uznał zarzut przedawnienia za nietrafiony. Zdaniem tego Sądu dopiero w dniu 2 czerwca 1999 roku (data orzeczenia Sądu Najwyższego) PETROECCO JV Sp. z o.o. dowiedziała się, że doznana przez nią szkoda jest efektem praktyk monopolistycznych, z którą związana jest odpowiedzialność deliktowa Spółki, i to od tej daty – zdaniem Sądu – biegnie trzyletni okres przedawnienia roszczeń odszkodowawczych.

Sprawa toczy się przed Sądem Okręgowym w Gdańsku (sąd I instancji) i oznaczona jest sygnaturą IX GC 134/04. Spółka broni się również zarzutami merytorycznymi (kwestionuje fakt wystąpienia jakiegokolwiek szkody po stronie PETROECCO JV Sp. z o.o., jej wysokość i istnienie związku przyczynowego pomiędzy praktyką monopolistyczną a szkodą). Po rozprawie w czerwcu 2005 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku zlecił

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

biegłemu z zakresu księgowości i ekonomii sporządzenie opinii w przedmiocie ustalenia strat, jakie poniósł powód z tytułu działań Grupy LOTOS S.A. W przekazanej opinii biegły wskazał, że na podstawie materiałów przedstawionych przez PETROECCO JV Sp. z o.o. nie jest możliwe obliczenie wysokości strat, czy też samego ich istnienia. Biegły wskazał również, iż opinia powinna być zlecona innemu ekspertowi, niż biegłemu z zakresu księgowości. Brak dowodów do wystawienia takiej opinii uniemożliwił powodowi doprowadzenie do wyboru kolejnego biegłego. Rozprawa odbyła się 27 marca 2007 roku. Publikacja wyroku została wyznaczona na dzień 10 kwietnia 2007 roku, następnie odroczonej została na dzień 20 kwietnia 2007 roku. Wyrokiem z dnia 20 kwietnia powództwo zostało oddalone. W dniu 17 maja 2007 roku Spółka wniosła zażalenie na postanowienie o kosztach postępowania. W dniu 4 czerwca 2007 roku PETROECCO JV Sp. z o.o. złożyła apelację od wyroku z dnia 20 kwietnia 2007 roku. W dniu 12 sierpnia 2007 roku Grupa LOTOS S.A. złożyła odpowiedź na apelację. W dniu 20 grudnia 2007 roku Sąd oddalił apelację PETROECCO JV Sp. z o.o. od wyroku Sądu Okręgowego. W dniu 19 marca 2008 roku został złożony u Komornika wniosek egzekucyjny przeciwko PETROECCO JV Sp. z o.o. Na dzień publikacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego sprawa jest w toku.

Postępowanie z powództwa Ministra Skarbu Państwa o unieważnienie umowy sprzedaży udziałów w spółce Naftoport Sp. z o.o.

W dniu 3 listopada 2005 roku wpłynął do Grupy LOTOS S.A. pozew wniesiony przez Ministra Skarbu Państwa o uznanie za nieważną umowę z dnia 18 sierpnia 1998 roku zawartej pomiędzy Grupą LOTOS S.A. i Polską Żeglugą Morską przedsiębiorstwem państwowym dotyczącej sprzedaży dwóch udziałów w spółce Naftoport Sp. z o.o. o wartości 3.340 tysięcy złotych. W dniu 21 kwietnia 2006 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku, IX Wydział Gospodarczy wydał wyrok oddalający powództwo w całości. W dniu 8 czerwca 2006 roku Minister Skarbu Państwa wniósł apelację od wyroku sądu z dnia 21 kwietnia 2006 roku oddalającego powództwo Ministra Skarbu Państwa o uznanie za nieważną umowę z dnia 18 sierpnia 1998 roku zawartej pomiędzy Grupą LOTOS S.A. i Polską Żeglugą Morską przedsiębiorstwem państwowym dotyczącej sprzedaży dwóch udziałów w spółce Naftoport Sp. z o.o. o wartości 3.340 tysięcy złotych. W dniu 30 czerwca 2006 roku Spółka złożyła odpowiedź na powyższą apelację. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 28 grudnia 2006 roku zmieniono zaskarżony wyrok z dnia 21 kwietnia 2006 roku ustalając za nieważną umowę zbycia dwóch udziałów w spółce Naftoport Sp. z o.o. W dniu 6 kwietnia 2007 roku Spółka wniosła kasację wraz z wnioskiem o wstrzymanie wykonania wyroku II instancji. Postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 kwietnia 2007 roku, wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku sądu II instancji został oddalony. Sąd Najwyższy w dniu 10 sierpnia 2007 roku wydał postanowienie o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sąd Najwyższy w dniu 21 listopada 2007 roku wydał postanowienie o przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Szczecinie. Na dzień publikacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego sprawa jest w toku.

Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Na dzień 31 grudnia 2007 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Postępowania sądowe wszczęte przez Spółkę lub jednostki z Grupy Kapitałowej Spółki

Postępowanie sądowe wszczęte przez Rafinerię Jasło S.A. (obecnie LOTOS Jasło S.A.) przeciwko osobie fizycznej

W dniu 4 grudnia 2003 roku Sąd Okręgowy w Krośnie wydał na rzecz Rafinerii Jasło S.A. (obecnie LOTOS Jasło S.A.), w postępowaniu nakazowym, nakaz zapłaty kwoty 4.829 tysięcy złotych wraz z odsetkami, stanowiącej wierzytelności wynikające z nieuregulowanych faktur za sprzedany towar (sygn. akt VIII GNc 292/03). Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się. Z uwagi na fakt, iż w dniu 2 kwietnia 2004 roku w stosunku do dłużnika została ogłoszona upadłość z możliwością zawarcia układu, Rafineria Jasło S.A. (obecnie LOTOS Jasło S.A.) zgłosiła sędziemu komisarzowi swoją wierzytelność w łącznej wysokości 7.668 tysięcy złotych, na którą składa się kwota: (i) 6.138 tysięcy zł jako niezapłacona należność główna za sprzedany towar; (ii) 1.498 tysięcy zł jako odsetki za zwłokę; (iii) 32 tysięcy złotych jako koszty procesu w sprawie przed Sądem Okręgowym w Krośnie. Wierzytelności do kwoty 2.580 tysięcy złotych obejmującej należność główną, jak również odsetki nie są objęte układem, ze względu na ich zabezpieczenie na mieniu upadłego hipoteką kaucyjną.

Istotne postępowania przed organem właściwym dla postępowania arbitrażowego w związku z działalnością prowadzoną przez Petrobaltic S.A. i jej spółkę stowarzyszoną

Spółka zależna od spółki Naftos Gavyba – AB Geonafra (dalej zwana spółką zależną) jest stroną postępowania sądowego przeciwko AB Svenska Petroleum Exploration (dalej zwanej SPE) w sprawie założenia UAB Genciu Nafta, której założycielami i udziałowcami jest Spółka zależna oraz SPE. Spór dotyczący realizacji Umowy Spółki został przekazany do Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego przy Międzynarodowej Izbie Handlowej w Kopenhadze (dalej zwany Arbitrem), który podjął ostateczną decyzję 30 października 2003 roku. Wyrok Arbitrażu w Kopenhadze został uprawomocniony w 3 krajach Unii Europejskiej – Wielkiej Brytanii, Danii i Niemczech. Werdykt Arbitra nie wszedł jednakże dotychczas w życie w litewskiej jurysdykcji.

Po potwierdzeniu i dopuszczeniu decyzji Arbitra na Litwie spółka zależna poniesie poniższe koszty:

- a. Spółka zależna wraz z litewskim rządem zwróci SPE koszt 12.579 tysięcy USD wraz z odsetkami w wysokości 6% w skali roku od tej kwoty liczonymi od 1 stycznia 2002 roku do daty zapłaty. Jeśli decyzja Arbitra zostanie potwierdzona w litewskiej jurysdykcji Spółka zależna będzie starać się, aby całe to zobowiązanie zostało pokryte przez litewski rząd;
- b. Spółka zależna zwróci SPE kwotę 312 tysięcy USD kosztów postępowania sądowego.

Po potwierdzeniu i dopuszczeniu decyzji Arbitra na Litwie Spółka zależna uzyska poniższe kwoty:

- a. SPE zwróci Spółce zależnej kwotę 1.325 tysięcy USD wraz z odsetkami w wysokości 6% w skali roku od tej kwoty liczonymi od 6 kwietnia 2002 roku do momentu zapłaty;
- b. Spółka zależna będzie mogła zażądać, aby wybrany prezes zarządu oraz dyrektor generalny UAB Genciu Nafta był osobą zaproponowaną przez przedstawicieli Spółki zależnej;
- c. Spółka zależna będzie mogła żądać, aby jej udział w zysku z ropy wyprodukowanej przez UAB Genciu Nafta został zwiększony z 50 procent do 75 procent ze skutkiem od 1 stycznia 2002 roku;
- d. Spółka zależna będzie mogła żądać, aby UAB Genciu Nafta spłaciła dług wobec Spółki zależnej w wysokości 664 tysięcy LTL.

Istotne postępowania sądowe wszczęte przeciwko Petrobaltic S.A. z powództwa ENERGOBALTIC Sp. z o.o.

W dniu 30 lipca 2007 roku Petrobaltic S.A. otrzymał wyrok Stałego Sądu Polubownego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Gdańsku, wydany w dniu 11 czerwca 2007 roku w sprawie z powództwa ENERGOBALTIC Sp. z o.o. przeciwko PETROBALTIC S.A. Przedmiot sporu dotyczył wykonania umowy nr EB/PKT – 02/01/2001 z dnia 17 grudnia 2001 roku, zgodnie z którą PETROBALTIC S.A. miał zaprojektować i zbudować system przesyłowy gazu ze swojej platformy do należącej do powoda elektrociepłowni we Władysławowie. Powód twierdził, że pozwany dopuścił się zwłoki w wykonaniu świadczenia z w/w umowy i żądał zapłaty kary umownej,

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

zaś pozwany twierdził, że wykonał swe świadczenie w czasie właściwym. W/w wyrokiem uwzględniono w całości żądania ENERGOBALTIC Sp. z o.o. i zasądzone od PETROBALTIC S.A. na rzecz powoda kwotę 1.424 tysięcy złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 lipca 2003 roku do dnia zapłaty, kwotę 30 tysięcy złotych tytułem wpisu sądowego oraz kwotę 7 tysięcy złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W związku z wyrokiem oraz znaczną niepewnością, co do powodzenia ewentualnej procedury odwoławczej została utworzona rezerwa w kwocie 2.157 tysięcy złotych (patrz Nota 31 Dodatkowych informacji i objaśnień do niniejszego sprawozdania finansowego). W dniu 29 października 2007 roku PETROBALTIC S.A. złożyła skargę do Sądu Okręgowego w Gdańsku o uchylenie wyroku Sądu Polubownego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Gdańsku. Termin rozprawy wyznaczono na koniec I kwartału 2008 roku.

46. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej oraz informacje o pożyczkach i świadczeniach o podobnym charakterze udzielonych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących jednostki dominującej

Wynagrodzenie należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej przedstawiało się następująco:

w tysiącach złotych	za rok zakończony	za rok zakończony
	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
	(badane)	(badane)
Zarząd *	738*	548
Rada Nadzorcza	239	237
Zarząd – jednostki zależne lub stowarzyszone	274	86
Razem **	1.251	871

* wynagrodzenie należne za okres przed powołaniem do Zarządu Grupy LOTOS S.A.,

** wartość wynagrodzenia uwzględnia zmiany w składzie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A., które miały miejsce w ciągu okresu sprawozdawczego.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Jednostka Dominująca nie udzieliła pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących.

47. Struktura zatrudnienia

Średnie zatrudnienie w podziale na grupy:

	za rok zakończony	za rok zakończony
	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
	(badane)	(badane)
Pracownicy fizyczni	3.042	3.320
Pracownicy umysłowi	2.262	2.103
Razem	5.304	5.423

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

48. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązanymi

Transakcje z jednostkami powiązanymi są zawierane na typowych warunkach rynkowych.

(w tysiącach złotych)	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
	za rok zakończony 31 grudnia 2007 (badane)	za rok zakończony 31 grudnia 2007 (badane)	Stan na dzień 31 grudnia 2007 (badane)	Stan na dzień 31 grudnia 2007 (badane)
Jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności	2.373	3.536	-	-
Jednostki nie objęte konsolidacją	142	3.360	121	1.331
Razem	2.515	6.896	121	1.331

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 roku łączna wartość przychodów ze sprzedaży rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. na rzecz podmiotów powiązanych wyniosła 230 tysięcy złotych.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 roku łączna wartość zakupów rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. od podmiotów powiązanych wyniosła 210 tysięcy złotych.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 łączna wartość przychodów finansowych wynikających z transakcji z podmiotami powiązanymi wyniosła 320 tysięcy złotych (przychody z tytułu dywidend).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 łączna wartość kosztów finansowych wynikających z transakcji z podmiotami powiązanymi wyniosła 777 tysięcy złotych (rezerwa na odsetki od zobowiązań).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 łączna wartość pozostałych przychodów operacyjnych wynikających z transakcji z podmiotami powiązanymi wyniosła 168 tysięcy złotych (zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 łączna wartość pozostałych kosztów operacyjnych wynikających z transakcji z podmiotami powiązanymi wyniosła 1.488 tysięcy złotych (w tym 26 tysięcy - strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i 1.462 tysięcy złotych - inne koszty operacyjne).

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

(w tysiącach złotych)	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
	za rok zakończony 31 grudnia 2006 (badane)	za rok zakończony 31 grudnia 2006 (badane)	Stan na dzień 31 grudnia 2006 (badane)	Stan na dzień 31 grudnia 2006 (badane)
Jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności	4.444	3.259	103	3.213
Jednostki nie objęte konsolidacją	6.404	7.260	666	1.396
Razem	10.848	10.519	769	4.609

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 roku łączna wartość przychodów ze sprzedaży rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. na rzecz podmiotów powiązanych wyniosła 76 tysięcy złotych.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 roku łączna wartość zakupów rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. od podmiotów powiązanych wyniosła 5.600 tysięcy złotych.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 łączna wartość przychodów finansowych wynikających z transakcji z podmiotami powiązanymi wyniosła 25 tysięcy złotych (w tym 24 tysiące złotych - z tytułu dywidend i 1 tysiąc złotych - z tytułu odsetek).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 łączna wartość kosztów finansowych wynikających z transakcji z podmiotami powiązanymi wyniosła 173 tysięcy złotych (w tym 18 tysięcy odsetki, 98 tysięcy złotych - odpisy aktualizujące wartość inwestycji i 57 tysięcy - inne przychody operacyjne).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 łączna wartość pozostałych przychodów operacyjnych wynikających z transakcji z podmiotami powiązanymi wyniosła 18 tysięcy złotych (w tym 7 tysięcy złotych - zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i 11 tysięcy złotych - inne przychody operacyjne).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 łączna wartość pozostałych kosztów operacyjnych wynikających z transakcji z podmiotami powiązanymi wyniosła 98 tysięcy złotych (strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych).

Ponadto, w okresie roku zakończonego 31 grudnia 2006 roku członek Zarządu Grupy LOTOS S.A. podczas sesji zwykłych na GPW zbył łącznie 42.755 akcji Grupy LOTOS S.A. za średnią cenę 42,65 złotych za jedną akcję. Łączna wartość transakcji wyniosła 1.823,5 tysięcy złotych.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

49. Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Nafta Polska S.A. jest właścicielem 51,91% akcji Grupy LOTOS S.A. Nafta Polska S.A. jest spółką kontrolowaną przez Skarb Państwa, który na dzień 31 grudnia 2007 roku posiada bezpośrednio 6,93% akcji Grupy LOTOS S.A. Bezpośrednio i pośrednio Skarb Państwa posiada w Grupie LOTOS S.A. na dzień 31 grudnia 2007 roku 58,84%.

W ciągu roku zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku, wystąpiły transakcje pomiędzy Grupą LOTOS S.A., a Naftą Polska S.A. na łączną wartość 21.250 tysięcy złotych, w tym wypłata dywidendy na kwotę 21.249 tysięcy złotych.

W ciągu roku zakończony dnia 31 grudnia 2006 roku, wystąpiły transakcje pomiędzy Grupą LOTOS S.A., a Naftą Polska S.A. na łączną wartość 7 tysięcy złotych.

50. Pozostałe informacje

Ustawa z dnia 3 czerwca 2005 roku o szczególnych uprawnieniach Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego („spółki strategiczne”) (Dz. U. Nr 132, poz. 1108) („Ustawa”) wprowadziła instytucję obserwatorów z ramienia Skarbu Państwa. Grupa LOTOS S.A. znalazła się na liście spółek strategicznych, o których mowa w art. 8 Ustawy, opublikowanej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2005 r. w sprawie listy spółek o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego (Dz. U. z dnia 29 grudnia 2005 r.). Zadaniem obserwatorów z ramienia Skarbu Państwa, ustanowionych w spółkach strategicznych, jest monitorowanie działalności tych spółek w zakresie między innymi:

- rozporządzania składnikami mienia podstawowymi z punktu widzenia prowadzonej przez te spółki działalności,
- zmiany rzeczywiście wykonywanego przedmiotu działalności, zmiany przeznaczenia lub zaniechania eksploatacji podstawowego składnika mienia,
- podejmowanych uchwał Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy dotyczących rozwiązania spółki, przeniesienia siedziby spółki za granicę, zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa spółki, zbycia albo wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego,

jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że takie czynności prawne naruszają porządek publiczny lub bezpieczeństwo publiczne.

Rządowe założenia polityki państwa w dziedzinach życia społecznego lub gospodarczego posiadających istotne znaczenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego będą publikowane w Monitorze Polskim.

Obserwatorzy mogą żądać od spółek wszelkich dokumentów oraz wyjaśnień w wyżej wymienionych sprawach, a następnie – po przeprowadzonej analizie – mają obowiązek ich przekazania Ministrowi Skarbu Państwa wraz z pisemnym stanowiskiem oraz jego uzasadnieniem.

Minister Skarbu Państwa w niektórych przypadkach ma obowiązek, a w innych może wyrazić sprzeciw wobec działań spółek strategicznych, o których uzyskał informacje od obserwatorów. Sprzeciw ten (niezaskarżony) skutkuje nieważnością czynności prawnej od chwili jej dokonania.

Do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa LOTOS S.A. nie otrzymała oświadczenia o ustanowieniu w Spółce obserwatora.

GRUPA KAPITAŁOWA GRUPY LOTOS S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

---

51. Podpisy członków Zarządu oraz osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych Grupy LOTOS S.A.

Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny	
	Paweł Olechnowicz
Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Ekonomiczno - Finansowych	
	Mariusz Machajewski
Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Produkcji i Rozwoju	
	Marek Sokołowski
Główny Księgowy	
	Tomasz Południewski